

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ
ഹരിഃ ഓം
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ
തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രപാഠകഃ 1 to 4

Version Notes:

This is now the current Version 2.0 dated June 30, 2024.

1. This replaces the earlier version 1.1 dated June 30, 2021.
2. This version has been updated with the errors found and reported till June 30, 2024.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0	dated 30th September 2017
2nd	Version Number	1.0	dated 30th November 2019
3rd	Version Number	1.1	dated 31st October 2020
4th	Version Number	1.1	dated 30th June 2021

Table of Contents

1 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം പ്രഥമാഷ്ടകം.....	14
1.1 പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രഥമ പ്രപാഠകേ - അഗ്നാധ്യേയബ്രാഹ്മണം.....	14
1.1.1 അനുവാകം 1 - സോമയാഗശേഷഭൂതാഃ ശുക്രാമന്നിഗ്രഹപ്രചാരാർത്ഥാ മന്ത്രാഃ.....	14
1.1.2 അനുവാകം 2 - അമാഗ്നാധാനപ്രകരണം, തത്ര കാലവിശേഷവിധിഃ.....	17
1.1.3 അനുവാകം 3 - ദേവയജ്ഞാർത്ഥാഃ സംഭാരാഃ.....	22
1.1.4 അനുവാകം 4 - സംഭാരസംയുക്തായതനേഷു അഗ്നാധാനം	27
1.1.5 അനുവാകം 5 - തത്ര പവമാനഹബീംഷി.....	32
1.1.6 അനുവാകം 6 - പവമാനഹവിർവിസ്താരഃ, ഹവീരന്തരാണി, ദക്ഷിണാശ്വ.....	36
1.1.7 അനുവാകം 7 - ആധാനമന്ത്രാഃ.....	41
1.1.8 അനുവാകം 8 - ഏതദ്ബ്രാഹ്മണം.....	43
1.1.9 അനുവാകം 9 - ബ്രഹ്മൗദനം.....	47
1.1.10 അനുവാകം 10 - പഞ്ചാഗ്നാധാനം.....	52
1.2 പ്രഥമാഷ്ടകേ ദിതീയപ്രപാഠകേ - ഗവായനബ്രാഹ്മണം.....	58
1.2.1 അനുവാകം 1 - ആധാനമന്ത്രാഃ പൂർവപ്രപാഠകശേഷഭൂതാഃ....	58
1.2.2 അനുവാകം 2 - വിഷുവന്നാമകം മുഖ്യമഹ, തദ്യഭയപാർശ്വവർതീനി - ചത്വാർയഹാനി ചോച്യന്തേ.....	72
1.2.3 അനുവാകം 3 - വിഷുവദ്വിനേടിഗ്രാഹ്യവിശേഷാഃ.....	75

1.2.4	അനുവാകം 4 - തസ്തിന്നേവ ദിനേ ദിവാകീർത്യനാമാനി സാമാനി.....	77
1.2.5	അനുവാകം 5 - പശവഃ വൈഷ്ണവാദ്യാ നവ	79
1.2.6	അനുവാകം 6 - മഹാപ്രതം	81
1.3	പ്രഥമാഷ്ടകേ തൃതീയ പ്രപാഠകേ-വാജപേയബ്രാഹ്മണം	88
1.3.1	അനുവാകം 1 - പുനരാധേയശേഷഃ ആജ്യഭാഗയോർവിശേഷഃ 88	
1.3.2	അനുവാകം 2 - വാജപേയസ്യ വിധിഃ.....	91
1.3.3	അനുവാകം 3 - തസ്യ ഗ്രഹവിശേഷാഃ	94
1.3.4	അനുവാകം 4 - പശവഃ സപ്തദശ.....	98
1.3.5	അനുവാകം 5 - രഥയാജനം.....	101
1.3.6	അനുവാകം 6 - രഥധാവനം.....	103
1.3.7	അനുവാകം 7 - യുപാരോഹണം	107
1.3.8	അനുവാകം 8 - അന്നഹോമാഃ, അഭിഷേകശ്ച.....	111
1.3.9	അനുവാകം 9 - അതിഗ്രാഹ്യാഃ, പഞ്ചൈന്ദ്രാഃ	114
1.3.10	അനുവാകം 10 - പിണ്ഡപിതൃയജ്ഞഃ ദർശപൂർണ്ണമാസബ്രാഹ്മണശേഷഃ	116
1.4	പ്രഥമാഷ്ടകേ ചതുർത്ഥഃ പ്രപാഠകഃ - സോമാദിബ്രാഹ്മണം	123
1.4.1	അനുവാകം 1 - ഗ്രഹണാ ഗ്രഹണം	123
1.4.2	അനുവാകം 2 - സൗത്രാമണീശേഷാ മന്ത്രാഃ.....	126
1.4.3	അനുവാകം 3 - ദോഹപ്രായശ്ചിത്തം, അഗ്നിഹോത്രേ	129
1.4.4	അനുവാകം 4 - അഗ്നിപ്രായശ്ചിത്തം അഗ്നിഹോത്രേ	132
1.4.5	അനുവാകം 5 - സോമാതിരേകപ്രായശ്ചിത്തം.....	139
1.4.6	അനുവാകം 6 - സവനനിമിത്തം പ്രായശ്ചിത്തം.....	142

1.4.7	അനുവാകം 7 - യുപവീരോഹണാദിപ്രായശ്ചിത്തം	146
1.4.8	അനുവാകം 8 - പാവമാനീമന്ത്രാഃ (സ്തോർതേ സ്താനാദൗ മാർജ്ജനാർത്ഥാശ്ച).....	149
1.4.9	അനുവാകം 9 - രാജസൂയഗതചാതുർമാസ്യശേഷഃ	152
1.4.10	അനുവാകം 10 - ചാതുർമാസ്യപ്രശംസനം	155

=====

Introduction and Notes

This Taittirlya Brahmanam book is being compiled for the benefit of Veda Students for learning. There are 3 Major Sections (Ashtakam), containing 28 Prapaatakams (Subject). We plan to cover these in 6 books, 2 books/volumes for each Ashtakam. These books are being published in Sanskrit, Tamil and Malayalam languages. These books are compiled without any commercial interests and can be freely downloaded from our Website www.vedavms.in and are free for sharing/circulation for any non-commercial use only.

These books are, strictly, for learning under the guidance of a qualified Vedic Guru and not meant for self-learning.

Our pranams to great Rishis, Gurus and to our guides, **Shri Ganapathy Sharma and Shri Subramania Sharma**. We acknowledge the support of those Veda students and well-wishers who have inspired us to compile these books. We would also like to thank some well wishers, who have provided the Transliteration coding for this compilation.

Sources of reference:

We have referred the following books mainly for this compilation:

1. Taittirlya Brahmana with the commentary of Shri Battabhaskara Misra, edited by Shri A. Mahadeva Shastri and printed at Mysore by Government Branch Press in 1904.
2. Taittirlya Brahmana printed (around 1865-1880) containing the work of great Scholar Shri Sayanacharya.
3. Taittirlya Brahmana, 2014 edition, printed by Shri Nrusimha Trust, Chennai.

Notes and Explanations

Structure of the Book:

The Taittirlya Brahmanam consists of 3 Ashtakams (Major Sections/Volumes). Each Section has multiple Prapaatakams (Subjects). Some books refer to prapaatakam as PraSna. Under each Prapaatakam there are multiple Anuvakams (Chapters). Under each Anuvakam there are paragraphs, known as Dasinis. Dasini is a set of mantras, consisting of 10 statements, each ending with a Ruk-stop. (Vedic full stop).

Details of Taittirlya Braahmanam:

	Prapaatakam	Anuvakam	Dasini	Vaakyam
Ashtakam 1	8	78	500	5232
Ashtakam 2	8	96	547	5795
Ashtakam 3	9	134	619	6530
Kaatakam	3	30	167	1816
Total	28	338	1833	19373

Please note that the counts of Dasini, Anuvaakam, vaakyam, in numbers , given by us for this compilation are as per the book containing the work of Shri Bhaskara Bhattacharya Misra given under “**Sources of reference**” above.

There are minor differences in the way some of the statements of a Dasini are represented with either the previous or next Dasini in other sources of reference.

As per convention, there is no Pada, Krama, Jata and Gana paatams for Braahmanam. The source of Rishi, Chandas and Devata are not mentioned in our Source books of reference.

Numbering Convention

Every Dasini has a four digit serial number in the form **n.n.n.n at the beginning**

The four level number represents

- First digit - Ashtakam Number
- Second digit - Prapaatakam Number
- Third digit - Anuvaakam Number
- Fourth Digit - the serial number of Dasini within an Anuvaakam

In addition the cumulative serial number of each Dasini, under a Prapaatakam/Prasna is indicated at the end of each Dasini. The number of vaakyams (statements) for each Dasini is mentioned in a bracket.

This helps learner to verify the vaakyam as per source book and also for us to make sure that it is coded and typed as per the source book.

Korvai Statement in Braahmanam

A Dasini will have 10 vaakyams only (equivalent to 50 padam-“paanchati” of Samhita). If the Dasini ends in an Anuvakam, the numbers may not be exactly 10. The number of vaayams in the last dasini of an Anuvaham is more than 10, the marking “()” is made at the end of the 10th vaakaym.

Example: The Korvai at the end Anuvaakam 2, Dasini reference **TB 1.1.2.8**

mentions *மெய்யுந் தீர்த்து உ.*

“**Shat** cha”, indicates that there are 10+6 = 16 vaakyams, the tenth statement of the Dasini has key work ‘Palguni’ and hence () is marked after the word ‘Palguni’.

Anuvaka Korvai, Special Korvai and Prapaataka Korvai are provided after the last Dasini of the Anuvaham or Prapaatakam. Special Korvai for a Dasini or a set of Dasinis shall be provided at the end of respective Dasini as it is given in the source documents. The Korvai mentions the count of Vaakyams similar to padam in Taitiriya Samhita.

The various types of korvai mantras are given in a box at the end of the prapaatakam clearly indicating what type of korvai it is.

Conventions used

Each Dasini will end with a Ruk Symbol like “|”.

<u>Styles adopted elsewhere</u>	<u>styles adopted by us</u>
namasshiva	namaH shivaaya
namassade	namaH sadase
deveeSHShadurveer	deveeH Shadurveer
നമശ്ശിവായ	നമഃ ശിവായ
നമസ്സദസേ	നമഃ സദസേ
ദൈവീഷ്ഠധൂർവീഃ	ദൈവീഃ ഷ്ഠധൂർവീഃ

Where ever the visargam comes in the middle for “sa” “sha” and “Sa” in the padam we have used the doubling principal of visargam . See Example give below.

pratassavanam
പ്രാതസ്സവനം

For repha letter, “r”

<u>Styles adopted elsewhere</u>	<u>styles adopted by us</u>
varSham	var.Sham
barhiShi	bar.hiShi
prayatirmE	prayatir mE
jyOti@rjyOtirmE	jyOti@r jyOtir mE
വർഷം	വർ.ഷം
ബർഹിഷി	ബർ.ഹിഷി
പ്രയതിർ മേ	പ്രയതിർ മേ
ജ്യോതിർജ്യോതിർമേ	ജ്യോതിർ ജ്യോതിർ മേ

Other Conventions used in the compilation

ॐ	—	is represented by (gg)
ॐ	—	is represented by (gm)
ॐ	—	is represented as anunaasikam

(hyphen) — used between words indicate that the words has parts which need to be rendered together as per your Guru’s teachings. This sign is used in areas to split words which are long, the words constructed through Sandhis which result in “different letters” which joins the original padam of words and also for ease of reading/rendering. The usages of hyphens slightly vary in Sanskrit, Malayalam and Tamil books based on the usages in the languages.

Kindly refer to your Guru for exceptions and how the rendering needs to be made.

Important Note :

This version of the book is for learning under the guidance of a Guru. There are some mantras that need expansion when recited as a part of Karma (ritual/function). We are currently taking advice/explanations from reputed sources as to how they need proper expansion. We shall publish an Appendix or Annexure to this book to take care of the same.

Other Notes

Please notify us corrections / suggestions to our e-mail id “**vedavms@gmail.com**”. Also visit our site www.vedavms.in to download our compilations like sukthaas, upanishads, Samhita vaakya padam (all 7 kaandams), samhita pada paatam (for all 7 kaadams) and various veda related articles of interest to Veda students.

=====

Prarthanaa Mantras:

യോ വേദാദൗ സ്വരഃ പ്രോക്തോ വേദാന്തേ ച പ്രതിഷ്ഠിതഃ ।
തസ്യ പ്രകൃതിലീനസ്യ യഃ പരഃ സ മഹേശ്വരഃ ।
ഋതം സത്യം പരം ബ്രഹ്മ പുരുഷം കൃഷ്ണ പിങ്ഗലം ।
ഊർധ്വാരേതം വിരൂപാക്ഷം വിശ്വരൂപായ വൈ നമോ നമഃ ।

(ഓം നമഃ പരമാത്മനേ)

ഗണാനാം ത്വാ ഗണപതിം ഹവാമഹേ കവിം കവീനാ-മുപമശ്രവസ്തഥം ।
ജ്യേഷ്ഠരാജം ബ്രഹ്മണാംബ്രഹ്മണസ്സത ആനശ്ശൃണ്വന്നുതിഭിഃ സീദസാദനം ।

(ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ)

തത്പുരുഷായ വിദ്മഹേ മഹാസേനായ ധീമഹി ।
തന്നഃ ഷണ്മുഖഃ പ്രചോദയാത് । **(കുമാരഗുരവേ നമഃ)**

പ്രണോ ദേവീ സർസ്വതി വാജേഭിർ വാജിനീവതി । ധീനാമവിത്ര്യവതു ।

(മഹാസരസ്വതൈ നമഃ)

സദാശിവ സമാരംഭാം ശങ്കരാചാര്യ മധ്യമാം ।

അസ്തദാചാര്യ പര്യന്താം വന്ദേ ഗുരു പരമ്പരാം । **(ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ)**

വ്യാസം വസിഷ്ഠ നപ്താരം ശങ്കേതഃ പൗത്രമകല്പഷം ।

പരാശരാത്മജം വന്ദേ ശുക താതം തപോനിധിം ।

വ്യാസായ വിഷ്ണുരൂപായ വ്യാസരൂപായ വിഷ്ണവേ ।

നമോ വൈ ബ്രഹ്മ നിധയേ വാസിഷ്ഠായ നമോ നമഃ ।

(ശ്രീ വേദവ്യാസായ നമഃ)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

1 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ പ്രഥമാഷ്ടകം

1.1 പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രഥമ പ്രപാഠകേ - അഗ്നാധേയബ്രാഹ്മണം

1.1.1 അനുവാകം 1 - സോമയാഗശേഷഭൂതാഃ ശുക്രാമന്വിഗ്രഹപ്രചാരാർത്ഥാ മന്ത്രാഃ

TB 1.1.1.1

ബ്രഹ്മ സന്ധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।
ക്ഷത്രം സന്ധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।
ഇഷ്ടം സന്ധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
ഊർജസ്വം സന്ധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
രയിം സന്ധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
പുഷ്ടിം സന്ധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
പ്രജാസ്വം സന്ധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
പശൂൻ മസന്ധത്തം താനേ ജിന്വതം ॥
സ്തൂതോഽസി ജനധാഃ ।
ദേവാ സ്താ ശുക്രപാഃ പ്രണയന്തു ॥ 1 (10)

TB 1.1.1.2

സുവീരാഃ പ്രജാഃ പ്രജനയൻ പരീഹി ।
 ശുക്രഃ ശുക്രശോചിഷാ ॥ സ്തുതോ ഽസി ജനധാഃ ।
 ദേവാ സ്താ മന്മിപാഃ പ്രണയന്തു ॥
 സുപ്രജാഃ പ്രജാഃ പ്രജനയൻ പരീഹി ।
 മന്മീ മന്മിശോചിഷാ ॥
 സംജശ്മാനൗ ദിവ ആ പൃഥിവ്യാഽഽയുഃ ।
 സന്ധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।

പ്രാണഃ സന്ധത്തം തം മേ ജിന്വതം ।
 അപാനഃ സന്ധത്തം തം മേ ജിന്വതം । 2 (10)

TB 1.1.1.3

വ്യാനഃ സന്ധത്തം തം മേ ജിന്വതം ।
 ചക്ഷുഃ സന്ധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।
 ശ്രോത്രഃ സന്ധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।
 മനഃ സന്ധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।
 വാചഃ സന്ധത്തം താം മേ ജിന്വതം ॥
 ആയുഃ സ്ഥ ആയുർ മേ ധത്തം ।
 ആയുർ യജ്ഞായ ധത്തം । ആയുർ യജ്ഞപതയേ ധത്തം ।

പ്രാ॒ണഃ സ്ഥഃ॑ പ്രാ॒ണം മേ॑ ധ॒ത്തം ।

പ്രാ॒ണം യ॑ജ്ഞായ॒ധ॒ത്തം । 3 (10)

TB 1.1.1.4

പ്രാ॒ണം യ॑ജ്ഞൈ॒പ॒തയേ॑ ധ॒ത്തം ।

ച॒ക്ഷുഃ സ്ഥ॑ശ്ച॒ക്ഷുർ മേ॑ ധ॒ത്തം ।

ച॒ക്ഷുർ യ॑ജ്ഞായ॒ധ॒ത്തം ।

ച॒ക്ഷുർ യ॑ജ്ഞൈ॒പ॒തയേ॑ ധ॒ത്തം ।

ശ്രോ॒ത്രം സ്ഥഃ॑ ശ്രോ॒ത്രം മേ॑ ധ॒ത്തം ।

ശ്രോ॒ത്രം യ॑ജ്ഞായ॒ധ॒ത്തം ।

ശ്രോ॒ത്രം യ॑ജ്ഞൈ॒പ॒തയേ॑ ധ॒ത്തം ।

തൗ॑ ദേ॒വൗ ശു॒ക്രാമ॑ന്നി॒നു ।

ക॒ല്പ॒യ॒തം ദൈ॒വീർ വി॒ശഃ । ക॒ല്പ॒യ॒തം മാ॒നു॒ഷീഃ । 4 (10)

TB 1.1.1.5

ഇ॒ഷ-മൂ॒ർജ-മ॒സ്മാ॒സു ധ॒ത്തം । പ്രാ॒ണാൻ പ॒ശുഷു॑ ।

പ്ര॒ജാം മ॒യി ച॒ യജ്മാ॑നേ ച॒ ॥ നി॒ര॒സ്തഃ ശ॒ണ്യഃ ।

നി॒ര॒സ്തോ മ॒ർകഃ ॥

അ॒പ॒നു॒ത്തൗ ശ॒ണ്യാമ॑ർകൗ॒ സ॒ഹാമു॑നാ ॥

ശു॒ക്ര॒സ്യ സ॒മിദ॑സി । മ॒ന്നിനഃ॑ സ॒മിദ॑സി ॥

സ പ്ര॒ഥമഃ॑ സംകൃ॒തിർ വി॒ശ്വക॑ർമാ ।

സ പ്രഥമോ മിത്രോ വരുണോ അഗ്നിഃ () ।

സ പ്രഥമോ ബൃഹസ്പതി-ശ്ചികിത്വാൻ ।

തസ്മാ ഇന്ദ്രായ സുത-മാജുഹോമി ॥ 5 (12)

(നയ - ത്വപാനഃ സന്ധത്തം തം മേ ജിന്വതം - പ്രാണം
യജ്ഞായ ധത്തം - മാനുഷീ - രഗ്നിർ ദേ ച) (A1)

(Special Korvai for Anuvakam 1)

ബ്രഹ്മ ക്ഷത്രം തത് । ഇഷമൂർജഃ രയിം പുഷ്ടിം പ്രജാം താം ।
പശുൻ താൻ । സന്ധത്തം തത് । പ്രാണമപാനം
വ്യാനം തം । ചക്ഷുഃ ശ്രോത്രം മനസ്സത് । വാചം താം ।
ഇഷാദിപഞ്ചകേവാചം താം മേ । പശുൻ മ്സന്ധത്തം
താമേ ॥ പ്രാണാദിത്രിതയേ തം മേ । അന്യത്ര താമേ ॥)

1.1.2 അനുവാകം 2 - അമാഗ്യാധാനപ്രകരണം, തത്ര

കാലവിശേഷവിധിഃ

TB 1.1.2.1

കൃത്തികാസ്വഗ്നി-മാദധീത ।

ഏതദ് വാ അഗ്നേർ നക്ഷത്രം । യത് കൃത്തികാഃ ।

സ്വായാ-മേവൈനം ദേവതായാ-മാധായ ।

ബ്രഹ്മവർചസീ ഭവതി ॥ മുഖം വാ ഏത-നക്ഷത്രാണാം ।

യത് കൃ॑ത്തി॒കാഃ । യഃ കൃ॑ത്തി॒കാസ്വ॒ഗ്നി-മാ॒ധ॒ത്തേ ।

മു॒ഖ്യ ഏ॒വ ഭ॒വതി ॥ അ॒ഥോ ഖ॒ലു । 6 (10)

TB 1.1.2.2

അ॒ഗ്നി॒നക്ഷ॑ത്ര-മി॒ത്യ-പ॒ചായ॑ന്തി ।

ഗൃ॒ഹാൻ. ഹ॒ ദാ॒ഹു॒കോ ഭ॒വതി ॥

പ്ര॒ജാപ॑തീ രോ॒ഹിണ്യാ-മ॒ഗ്നി-മ॒സൃജ॑ത ।

തം ദേ॒വാ രോ॒ഹിണ്യാ-മാ॒ദധ॑ത ।

ത॒തോ വൈ॒ തേ സ॒ർവാൻ രോ॒ഹാ-ന॒രോഹ॑ന് ।

തദ്-രോ॒ഹിണ്യേ രോ॒ഹിണി॑ത്വം ।

യോ രോ॒ഹിണ്യാ-മ॒ഗ്നി-മാ॒ധ॒ത്തേ ।

ഋ॒ദ്ധോത്യേ॒വ । സ॒ർവാൻ രോ॒ഹാൻ രോ॒ഹതി ॥

ദേ॒വാ വൈ॒ ഭ॒ദ്രാഃ സ॒ന്തോ ഽഗ്നി॑-മാ॒ധി॒മ്സ॒ന്ത । 7 (10)

TB 1.1.2.3

തേഷാ॑-മ॒നാഹി॑തോ ഽഗ്നി॑-രാ॒സീത് ।

അ॒ഥൈ॒ഭ്യോ വാ॒മം വ॒സ്യ॒പാക്രാ॑മത് ।

തേ പൂ॑ന॒ർവ॒സോ-രാ॒ദധ॑ത ।

ത॒തോ വൈ॒ താൻ. വാ॒മം വ॒സ്യ॒പാവ॑ർത്ത ।

യഃ പൂ॒രാ ഭ॒ദ്രഃ സ॒ൻ പാ॒പീയാ॑ൻ മ്സ്യാത് ।

സ പൂ॑ന॒ർവ॒സോ-രാ॒ഗ്നി-മാ॒ദധീ॑ത ।

പുനരേവൈനം വാമം വസുപാവർത്തതേ । ഭദ്രോ ഭവതി ॥
 യഃ കാമയേത ദാനകാമാ മേ പ്രജാഃ സ്യു-രിതി ।
 സ പൂർവയോഃ ഫല്യുന്യോ-രഗ്നി-മാദധീത । 8 (10)

TB 1.1.2.4

അർയംണോ വാ ഏത-ന്നക്ഷത്രം । യത് പൂർവേ ഫല്യുനീ ।
 അർയമേതി തമാഹൂർ യോ ദദാതി ।
 ദാനകാമാ അസ്മൈ പ്രജാ ഭവന്തി ॥
 യഃ കാമയേത ഭഗീ സ്യാ-മിതി ।
 സ ഉത്തരയോഃ ഫല്യുന്യോ-രഗ്നി-മാദധീത ।
 ഭഗസ്യ വാ ഏത-ന്നക്ഷത്രം । യദുത്തരേ ഫല്യുനീ ।
 ഭഗ്യേവ ഭവതി ॥

കാലകഞ്ഛാ വൈ നാമാസുരാ ആസന് । 9 (10)

TB 1.1.2.5

തേ സുവർഗായ ലോകായാഗ്നി-മചിന്വത ।
 പുരുഷ ഇഷ്ടകാ-മുപാദധാത്-പുരുഷ ഇഷ്ടകാം ।
 സ ഇന്ദ്രോ ബ്രാഹ്മണോ ബ്രുവാണ ഇഷ്ടകാ-മുപാധത്ത ।
 ഏഷാ മേ ചിത്രാ നാമേതി ।
 തേ സുവർഗം ലോക-മാപ്രാരോഹന് ।
 സ ഇന്ദ്ര ഇഷ്ടകാ-മാവൃഹത് । തേ ഽവാകീര്യന്ത ।

യേ॑ ഹ്വാ॒കീ॒ർയന്ത॑ । ത॒ ഊ॒ർണാ॒വഭയോ॑ ഹ്വഭ॒വന് ।

ദാ॒വുദ॒പത॑താം । 10 (10)

TB 1.1.2.6

തൗ॑ ദി॒വ്യൗ॑ ശാ॒ന്നാ॒വഭ॒വതാം॑ ।

യോ॑ ഭ്രാ॒ത്യു॒വ്യവാ॑ൻ മ॒സ്യാത്॑ ।

സ ചി॒ത്രായാ॑-മ॒ഗ്നി-മാ॑ദധീ॒ത ।

അ॒വകീ॑ർയൈ॒വ ഭ്രാ॒ത്യു॒വ്യവാ॑ൻ ।

ഓജോ॑ ബ॒ല-മി॒ന്ദ്രിയം॑ ഹ്വീ॒ർയ-മാ॑ത്മൻ-ധ॒ത്തേ ॥

വ॒സന്താ॑ ബ്രാ॒ഹ്മണോ॑ ഹ്വഗ്നി॒മാദധീ॑ത ।

വ॒സന്തോ॑ വൈ ബ്രാ॒ഹ്മണ॑സ്യു॒ർതുഃ॑ ।

സ॒ ഏ॒വൈന॑-മൃ॒താവാ॑ധായ ।

ബ്ര॒ഹ്മ॒വർച॑സീ ഭ॒വതി॑ । മു॒ഖം ഹ്വാ॑ ഏ॒തദ്യു॑തൂ॒നാം । 11 (10)

TB 1.1.2.7

യദ്-വ॒സന്തഃ॑ । യോ॑ വ॒സന്താ॑ഹ്വഗ്നി॒മാധ॑ത്തേ ।

മു॒ഖ്യ ഏ॒വ ഭ॒വതി॑ ।

അ॒ഥോ യോ॑നി॒മന്ത॑-മേ॒വൈനം॑ പ്ര॒ജാത॑-മാധ॒ത്തേ ।

ഗ്രീ॒ഷ്മ രാ॑ജ॒ന്യ ആ॑ദധീ॒ത ।

ഗ്രീ॒ഷ്മാ വൈ രാ॑ജ॒ന്യസ്യു॒ർതുഃ॑ ।

സ॒ ഏ॒വൈന॑-മൃ॒താവാ॑ധായ । ഇ॒ന്ദ്രി॒യാവീ॑ ഭ॒വതി॑ ।

ശരദി വൈശ്യ ആദധീത ।

ശരദ് വൈ വൈശ്യസ്യർതുഃ । 12 (10)

TB 1.1.2.8

സ്വ ഏവൈന-മൃതാവായായ । പശുമാൻ ഭവതി ॥

ന പൂർവയോഃ ഫലുന്യോ-രഗ്നി-മാദധീത ।

ഏഷാ വൈ ജഘന്യാ രാത്രിഃ സംവത്സരസ്യ ।

യത് പൂർവേ ഫലൂനീ ।

പൃഷ്ഠിത ഏവ സംവത്സരസ്യോ-ഗ്നി-മാധായ ।

പാപീയാൻ ഭവതി । ഉത്തരയോ-രാദധീത ।

ഏഷാ വൈ പ്രഥമാ രാത്രിഃ സംവത്സരസ്യ ।

യദുത്തരേ ഫലൂനീ () ।

മുഖത ഏവ സംവത്സരസ്യോ-ഗ്നി-മാധായ ।

വസീയാൻ ഭവതി । അഥോ ഖലു ।

യദൈവൈനം യജ്ഞ ഉപനമേത് । അമാദധീത ।

സൈവാസ്യർദ്ധിഃ ॥ 13 (16) (ഖലോ - ധീമത്സന്ത -

ഫലുന്യോരഗ്നിമാദധീതാ - സൻ - നപതതാ - മൃതൂനാം -

വൈശ്യസ്യർതു - രുത്തരേ ഫലൂനീ ഷട് ച) (A2)

1.1.3 അനുവാകം 3 - ദേവയജനാർത്ഥാഃ സംഭാരാഃ

TB 1.1.3.1

ഉദ്ധന്തി॑ । യദേ॒വാ॒സ്യാ॑ അ॒മേ॒ദ്ധ്യം॑ । തദ॑പഹന്തി॑ ॥
അപോ॑ ടവോ॒ക്ഷതി॑ ശാ॒ന്തൈ॒ത്യ ॥ സി॒കതാ॑ നി॒വപ॑തി ।
ഏ॒തദ് വാ॑ അ॒ഗ്നേർ വൈ॒ശ്യാന॑ര॒സ്യ രൂ॒പം ।
രൂ॒പേ॒ണൈ॒വ വൈ॒ശ്യാന॑ര-മ॒വരു॑ന്ധേ ॥ ഊ॒ഷാൻ നി॒വപ॑തി ।
പു॒ഷ്ടീർ വാ॑ ഏ॒ഷാ പ്ര॒ജന॑നം । യദു॒ഷാഃ ॥ 14 (10)

TB 1.1.3.2

പു॒ഷ്ട്യാ-മേ॒വ പ്ര॒ജന॑നേ॒ ധ॒നി-മാ॑ധ॒ത്തേ॑ ।
അ॒ഥോ സം॒ജ്ഞാ॑ന ഏ॒വ ।
സം॒ജ്ഞാ॑നഃ ഹേ॒തത് പ॑ശു॒നാം । യദു॒ഷാഃ ॥
ദ്യാ॒വാപൃ॑ഥ്വി॒വീ സ॒ഹാസ്താ॑ം । തേ വി॒യതീ॑ അ॒ബ്രൂ॑താം ।
അ॒സ്മേവ॑ നൗ॒ സഹ॑ യജ॒ന്തിയ॑-മി॒തി ।
യദു॒ഷ്യാ യജ॒ന്തിയ॑-മാ॒സീത് । തദ॑സ്യ-മ॒ദധാ॑ത് ।
ത ഊ॒ഷാ അ॑ഭ॒വന് ॥ 15 (10)

TB 1.1.3.3

യദ॑സ്യ യജ॒ന്തിയ॑-മാ॒സീത് । തദു॒ഷ്യാ-മ॒ദധാ॑ത് ।
തദ॑ഭൃ॒ന്ദ്രമ॑സി കൃ॒ഷ്ണം । ഊ॒ഷാ-നി॒വപ॑-നദോ॒ ധ്യാ॑യേത് ।
ദ്യാ॒വാപൃ॑ഥ്വി॒വ്യോ-രേ॒വ യജ॒ന്തിയേ॑ ധ॒നി-മാ॑ധ॒ത്തേ॑ ॥

അഗ്നിർ ദേവേഭ്യോ നിലായത । ആഖു രൂപം കൃതാ ।
 സ പൃഥ്വിവിം പ്രാവിശത് ।
 സ ഊതീഃ കുർവാണഃ പൃഥ്വിവി-മനു സമചരത് ।
 തദാഖുകരീഷ-മഭവത് । 16 (10)

TB 1.1.3.4

യദാഖുകരീഷഃ സംഭാരോ ഭവതി ।
 യദേവാസ്യ തത്ര നൃകതം । തദേവാവരുന്ധേ ॥
 ഊർജം വാ ഏതഃ രസം പൃഥ്വിവ്യാ ഉപദീകാ ഉദീഹന്തി ।
 യദ് വല്യീകം । യദ് വല്യീകവപാ സംഭാരോ ഭവതി ।
 ഊർജമേവ രസം പൃഥ്വിവ്യാ അവരുന്ധേ ।
 അഥോ ശ്രോത്രമേവ ।
 ശ്രോത്രഃ ഹ്യേതത് പൃഥ്വിവ്യാഃ । യദ് വല്യീകഃ ॥ 17 (10)

TB 1.1.3.5

അബധിരോ ഭവതി । യ ഏവം വേദ ॥
 പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത । താസാ-മന്ന-മുപാക്ഷീയത ।
 താഭ്യഃ സൂദ-മുപ പ്രാദീനത് ।
 തതോ വൈ താസാ-മന്നം നാക്ഷീയത ।
 യസ്യ സൂദഃ സംഭാരോ ഭവതി ।

നാ॒സ്യ॑ ഗൃ॒ഹേ॑ന്നം ക്ഷീ॑യതേ ॥
 ആ॒പോ॒ വാ॒ ഇ॒ദ-മ॑ഗ്രേ॒ സലി॑ലമാ॒സീത്॑ ।
 തേന॑ പ്ര॒ജാപ॑തി-ര॒ശ്രാമ്യ॑ത് । **18 (10)**

TB 1.1.3.6

ക॒ഥ-മി॑ദഃ സ്യാ॒-ദി॒തി ।
 സോ॑ ഹ॒വശ്യ॑ത് പു॒ഷ്കര॑പർണം തി॒ഷ്ഠത്॑ ।
 സോ॑ ഹ॒വന്യ॑ത । അ॒സ്മി॒ വൈ॒ തത്॑ ।
 യ॒സ്മി॒ന്നി॒ദ-മ॑ധി-തി॒ഷ്ഠതീ॑തി ।
 സ॒ വരാ॑ഹോ രൂ॒പം കൃ॒ത്യാപ॑-ന്യമ॒ജ്ജത്॑ ।
 സ॒ പൃ॒ഥി॒വീ-മ॑ധ ആർച്ച॒ത് । ത॒സ്യാ॑ ഉ॒പഹ॑ത്യോദമ॒ജ്ജത്॑ ।
 തത് പു॒ഷ്കര॑പർണേ॒ പ്രഥ॑യത് । യദ॒പ്രഥ॑യത് । **19 (10)**

TB 1.1.3.7

തത് പൃ॒ഥിവൈ॑ പൃ॒ഥി॒വി॒ത്വം । അ॒ഭൂദ് വാ॒ ഇ॒ദ-മി॑തി ।
 തദ്-ഭൂ॒മൈ॑ ഭൂ॒മി॒ത്വം । താ॒ം ദി॒ശോ॑സ്ത॒ വാ॒തഃ॑ സ॒മ॒വ॒ഹത്॑ ।
 താ॒പ് ശ॒ർക॑രാഭി-ര॒ഭ്യഹ॑ത് । ശം॒ വൈ॒ നോ॑ ഹൃ॒ദി॒തി ।
 തച്ഛ॒ർക॑രാണാ॒പ് ശ॒ർക॑രത്വം ।
 യദ്-വ॒രാ॒ഹ॒വി॒ഹത॑പ് സ॒ഭാരോ॑ ഭ॒വതി॑ ।

അ॒സ്യ॑-മേ॒വാ॒ഛ॑രം॒ബദ്കാ॑ര-മ॒ഗ്നി॑-മാ॒ധ॒ത്തേ॑ ।

ശ॒ർക॑രാ ഭ॒വ॒ന്തി॒ ധൃ॒തൈ॑ ॥ 20 (10)

TB 1.1.3.8

അ॒ഥോ॑ ശ॒ന്താ॒യ ॥ സ॒രേ॒താ അ॒ഗ്നി॑-രാ॒ധേ॒യ ഇ॒ത്യാ॑ഹുഃ ।

ആ॒പോ॒ വ॒രു॒ണ॒സ്യ॒ പ॒ത്വ॑ ആ॒സ॒ന് ।

താ അ॒ഗ്നി॑-ര॒ഭ്യ॒ദ്ധ്യായ॑ത് ।

താഃ॑ സ॒മ॒ഭ॒വ॒ത് । ത॒സ്യ॒ രേ॒തഃ॑ പ॒രാ॒ഽപ॑ത് ।

ത॒ദ്ധി॒ര॒ണ്യ-മ॒ഭ॒വ॒ത് । യ॒ദ്ധി॒ര॒ണ്യ-മു॒പാ॒സ്യ॑തി ।

സ॒രേ॒ത॒സ-മേ॒വാ॒ഗ്നി॑-മാ॒ധ॒ത്തേ॑ ॥

പു॒രു॒ഷ ഇ॒ന്യൈ॒ സ്വാദ്-രേ॒തസോ॑ ബീ॒ഭദ്സ॑ത

ഇ॒ത്യാ॑ഹുഃ ॥ 21 (10)

TB 1.1.3.9

ഉ॒ത്ത॒ര॒ത ഉ॒പാ॒സ്യ॑ത്യ॒ബീ॒ഭദ്സാ॑യൈ ॥ അ॒തി॒ പ്ര॒യച്ഛ॑തി ।

ആ॒ർതി॑-മേ॒വാ॒തി പ്ര॒യച്ഛ॑തി ॥ അ॒ഗ്നി॒ർ ദേ॒വേ॒ഭ്യോ॒ നി॒ലായ॑ത ।

അ॒ശോ॑ രൂ॒പം കൃ॒താ ।

സോ॑ ഽശ്വ॒ത്ഥേ॒ സം॑വ॒ദ്സര॑-മ॒തി॒ഷ്ട॑ത് ।

തദ॒ശ്വ॒ത്ഥ॒സ്യോ-ശ്വ॒ത്ഥ॒ത്വം ।

യദാ॒ശ്വ॒ത്ഥഃ॑ സം॒ഭാരോ॑ ഭ॒വ॒തി । യദേ॒വാ॒സ്യ॒ ത॒ത്ര നൃ॑ക॒തം ।

തദേ॒വാ॒വ॒രു॒ന്ധേ ॥ 22 (10)

TB 1.1.3.10

ദേ॒വാ॒ വാ॒ ഊ॒ർജം॑ വ്യ॒ഭജ॑ന്ത । തത॑ ഉ॒ദുംബര॑ ഉ॒ദതി॑ഷ്ഠത് ।
 ഊ॒ർഗ് വാ॒ ഉ॒ദുംബരഃ॑ । യദാ॑ദുംബരഃ॑ സംഭാ॒രോ ഭവ॑തി ।
 ഊ॒ർജ-മേ॒വാവ॑രുന്ധേ ॥

തൃ॒തീയ॑സ്യ-മി॒തോ ദി॒വി സോ॑മ ആ॒സീത് ।
 തം ഗാ॑യത്ര്യാഹ॒രത് । തസ്യ॑ പ॒ർണ-മ॒ച്ഛിദ്യ॑ത ।
 തത് പ॒ർണോ॑ ഽഭ॒വത് । തത് പ॒ർണസ്യ॑ പ॒ർണത്വം॑ । **23 (10)**

TB 1.1.3.11

യസ്യ॑ പ॒ർണമ॑യഃ സംഭാ॒രോ ഭവ॑തി ।
 സോ॑മപീ॒ഥ-മേ॒വാവ॑രുന്ധേ ॥ ദേ॒വാ വൈ॑ ബ്ര॒ഹ്മ-ന്ന॑വദന്ത ।
 തത് പ॒ർണ ഉ॒പാശൃ॑ണോത് । സു॒ശ്ര॒വാ വൈ॑ നാമ॑ ।
 യത് പ॒ർണമ॑യഃ സംഭാ॒രോ ഭവ॑തി ।
 ബ്ര॒ഹ്മവ॑ർച॒സ-മേ॒വാവ॑രുന്ധേ ॥
 പ്ര॒ജാപ॑തി-ര॒ഗ്നി-മ॑സ്യജ॒ത ।
 സോ॑ഽബിഭേ॒ത്പ്ര മാ॑ ധ॒ക്ഷ്യ॑തീതി ।
 തച് ശ॒മ്യാഽശ॑മയത് । **24 (10)**

TB 1.1.3.12

തച്ഛമ്യേ॑ ശ॒മിത്വം॑ । യച്ഛമീ॑മയഃ സംഭാ॒രോ ഭവ॑തി ।
 ശാ॒ന്ത്യാ അ॒പ്രദാ॑ഹായ ॥ അ॒ഗ്നേഃ സൃ॒ഷ്ടസ്യ॑ യ॒തഃ ।

വി॒ക॒ക॒തം॑ ഭാ॒ ആർച്ച॑ത് ।

യദ്-വൈ॑ക॒കതഃ॑ സംഭാ॒രോ ഭവ॑തി । ഭാ ഏ॒വാവ॑രുന്ധേ ॥

സഹൃ॑ദയോ ഹ്നി-രാ॒ധേയ॑ ഇത്യാ॒ഹുഃ ।

മരു॑തോ ട്വി-ര॒ഹ്നി-മ॑തമയൻ ।

തസ്യ॑ താ॒ന്തസ്യ॑ ഹൃ॒ദയ॑മാർച്ചി॒ന്ദൻ () । സാ॒ശ॒നി-ര॑ഭവത് ।

യദ॒ശ॒നിഹ॑തസ്യ॒ വൃ॒ക്ഷ॒സ്യ॑ സംഭാ॒രോ ഭവ॑തി ।

സഹൃ॑ദയ-മേ॒വാ॒ഹ്നി-മാ॑ധത്തേ ॥ 25 (13)

(ഊ॒ഷാ-അ॑ഭവൻ-നഭ॒വദ്-വ॒ല്യീകോ-s॒ശ്രോമ്യ॑-ദ॒പ്രഥ॑യ-

ഭൃ॒ഗുതൈ- ബീ॑ഭദ്സത ഇത്യാ॒ഹു - രു॒ന്ധേ - പ॒ർണ॑ത്വ -

മ॒ശമ॑യദ - ചി॒ന്ദഃ (സ്തീ॑ണി ച) (A3)

1.1.4 അനുവാകം 4 - സംഭാരസംയുക്തായതനേഷു

അഗ്നയാധാനം

TB 1.1.4.1

ദാ॒ദ॒ശ॒സു വി॒ക്രാമേ॑-ഷ്വാ॒ഹ്നി-മാ॑ദധീത ।

ദാ॒ദ॒ശ മാ॒സാഃ സം॑വ॒ദ്സരഃ॑ ।

സം॑വ॒ദ്സരാ॑-ദേ॒വൈന॑-മ॒വരു॑ഭ്യാ-ധത്തേ ॥

യദ്-ദാ॒ദ॒ശ॒സു വി॒ക്രാമേ॑-ഷ്വാ॒ദധീ॑ത ।

പരി॑മിത-മ॒വരു॑ന്ധീത । ച॒ക്ഷുർ നി॑മിത ആ॒ദധീ॑ത ।

ഇ॒യദ്-ദാ॑ദ॒ശ വി॒ക്രാ॑മാ(3) ഇ॒തി ।
 പ॒രി॒മി॒തം ചൈ॒വാപ॑രിമിതം ചാ॒വരു॑ന്ധേ ॥
 അ॒ന്യു॒തം വൈ॒ വാ॒ചാ വ॑ദതി ।
 അ॒ന്യു॒തം മ॒ന്നസാ॑ ധ്യായതി । 26 (10)

TB 1.1.4.2

ച॒ക്ഷുർ വൈ॒ സ॒ത്യം । അ॒ദ്രാ(3)-ഗി॒ത്യാഹ॑ । അ॒ദർ॒ശ-മി॒തി ।
 തഥ് സ॒ത്യം । യശ്ച॑ക്ഷുർ നിമി॒തേ ഽഗ്നി॑-മാ॒ധത്തേ॑ ।
 സ॒ത്യ ഏ॒വൈന॑-മാ॒ധത്തേ॑ ॥
 തസ്മാ॑ദാഹി॒താഗ്നി॑ർ നാ॒ന്യു॒തം വ॑ദേത് ।
 നാ॒സ്യ ബ്രാ॑ഹ്മ॒ണോ ഽനാ॑ശ്യാൻ ഗൃ॒ഹേ വ॑സേത് ।
 സ॒ത്യേ ഹ്യ॒സ്യാഗ്നി॑-രാഹി॒തഃ ॥
 ആ॒ഗ്നേയീ॑ വൈ॒ രാ॒ത്രിഃ । 27 (10)

TB 1.1.4.3

ആ॒ഗ്നേയാഃ॑ പ॒ശവഃ॑ । ഐ॒ന്ദ്ര-മ॒ഹഃ ।
 ന॒കതം॑ ഗാർ॒ഹപ॑ത്യ-മാ॒ദധാ॑തി । പ॒ശുനേ॑വാ॒വരു॑ന്ധേ ।
 ദി॒വാ ഽഹ॑വ॒നീയം॑ । ഇ॒ന്ദ്രിയ॑-മേ॒വാവ॑രുന്ധേ ॥
 അർദ്ധോ॑ദി॒തേ സൂ॑ര്യ ആ॒ഹവ॑നീയ-മാ॒ദധാ॑തി ।
 ഏ॒തസ്മി॑ൻ വൈ॒ ലോ॒കേ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പ്ര॒ജാ അ॑സൃജത ।

പ്ര॒ജാ ഏ॒വ തദ്-യ॑ജമാ॒നഃ സൃ॑ജതേ ।

അ॒ഥോ ഭൂ॒തം ചൈ॒വ ഭ॒വി॒ഷ്യ॑ച്ചാ-വ॒രു॒ന്ധേ ॥ 28 (10)

TB 1.1.4.4

ഇ॒ധാ വൈ॑ മാ॒നവീ॑ യ॒ജ്ഞാ॑നുകാ॒ശി॒ന്യാ॒സീത് ।

സാ ധൃ॒ഗ്ണോത് । അ॒സു॒രാ അ॒ഗ്നി-മാ॑ദ॒ധത॒ ഇതി॑ ।

തദ്ഗ॒ച്ഛത് । ത ആ॑ഹ॒വനീ॑യ-മ॒ഗ്ര ആ॑ദ॒ധത ।

അ॒ഥ ഗാർഹ॑പ॒ത്യം । അ॒ഥാ-ന്യാ॑ഹാർയ॒പച॑നം ।

സാ ധൃ॒ഗ്വീത് । പ്ര॒തീ॒ച്ഛാ॑ശ്ച ശ്രീ-ര॒ഗാത് ।

ഭദ്രാ॑ ഭൂ॒താ പരാ॑ഭ॒വി॒ഷ്യ॑ന്തീതി । 29 (10)

TB 1.1.4.5

യ॒സ്യൈ॒വ-മ॒ഗ്നി-രാ॑ധീ॒യതേ॑ । പ്ര॒തീ॒ച്ഛാ॑ശ്ച ശ്രീ-രേ॒തി ।

ഭദ്രാ॑ ഭൂ॒താ പരാ॑ഭ॒വതി॑ ॥ സാ ധൃ॒ഗ്ണോത് ।

ദേ॒വാ അ॒ഗ്നി-മാ॑ദ॒ധത॒ ഇതി॑ । തദ്ഗ॒ച്ഛത് ।

തേ॒ന്യാ॑ഹാർയ॒പച॑ന-മ॒ഗ്ര ആ॑ദ॒ധത । അ॒ഥ ഗാർഹ॑പ॒ത്യം ।

അ॒ഥാഹ॑വ॒നീയം॑ । സാ ധൃ॒ഗ്വീത് । 30 (10)

TB 1.1.4.6

പ്രാ॒ച്ഛാ॑ശ്ച ശ്രീ-ര॒ഗാത് ।

ഭദ്രാ॑ ഭൂ॒താ സു॒വർഗം॑ ലോ॒ക-മേ॑ഷ്യ॒ന്തി ।

പ്ര॒ജാം തു ന॑ വേ॒ദ്സ്യ॑ന്ത॒ ഇതി॑ ।

യ॒സ്യൈ॒വ-മ॒ഗ്നി-രാ॒ധീയ॑തേ॒ । പ്രാ॒ച്യ॒സ്യ ശ്രീ-രേ॑തി॒ ।
 ഭ॒ദ്രോ ഭൂ॒ത്വാ സു॑വ॒ർഗം ഘോ॑കമേതി॒ ।
 പ്ര॒ജാം തു ന വി॑ന്ദതേ ॥ സാ॒ബ്ര॒വീ-ദി॒ധാ മ॒നും ।
 ത॒മാ വാ അ॒ഹം ത॒വാഗ്നി-മാ॒ധാ॒സ്യാമി॑ ।
 യ॒ഥാ പ്ര പ്ര॒ജയാ॑ പ॒ശുഭി॑ർ മി॒മു॒നൈർ ജ॑നി॒ഷ്യസേ॑ ॥ 31 (10)

TB 1.1.4.7

പ്ര॒ത്യ॒സ്തിൻ ഘോ॑കേ സ്ഥാ॒സ്യസി॑ ।
 അ॒ഭി സു॑വ॒ർഗം ഘോ॑കം ജേ॒ഷ്യസി॑തി॒ ।
 ഗാർ॒ഹ॒പ॒ത്യ-മ॒ഗ്ര ആ॑ദധാത് ।
 ഗാർ॒ഹ॒പ॒ത്യം വാ അ॒നു പ്ര॒ജാഃ പ॒ശവഃ॑ പ്ര॒ജായ॑നേ ।
 ഗാർ॒ഹ॒പ॒ത്യേനൈ॒വാസൈ॑ പ്ര॒ജാം പ॒ശുൻ പ്രാ॑ജനയത് ।
 അ॒മാ-ന്വാ॒ഹാർയ॑പചനം ।
 തി॒ര്യങ്-ഞി॒വ വാ അ॒യം ഘോ॑കഃ ।
 അ॒സ്തിന്നേ॒വ തേ॒ന ഘോ॑കേ പ്ര॒ത്യതി॑ഷ്ഠത് । അ॒മാഹ॑വനീയം ।
 തേ॒നൈ॒വ സു॑വ॒ർഗം ഘോ॑ക-മ॒ഭ്യജ॑യത് ॥ 32 (10)

TB 1.1.4.8

യ॒സ്യൈ॒വ-മ॒ഗ്നി-രാ॒ധീയ॑തേ॒ ।
 പ്ര പ്ര॒ജയാ॑ പ॒ശുഭി॑ർ മി॒മു॒നൈർ ജാ॑യതേ ।
 പ്ര॒ത്യ॒സ്തിൻ ഘോ॑കേ തി॒ഷ്ഠതി॑ ।

അഭി സുവർഗം ഘോകം ജയതി ॥
 യസ്യ വാ അയമാദേവത-മഗ്നി-രാധീയതേ ॥
 ആ ദേവതാഭ്യോ വൃശ്യതേ ॥ പാപീയാൻ ഭവതി ॥
 യസ്യ യമാദേവതം ॥ ന ദേവതാഭ്യ ആ വൃശ്യതേ ॥
 വസീയാൻ ഭവതി () ॥ 33 (10)

TB 1.1.4.9

ഭൃഗുണാം ത്വാ ങ്ഗിരസാം പ്രതപതേ പ്രതേനാ-ദധാമീതി
 ഭൃഗാങ്ഗിരസാ-മാദധ്യാത് ॥
 ആദിത്യാനാം ത്വാ ദേവാനാം പ്രതപതേ
 പ്രതേനാ-ദധാമീത്യന്യാസാം ബ്രാഹ്മണീനാം പ്രജാനാം ॥
 വരുണസ്യ ത്വാ രാജേണാ പ്രതപതേ പ്രതേനാ-ദധാമീതി
 രാജൺഃ ॥
 ഇന്ദ്രസ്യ ത്വേന്ദ്രിയേണ പ്രതപതേ പ്രതേനാ-ദധാമീതി
 രാജന്യസ്യ ॥
 മനോ സ്താ ഗ്രാമണ്യോ പ്രതപതേ പ്രതേനാ-ദധാമീതി
 വൈശ്യസ്യ ॥
 ഋഭുണാം ത്വാ ദേവാനാം പ്രതപതേ പ്രതേനാ-ദധാമീതി
 രഥകാരസ്യ ॥

യഥാഭേവത-മഗ്നി-രാധീയതേ ।

ന ഭേവതാഭ്യ ആ വൃശ്യതേ । വസീയാൻ ഭവതി ॥ 34 (9)

(ധ്യായതി - വൈ രാത്രി - ശ്വാവരൂന്ധേ - ഭവിഷ്യന്തീത്യ -
ബ്രവീ - ജ്ജനിഷ്യസേ - ജയദ് - വസീയാൻ ഭവതി -
നവ ച) (A4)

1.1.5 അനുവാകം 5 - തത്ര പവമാനഹബീംഷി

TB 1.1.5.1

പ്രജാപതിർ വാചഃ സത്യ-മപശ്യത് । തേനാഗ്നി-മാധത്ത ।

തേന വൈ സ ആർദ്ധ്വോത് । ഭൂർ ഭൂവഃ സുവ-രിത്യാഹ ।

ഏതദ്വൈ വാചഃ സത്യം । യ ഏതേനാഗ്നി-മാധത്തേ ।

ഋദ്ധ്വോത്യേവ । അഥോ സത്യപ്രാശു-രേവ ഭവതി ।

അഥോ യ ഏവം വിദ്വാ-നഭിചരതി ।

സ്തൂണ്യത ഏവൈനം ॥ 35 (10)

TB 1.1.5.2

ഭൂരിത്യാഹ । പ്രജാ ഏവ തദ്-യജമാനഃ സൃജതേ ।

ഭൂവ ഇത്യാഹ । അസ്മിന്നേവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ।

സുവ-രിത്യാഹ । സുവർഗ ഏവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥

ത്രിഭി-രക്ഷരൈർ ഗാർഹപത്യ-മാദധാതി ।

ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ ।

ഏ॒ഷേ॒വൈ॒നം ലോ॒കേഷു॒ പ്രതി॑ഷ്ഠി॒ത-മാ॑ധ॒ത്തേ ।

സർവൈഃ॑ പ॒ഞ്ചഭി॑-രാഹ॒വനീ॑യം । 36 (10)

TB 1.1.5.3

സു॒വർഗായ॑ വാ ഏ॒ഷ ലോ॒കായാ॑ധീ॒യതേ॑ । യദാ॑ഹ॒വനീ॑യഃ ।

സു॒വർഗ ഏ॒വാസൈ॑ ലോ॒കേ വാ॒ചഃ സ॒ത്യഃ

സർവ॑-മാപ്നോതി ॥

ത്രി॒ഭിർ ഗാർഹ॑പത്യ-മാദ॒ധാതി॑ । പ॒ഞ്ചഭി॑-രാഹ॒വനീ॑യം ।

അ॒ഷ്ടൗ സംപ॑ദ്യന്തേ । അ॒ഷ്ടാക്ഷ॑രാ ഗായ॒ത്രി ।

ഗായ॒ത്രോ ഽഗ്നിഃ॑ । യാവാ॑നേ॒വാഗ്നിഃ॑ । ത-മാ॑ധ॒ത്തേ ॥ 37 (10)

TB 1.1.5.4

പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പ്ര॒ജാ അ॑സൃ॒ജത॑ ।

താ അ॑സ്മാമ് സൃ॒ഷ്ടാഃ പരാ॑ചീ-രാ॒യന് ।

താഭ്യോ॑ ജ്യോതി-രുദഗൃഹ്ണാത് ।

തം ജ്യോതിഃ॑ പശ്യ॒ന്തീഃ പ്ര॒ജാ അ॑ഭി സമാവർത്ത ।

ഉപരീ॑വാഗ്നി-മുദഗൃഹ്ണീയാ-ദുദ്ധരന് ।

ജ്യോതി-രേ॒വ പശ്യ॒ന്തീഃ പ്ര॒ജാ യജ॑മാന-മഭി

സമാവർത്തന്തേ ॥

പ്ര॒ജാപ॑തേ-രക്ഷ്യ॒ശ്ചായത്॑ । തത് പരാ॑ഽപതത് ।

തദശോ॑ ഽഭവത് । തദശാ॑സ്യോ-ശ്ചാ॒ത്ഥം । 38 (10)

TB 1.1.5.5

ഏ॒ഷ വൈ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । യദ॒ഗ്നിഃ ।
 പ്രാ॒ജാപ॑ത്യോ ധ॒ശാഃ । യദ॒ശാഃ പു॒രസ്താ॑-ന്നയ॒തി ।
 സ്വ-മേ॒വ ച॑ക്ഷുഃ പശ്യ॑ൻ പ്ര॒ജാപ॑തി-രനു॒ഭേതി ॥
 വ॒ജ്രീ വാ ഏ॒ഷഃ । യദ॒ശാഃ । യദ॒ശാഃ പു॒രസ്താ॑-ന്നയ॒തി ।
 ജാ॒താനേ॒വ ഭ്രാ॑ത്യു॒വ്യാൻ പ്ര॑ണു॒ദതേ ॥
 പു॒ന-രാ॒വർത॑യതി । **39 (10)**

TB 1.1.5.6

ജ॒നിഷ്ട॑മാണാ-നേ॒വ പ്ര॑തിനു॒ദതേ ॥
 ന്യാ॒ഹവ॑നീയോ ഗാർഹ॑പത്യ-മകാമ॑യത ।
 നി ഗാർഹ॑പത്യ ആ॒ഹവ॑നീയം । തൗ വി॒ഭാജം॑ നാശ॑ക്തേത് ।
 സോ॒ശാഃ പു॒ർവ്വാവാ॑ ധൃ॒താ । പ്രാ॒ഞ്ചം പു॒ർവ്വ-മു॒ദവ॑ഹത് ।
 തത് പു॒ർവ്വാവാ॑ഹഃ പു॒ർവ്വാവാ॑ട്താം ।
 യദ॒ശാഃ പു॒രസ്താ॑-ന്നയ॒തി । വി॒ഭക്തി-രേ॒വൈന॑യോ സ്താ ।
 അ॒ഥോ നാ॒നാ॒വീർയാ-വേ॒വൈനൗ॑ കൂരു॒തേ ॥ **40 (10)**

TB 1.1.5.7

യദു॒പർയു॑പരി ശി॒രോ ഹ॑രേത് । പ്രാ॒ണാൻ വി॒ച്ഛിന്ദ്യാ॑ത് ।
 അ॒ധോഽധഃ॑ ശി॒രോ ഹ॑രതി । പ്രാ॒ണാനാ॑ം ഗോ॒പീമാ॑യ ॥
 ഇ॒യത്യു॑ഗ്രേ ഹ॑രതി । അ॒ഥേ॒യത്യ॑ഥേ॒യതി ।

ത്രയ॑ ഇ॒മേ ലോ॒കാഃ ।

ഏ॒ഷോ॒വൈനം॑ ലോ॒കേഷു॑ പ്രതി॒ഷ്ഠിത॑-മാ॒ധ॒ത്തേ ॥

പ്ര॒ജാപ॑തി-ര॒ഗ്നി-മ॑സ്യ॒ജത॑ ।

സോ॑ ങ്ബി॒ഭേത് പ്ര॑മാ॒ധക്ഷ്യ॑തീതി । 41 (10)

TB 1.1.5.8

തസ്യ॑ ശ്രേ॒ധാ മ॑ഹി॒മാനം॑ വ്യ॒ൗഹത് ।

ശാ॒ന്ത്യാ അ॑പ്ര॒ദാഹാ॑യ । യത് ശ്രേ॒ധാഽഗ്നി॑-രാ॒ധീയ॑തേ ॥

മ॒ഹിമാ॑ന-മേ॒വാസ്യ॑ തദ്-വ്യൂ॒ഹതി॑ । ശാ॒ന്ത്യാ അ॑പ്ര॒ദാഹാ॑യ ॥

പു॒ന-രാ॑വർതയതി । മ॒ഹിമാ॑ന-മേ॒വാസ്യ॑ സ॒ന്ധാതി॑ ॥

പ॒ശുർ വാ ഏ॒ഷഃ । യദ॒ശഃ । ഏ॒ഷ രൂ॒ദ്രഃ । 42 (10)

TB 1.1.5.9

യദ॒ഗ്നിഃ । യദ॒ശാസ്യ॑ പ॒ഭേ ഽഗ്നി॑-മാ॒ദദ്ധ്യാത് ।

രൂ॒ദ്രായ॑ പ॒ശു-ന॑പി॒ദദ്ധ്യാത് । അ॒പ॒ശുർ യജ॑മാനഃ സ്യാത് ।

യം നാ॒ക്രമ॑യേത് । അ॒ന॒വ॒രു॒ദ്ധാ അ॑സ്യ പ॒ശവഃ॑ സ്യുഃ ।

പാ॒ർശ്വത॑ ആ॒ക്രമ॑യേത് ।

യഥാ॑ഽഽഹി॒തസ്യ॑ഗ്നേ-ര॒ങ്ഗാ॑രാ അ॒ഭ്യവ॑വർതേ॒രന് ।

അ॒വ॒രു॒ദ്ധാ അ॑സ്യ പ॒ശവോ॑ ഭ॒വന്തി॑ ।

ന രൂ॒ദ്രായാ॑പി॒ദധാ॑തി ॥ 43 (10)

TB 1.1.5.10

ത്രീ॑ണി॒ ഹ॒വീഴ്॑ഷി നിർവ॑പതി ।
 വിരാജ॑ ഏ॒വ വിക്രാ॑ന്തം യജമാ॑നോ ഽനു വിക്ര॑മതേ ॥
 അ॒ഗ്നയേ॑ പ॒വമാ॑നായ ।
 അ॒ഗ്നയേ॑ പാ॒വകാ॑യ । അ॒ഗ്നയേ॑ ശു॒ചയേ॑ ।
 യദ॒ഗ്നയേ॑ പ॒വമാ॑നായ നിർവ॑പതി । പു॒നാതേ॒വൈനം॑ ।
 യദ॒ഗ്നയേ॑ പാ॒വകാ॑യ ।
 പു॒ത ഏ॒വാസി॑-ന്ന॒ന്നാദൃ॑ം ദധാതി । യദ॒ഗ്നയേ॑ ശു॒ചയേ॑ () ।
 ബ്ര॒ഹ്മവ॑ർച॒സ-മേ॒വാസി॑-ന്നു॒പരി॑ഷ്ടാദ് ദധാതി ॥ 44 (11)
 (ഏ॒ന - മാ॒ഹവ॑നീയം - ധ॒ത്തേ - ഽശ്വ॑ത്വം - വ്ർ॑തയതി -
 കു॒രുത - ഇ॒തി - രു॒ദ്രോ - ദധാ॑തി - യദ॒ഗ്നയേ॑ ശു॒ചയേ॑
 ഏ॒കം ച) (A5)

1.1.6 അനുവാകം 6 - പവമാനഹവിർവിസ്താരഃ,

ഹവിരന്തരാണി, ദക്ഷിണാശ്വ

TB 1.1.6.1

ദേ॒വാ॒സുരാഃ॑ സംയ॑ത്താ ആ॒സന് ।
 തേ ദേ॒വാ വിജ॑യ-മു॒പയ॑ന്തഃ ।
 അ॒ഗ്നൗ വാ॒മം വ॑സു സം നൃ॒ദധ॑ത ।
 ഇ॒ദമു॑ നോ ദവി॒ഷ്യതി॑ । യദി॑ നോ ജേ॒ഷ്യന്തീ॑-തി ।

തദഗ്നിർ നോമ്സഹ-മശക്ലോത് ।

തത്-ത്രേധാ വിന്യദധാത് । പശുഷു തൃതീയം ।

അഹ്നു തൃതീയം । ആദിത്യേ തൃതീയം । 45 (10)

TB 1.1.6.2

തദ്-ദേവാ വിജിത്യ । പുന-രവാരുരുമ്സന്ത ।

തേ ഽഗ്നയേ പവമാനായ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
നിർവപന് ।

പശവോ വാ അഗ്നിഃ പവമാനഃ । യദേവ പശുഷാസീത് ।

തത്-തേനാവാരുന്ധത । തേ ഽഗ്നയേ പാവകായ ।

ആപോ വാ അഗ്നിഃ പാവകഃ । യദേവാഹ്സാസീത് ।

തത്-തേനാവാരുന്ധത । 46 (10)

TB 1.1.6.3

തേ ഽഗ്നയേ ശുചയേ । അസൗ വാ ആദിത്യോ ഽഗ്നിഃ ശുചിഃ ।

യദേവാദിത്യ ആസീത് । തത്-തേനാവാരുന്ധത ॥

ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ।

തനുവോ വാവൈതാ അഗ്ന്യാധേയസ്യ ।

ആഗ്നേയോ വാ അഷ്ടാകപാലോ ഽഗ്ന്യാധേയമിതി ।

യത്തം നിർവപേത് । നൈതാനി ।

യഥാസ്ഥാ സ്യാത് । 47 (10)

TB 1.1.6.4

നാ॑ങ്ഗാ॒നി । താ॒ഭൃഗേ॒വ തത് । യദേ॒താ॒നി നി॒ർവപേ॑ത് ।
 ന തം । യഥാ॑ങ്ഗാ॒നി സ്യുഃ । നാ॒ത്മാ । താ॒ഭൃഗേ॒വ തത് ।
 ഉദയാ॑നി സ॒ഹ നി॒രുപ്യാ॑ണി । യജ്ഞ॑സ്യ സാ॒ത്മത്വായ॑ ॥
 ഉദയം॑ വാ ഏ॒തസ്യേ॒ന്ദ്രിയം॑ വീ॒ര്യ-മാ॑പ്യതേ । **48 (10)**

TB 1.1.6.5

യോ॑ ഹ്വാനി-മാ॒ധത്തേ॑ ।
 ഐ॒ന്ദ്രാഗ്നി-മേ॒കാദ॑ശക॒പാല-മ॒നു നി॒ർവപേ॑ത് ।
 ആ॒ദിത്യം॑ ച॒രും ।
 ഇ॒ന്ദ്രാഗ്നീ വൈ ദേ॒വാനാ॑-മയാ॑തയാ॒മാനൗ॑ ।
 യേ ഏ॒വ ദേ॒വതേ॑ അയാ॑തയാ॒മ്നീ ।
 താ॒ഭൃഗ-മേ॒വാസ്മാ॑ ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ വീ॒ര്യ-മ॑വ॒രുന്ധേ॑ ।
 ആ॒ദിത്യോ॑ ഭ॒വതി॑ । ഇ॒യം വാ॑ അ॒ദിതിഃ॑ ।
 അ॒സ്യ-മേ॒വ പ്ര॑തി॒തിഷ്ഠ॑തി ॥
 ധേ॒ന്യൈ വാ ഏ॒തദ്-രേ॑തഃ । **49 (10)**

TB 1.1.6.6

യദാ॑ജ്യം । അ॒ന॒ധുഹ॑ സു॒ണ്ഡുലാഃ॑ । മി॒ഥുന-മേ॒വാവ॑രുന്ധേ ।
 ഘൃ॒തേ ഭ॒വതി॑ । യജ്ഞ॑സ്യ-ഘൃ॒ക്ഷാന്ത॑ത്വായ ॥
 ച॒ത്വാർ ആ॒ർഷേ॒യാഃ പ്രാ॑ശ്ണന്തി ।

ദി॒ശാമേ॒വ ജ്യോതി॑ഷി ജുഹോതി ॥

പശ॒വോ വാ ഏ॒താനി॑ ഹ॒വീഴ്ഷി॑ ।

ഏ॒ഷ രു॒ദ്രഃ । യദ॒ഗ്നിഃ । 50 (10)

TB 1.1.6.7

യഥ് സ॒ഭ്യ ഏ॒താനി॑ ഹ॒വീഴ്ഷി॑ നി॒ർവപേ॑ത് ।

രു॒ദ്രായ പ॒ശുന॑പി ദദ്ധ്യാത് । അ॒പ॒ശുർ യജ॑മാനഃ സ്യാത് ।

യ॒ന്നാനു॑നി॒ർവപേ॑ത് । അ॒ന॒വ॒രു॒ദ്ധാ അ॒സ്യ പ॒ശവഃ॑ സ്വുഃ ।

ദാ॒ദ॒ശ॒സു രാ॒ത്രി॒ഷ്യാനു॑ നി॒ർവപേ॑ത് ।

സം॑വ॒ഥ്സര॑ പ്ര॒തിമാ॑ വൈ ദാ॒ദ॒ശ രാ॒ത്രയഃ॑ ।

സം॑വ॒ഥ്സരേ॒ണൈ॒വാ॒സൈ രു॒ദ്രഴ് ശ॑മ॒യിത്വാ॑ ।

പ॒ശുന॑വ॒രുന്ധേ॑ ॥

യദേ॒ക-മേ॒കമേ॒താനി॑ ഹ॒വീഴ്ഷി॑ നി॒ർവപേ॑ത് । 51 (10)

TB 1.1.6.8

യഥാ॑ ത്രീ॒ണ്യാവ॑പ॒ന്നാനി॑ പൂ॒രയേ॑ത് । താ॒ദൃക്-തത്॑ ।

ന പ്ര॒ജന॑ന-മു॒ച്ഛിഴ്ഷേ॑ത് । ഏ॒കം നി॒രുപ്യ॑ ।

ഉ॒ത്തരേ॑ സ॒മസ്യേ॑ത് ।

തൃ॒തീയ-മേ॒വാ॒സൈ ലോ॒ക-മു॒ച്ഛിഴ്ഷ॑തി പ്ര॒ജന॑നായ ।

തം പ്ര॒ജയാ॑ പ॒ശുഭി॑-ര॒നു പ്ര॒ജായ॑തേ ।

അഥോ യജ്ഞൈസ്യവൈഷാ ടഭിക്രാന്തിഃ ॥

രഥചക്രം പ്രവർത്തയതി ।

മനുഷ്യരഥേനൈവ ദേവരഥം പ്രത്യുവരോഹതി ॥ 52 (10)

TB 1.1.6.9

ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ।

ഹോതവ്യ-മഗ്നിഹോത്രാം(3) ന ഹോതവ്യാ(3)മിതി ।

യദ്-യജുഷാ ജുഹുയാത് ।

അയമാപൂർവ-മാഹുതീ ജുഹുയാത് । യന്ന ജുഹുയാത് ।

അഗ്നിഃ പരാദവേത് । തൃഷ്ണീമേവ ഹോതവ്യം ।

യമാപൂർവ-മാഹുതീ ജുഹോതി । നാഗ്നിഃ പരാദവതി ॥

അഗ്നീധേ ദദാതി । 53 (10)

TB 1.1.6.10

അഗ്നിമുഖാ-നേവർതൂൻ പ്രീണാതി ।

ഉപബർഹണം ദദാതി । രൂപാണാ-മവരുദ്ധ്യ ।

അശ്വം ബ്രഹ്മണേ । ഇന്ദ്രിയ-മേവാവരുന്ധേ ।

ധേനുഃ ഹോത്രേ । ആശിഷ ഏവാവരുന്ധേ ।

അനന്ധാഹ-മദ്ധ്യർയവേ ।

വഹ്നിർ വാ അനന്ധാൻ । വഹ്നി-രദ്ധ്യർയുഃ । 54 (10)

TB 1.1.6.11

വഹ്നി॑നൈ॒വ വഹ്നി॑ യജ്ഞ॑സ്യാവ॒രുന്ധേ॑ ।
 മി॒മു॒ന്നൗ ഗാവൗ॑ ദദാതി । മി॒മു॒ന്നസ്യാവ॒രുദ്ധ്യേ॑ ।
 വാ॒സോ ദദാതി॑ । സർവ॑ ദേ॒വത്യം॑ വൈ॒ വാ॒സഃ ।
 സർവാ॑ ഏ॒വ ദേ॒വതാഃ॑ പ്രീ॒ണാതി॑ । ആ ദ്വാ॑ദശഭ്യോ॑ ദദാതി ।
 ദ്വാ॑ദശ മാ॒സാഃ സം॑വ॒ർത്സരഃ॑ ।
 സം॑വ॒ർത്സര॑ ഏ॒വ പ്രതി॑തിഷ്ഠതി ।
 കാമ॑-മൂ॒ർദ്ധ്യാം ദേ॒യം () ।
 അപ॑രിമിതസ്യാവ॒രുദ്ധ്യേ॑ ॥ 55 (11)

(ആദിത്യേ॑ തൃതീ॒യ - മ॒ഹ്യാസീ॒ത് തത് തേ॑നാവാ॒രുന്ധത॑ -
 സ്യാ - ദാ॒പ്യതേ॑ - രേ॒തോ - ഹ്നി - രേ॒കമേ॑ക മേ॒താനി॑
 ഹ॒വീഷ്ഠി॑ നി॒ർവപേ॑ത് - പ്രത്യ॑വ॒രോഹ॑തി - ദദാ॒ത്യ -
 ഭ്യാർയു॑ർ - ദേ॒യ മേ॑കം ച) (A6)

1.1.7 അനുവാകം 7 - ആധാനമന്ത്രാഃ

TB 1.1.7.1

ഏ॒ർമഃ ശി॒ര സ്ത॒വ-മ॒ഹ്നിഃ॑ । സം പ്രീ॑യഃ പശു॑ഭിർ ഭുവത് ।
 ച॒ർദി സ്തോ॑കായ॒ തന॑യായ യ॒ച്ച ॥
 വാ॒തഃ പ്രാ॒ണസ്ത॒വമ॒ഹ്നിഃ॑ । സംപ്രീ॑യഃ പശു॑ഭിർ ഭുവത് ।
 സ്വ॒ദിതം॑ തോ॒കായ॒ തന॑യായ പി॒തും പ॒ച ॥

പ്രാചീ-മനു പ്രദിശം പ്രേഹി വിദാൻ ।
 അഗ്നേ-രഗ്നേ പുരോഅഗ്നിർ ഭവേഹ ।
 വിശ്വാ ആശാ ദീദ്യാനോ വിഭാഹി ।
 ഊർജം നോ ധേഹി ദിപദേ ചതുഷ്ഠദേ ॥ 56 (10)

TB 1.1.7.2

അർക ശ്വക്ഷു-സ്തദസൗ സൂര്യ സ്തദയ-മഗ്നിഃ ।
 സംപ്രിയഃ പശുഭിർ ഭുവത് ।
 യത് തേ ശുക്ര ശുക്രം വർചഃ ശുക്രാ തനുഃ ।
 ശുക്രം ജ്യോതി-രജസ്രം ।
 തേന മേ ദീദിഹി തേന ത്വാ ധദധേ ।
 അഗ്നിനാഗ്നേ ബ്രഹ്മണാ ॥
 ആനശേ വ്യാനശേ സർവമായൂർ വ്യാനശേ ॥
 യേ തേ അഗ്നേ ശിവേ തനുവൗ । വിരാട് ച സ്വരാട് ച ।
 തേ മാ വിശതാം തേ മാ ജിന്വതാം । 57 (10)

TB 1.1.7.3

യേ തേ അഗ്നേ ശിവേ തനുവൗ । സമ്രാട് ചാഭിഭൂശ്വ ।
 തേ മാ വിശതാം തേ മാ ജിന്വതാം ।
 യേ തേ അഗ്നേ ശിവേ തനുവൗ । വിഭൂശ്വ പരിഭൂശ്വ ।
 തേ മാ വിശതാം തേ മാ ജിന്വതാം ।

യേ തേ അഗ്നേ ശിവേ തനുവൗ । പ്രഭീ ച പ്രഭൃതിശ്ച ।
 തേ മാ വിശതാം തേ മാ ജിന്യാതാം ।
 യാസ്മൈ അഗ്നേ ശിവാ സ്മനുവഃ () । താഭി സ്മാ ട്ടദധേ ॥
 യാസ്മൈ അഗ്നേ ഘോരാ സ്മനുവഃ । താഭി-രമും ഗച്ഛ ॥ 58 (13)
 (ചതുഷ്ഠഭേ - ജിന്യാതാം - തനുവ സ്മിണീ ച । (A7)

1.1.8 അനുവാകം 8 - ഏതദ്ബ്രാഹ്മണം

TB 1.1.8.1

ഇമേ വാ ഏതേ ലോകാ അഗ്നയഃ ।
 തേ യദവ്യാവൃത്താ ആധീയേരന് ।
 ശോചയേയൂർ യജമാനം ।
 ഘർമഃ ശിര ഇതി ഗാർഹപത്യ-മാദധാതി ।
 വാതഃ പ്രാണ ഇത്യന്വാഹാർയപചനം ।
 അർക-ശ്ചക്ഷുരിത്യാ-ഹവനീയം ।
 തേനൈവൈനാൻ വ്യാവർതയതി ।
 തഥാ ന ശോചയന്തി യജമാനം ॥
 രഥന്തര-മഭിഗായതേ ഗാർഹപത്യ ആധീയമാനേ ।
 രാമന്തരോ വാ അയം ലോകഃ । 59 (10)

TB 1.1.8.2

അ॒സ്മി॒ന്നേ॒വൈ॒നം ധീ॑ലോ॒കേ പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത-മാ॑ധ॒ത്തേ ।
 വാ॒മദേ॒വ്യ-മ॑ഭി॒ഗായ॑ത ഉ॒ഭ്രധി॑യമാ॒ണേ ।
 അ॒ന്തരി॑ക്ഷം ധീ॒വൈ വാ॒മദേ॒വ്യം ।
 അ॒ന്തരി॑ക്ഷ ഏ॒വൈ॒നം പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത-മാ॑ധ॒ത്തേ ।
 അ॒ഥോ ശാ॒ന്തിർ വൈ വാ॒മദേ॒വ്യം ।
 ശാ॒ന്തമേ॒വൈ॒നം പശ॑വ്യ-മു॒ദ്ധര॑തേ ।
 ബൃ॒ഹദ॑ഭി॒ഗായ॑ത ആ॒ഹവ॑നീ॒യ ആ॒ധീയ॑മാ॒ണേ ।
 ബാർ॒ഹതോ॑ വാ അ॒സൗ ലോ॒കഃ ।
 അ॒മുഷ്മി॒ന്നേ॒വൈ॒നം ധീ॑ലോ॒കേ പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത-മാ॑ധ॒ത്തേ ॥
 പ്ര॒ജാപ॑തി-ര॒ഗ്നി-മ॑സ്യു॒ജത । 60 (10)

TB 1.1.8.3

സോ ഽശോ॑ വാ॒രോ ഭൂ॒ത്വാ പരാ॑-॒ഞ്ജെത് ।
 തം ധീ॑വാ॒രവ॑ന്തീ॒യേ-നാ॑വാ॒രയ॑ത ।
 തദ്-വാ॒രവ॑ന്തീ॒യസ്യ॑ വാ॒രവ॑ന്തീ॒യത്വം ।
 ശൈ॒ത്യേന॑ ശേ॒ത്യീ അ॑കു॒രുത । തച്ഛൈ॒ത്യത॑സ്യ॒ ശൈ॒ത്യത്വം ।
 യദ്-വാ॒രവ॑ന്തീ॒യ-മ॑ഭി॒ഗായ॑തേ ।
 വാ॒രയി॑ത്ത്വൈ॒വൈ॒നം പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത-മാ॑ധ॒ത്തേ ।
 ശൈ॒ത്യേന॑ ശേ॒ത്യീ കു॑രു॒തേ ॥

ഘർമഃ ശിര ഇതി ഗാർഹപത്യ-മാദധാതി ।

സശീർഷാണ-മേവൈന-മാധത്തേ । 61 (10)

TB 1.1.8.4

ഉപൈന-മുത്തരോ യജ്ഞോ നമതി ॥

രുദ്രോ വാ ഏഷഃ । യദഗ്നിഃ ।

സ ആധീയമാന ഇൗശ്വരോ യജമാനസ്യ പശൂൻ.

ഹിച്ഛിതോഃ ।

സംപ്രിയഃ പശുഭിർഭുവദിത്യാഹ ।

പശുഭി-രേവൈനച്ഛ സംപ്രിയം കരോതി ।

പശൂനാ-മഹിച്ഛസായൈ ॥

ഛർദി സ്തോകായ തനയായ യജ്ഞേത്യാഹ ।

ആശിഷ-മേവൈതാ-മാശാസ്തേ ॥

വാതഃ പ്രാണ ഇത്യ-ന്യാഹാര്യപചനം । 62 (10)

TB 1.1.8.5

സപ്രാണ-മേവൈന-മാധത്തേ ॥

സ്വദിതം തോകായ തനയായ പിതും പചേത്യാഹ ।

അന്ന-മേവാസ്മൈ സ്വദയതി ॥

പ്രാചീമനു പ്രദിശം പ്രേഹി വിദാ-നിത്യാഹ ।

വിഭക്തി-രേവൈനയോ സ്താ ।
 അഥോ നാനാ വീർയാ-വേവൈനൗ കുരുതേ ॥
 ഊർജം നോ ധേഹി ദിപദേ ചതുഷ്പദ ഇത്യാഹ ।
 ആശിഷ-മേവൈതാ-മാശാസ്തേ ॥
 അർക-ശ്ചക്ഷുരിത്യാ-ഹവനീയം ।
 അർകോ വൈ ദേവാനാമനം ॥ 63 (10)

TB 1.1.8.6

അന്നമേവാവ രുന്ധേ ॥ തേന മേ ദീദിഹീത്യാഹ ।
 സമീന്ധ ഏവൈനം ॥
 ആനശേ വ്യാനശ ഇതി ത്രി-രുദിങ്ഗയതി ।
 ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ ।
 ഏഷേവൈനം ലോകേഷു പ്രതിഷ്ഠിത-മാധത്തേ ॥
 തത്-തഥാ ന കാർയം ।
 വീങ്ഗിത-മപ്രതിഷ്ഠിത-മാധീത ।
 ഉദ്യുതൈ-വാധായാ-ദിമന്ത്രിയഃ ।
 അവീങ്ഗിത-മേവൈനം പ്രതിഷ്ഠിത-മാധത്തേ () ॥
 വിരാട് ച സ്വരാട് ച യാസ്തേ അഗേ ശിവാ സുനുവ
 സ്താദി സ്താ ദധ ഇത്യാഹ ।

ഏ॒താ॒ വാ॒ അ॒ഗ്നേഃ॒ ശി॒വാ॒ സു॒നു॒വഃ॑ ।

താ॒ഭി-രേ॒വൈ॒ന॒യ് സ॒മർദ്ധ॑യതി ॥

യാ॒സ്മൈ॒ അ॒ഗ്നേ॒ ഘോ॒രാ॒ സു॒നു॒വ॒ സാ॒ഭി-ര॒മുഃ॒ ഗ॒ച്ഛേ॒തി॑
ബ്രൂ॒യാദ് യം॒ ദി॒ഷ്ടാ॒ത് ।

താ॒ഭി-രേ॒വൈ॒നം പരാ॑ഭാവയതി ॥ 64 (15)

(ഘോ॒കോ - ടസ്യ॑ജ്ഞൈ॒ന - മാ॒ധ്ഞേ॑-ടന്വാ॒ഹാർയ॑പച॒നം -
ദേ॒വാനാ॑മ॒ന്ന-മേ॒നം പ്ര॒തിഷ്ഠി॑തമാ॒ധ്ഞേ॑ പഞ്ച॒ ച) (A8)

1.1.9 അനുവാകം 9 - ബ്രഹ്മൗദനം

TB 1.1.9.1

ശ॒മീഗർഭാ॑-ദ॒ഗ്നിം മ॒ന്മതി॑ ।

ഏ॒ഷാ॒ വാ॒ അ॒ഗ്നേർ യ॒ജ്ഞി॒യാ ത॒നുഃ॑ ।

താ-മേ॒വാ॒സ്മൈ॒ ജ॒നയ॑തി ॥ അ॒ദി॒തിഃ പൃ॒ത്രകാ॑മാ ।

സാ॒ദ്ധ്യേ॒ഭ്യോ ദേ॒വേ॒ഭ്യോ ബ്ര॒ഹ്മൗ॒ദന॑-മ॒പച॑ത് ।

തസ്യാ॑ ഉ॒ച്ഛേ॒ഷണ॑-മ॒ദദുഃ॑ । തത് പ്രാ॒ശ്ഞാ॑ത് ।

സാ രേ॒തോ ട॒ധത്ത॑ ।

തസ്മൈ॑ ധാ॒താ ചാ॑ർയമാ ചാ॒ജായേ॑താം ।

സാ ദി॒തീയ॑-മ॒പച॑ത് । 65 (10)

TB 1.1.9.2

തസ്യാ ഉച്ഛേഷണ-മദദുഃ । തത് പ്രാശ്ഞാത് ॥
സാ രേതോ ധത്ത ।
തസ്യ മിത്രശ്ച വരുണശ്ചാജായേതാം ।
സാ തൃതീയ-മപചത് । തസ്യാ ഉച്ഛേഷണ-മദദുഃ ।
തത് പ്രാശ്ഞാത് ॥ സാ രേതോ ധത്ത ।
തസ്യാ അശ്ശശ്ച ദഗശ്ചാജായേതാം ।
സാ ചതുർത്ഥ-മപചത് । **66 (10)**

TB 1.1.9.3

തസ്യാ ഉച്ഛേഷണ-മദദുഃ । തത് പ്രാശ്ഞാത് ॥
സാ രേതോ ധത്ത ।
തസ്യാ ഇന്ദ്രശ്ച വിവസ്വാഃശ്ചാജായേതാം ।
ബ്രഹ്മൗദനം പചതി । രേത ഏവ തദ്-ദധാതി ॥
പ്രാശ്ഞന്തി ബ്രാഹ്മണാ ഓദനം ॥ യദാജ്യ-മുച്ഛിഷ്യതേ ।
തേന സമീധോ ധ്യജ്യാദധാതി ।
ഉച്ഛേഷണാദ് വാ അദിതീ രേതോ ധത്ത । **67 (10)**

TB 1.1.9.4

ഉച്ഛേഷണാദേവ തദ്-രേതോ ധത്തേ ॥ അസ്ഥി വാ ഏതത് ।
യഥ്-സമീധഃ । ഏതദ്-രേതഃ । യദാജ്യം ।

യദാജ്യേന സമിധോ ടഭ്യജ്യാദധാതി ।
 അസ്ഥ്യേവ തദ്-രേതസി ദധാതി ॥
 തിസ്ര ആദധാതി മിമൂനത്ഥായ ॥ ഇയതീർ ഭവന്തി ।
 പ്രജാപതിനാ യജ്ഞമുഖേന സംമിതാഃ । **68 (10)**

TB 1.1.9.5

ഇയതീർ ഭവന്തി । യജ്ഞപരുഷാ സംമിതാഃ ।
 ഇയതീർ ഭവന്തി । ഏതാവദ് വൈ പുരുഷേ വീര്യം ।
 വീര്യം സംമിതാഃ ॥ ആർദ്രാ ഭവന്തി ।
 ആർദ്രമിവ ഹി രേതഃ സിച്യതേ ॥
 ചിത്രിയസ്യാശ്ചാത്മസ്യാദധാതി । ചിത്രമേവ ഭവതി ॥
 ഘൃതവതീഭി-രാദധാതി । **69 (10)**

TB 1.1.9.6

ഏതദാ അഗ്നേഃ പ്രിയം ധാമ । യദ്-ഘൃതം ।
 പ്രിയേണൈവൈനം ധാമ്നാ സമർദ്ധയതി । അഥോ തേജസാ ॥
 ഗായത്രീഭിർ-ബ്രാഹ്മണസ്യാദധ്യാത് ।
 ഗായത്രചന്ദാ വൈ ബ്രാഹ്മണം ।
 സ്വസ്യ ചന്ദസഃ പ്രത്യയനസ്ത്ഥായ ।
 ത്രിഷ്ടുഗ്ഭി-രാജന്യസ്യ । ത്രിഷ്ടുപ് ചന്ദാ വൈ രാജന്യഃ ।
 സ്വസ്യ ചന്ദസഃ പ്രത്യയനസ്ത്ഥായ । **70 (10)**

TB 1.1.9.7

ജഗതീദിർ-വൈശ്യസ്യ । ജഗതീ ചന്ദാ വൈ വൈശ്യഃ ।
 സ്വസ്യ ചന്ദസഃ പ്രത്യയനസ്ത്വായ ॥
 തച്ഛംവത്സരം ഗോപായേത് ।
 സ്വംവത്സരച്ഛ ഹി രേതോ ഹിതം വർദ്ധതേ ॥
 യദ്-യേനച്ഛംവത്സരേ നോപനമേത് ।
 സമിധഃ പുന-രാദദ്ധ്യാത് ।
 രേത ഏവ തദ്ധിതം വർദ്ധമാനമേതി ॥
 ന മാച്ഛസ-മശ്ണീയാത് ।
 ന സ്ത്രീയ-മുപേയാത് ॥ 71 (10)

TB 1.1.9.8

യൻ മാച്ഛസ-മശ്ണീയാത് । യഥ-സ്ത്രീയ-മുപേയാത് ।
 നിർവീര്യഃ സ്യാത് । നൈന-മഗ്നി-രൂപനമേത് ॥
 ശ്വ ആധാസ്യമാനോ ബ്രഹ്മാദനം പചതി ।
 ആദിത്യാ വാ ഇത ഉത്തമാഃ സുവർഗം ലോകമായൻ ।
 തേ വാ ഇതോ യന്തം പ്രതിനുദന്തേ ।
 ഏതേ ഖലു വാവാദിത്യാഃ । യദ്-ബ്രാഹ്മണാഃ ॥
 തൈ-രേവ സന്ത്യാം ഗച്ഛതി । 72 (10)

TB 1.1.9.9

നൈനം പ്രതിനുദന്തേ || ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി | ക്വാ സഃ |
 അഗ്നിഃ കാർയഃ | യോഽസ്മൈ പ്രജാം പശൂൻ പ്രജനയതീതി |
 ശഖൈ സ്താഽ രാത്രി-മഗ്നി-മിന്ധീത |
 തസ്മിൻ-നുപവ്യുഷ-മരണീ നിഷ്ടപേത് |
 യഥർഷഭായ വാശിതാ ന്യാവിച്ഛായതി | താദൃഗേവ തത് ||
 അപോദൃഹ്യ ഭസ്മാഗ്നിം മന്ഥതി | **73 (10)**

TB 1.1.9.10

സൈവ സാ ഹേഃ സന്തതിഃ ||
 തം മമിത്വാ പ്രാഞ്ച-മുദ്ധരതി |
 സംഘ്വംസരമേവ തദ്-രേതോ ഹിതം പ്രജനയതി ||
 അനാഹിത-സ്തസ്മാഗ്നി-രിത്യാഹുഃ |
 യഃ സമിധോ ഹ്നാധായാഗ്നി-മാധത്ത ഇതി |
 താഃ സംഘ്വംസരേ പുരസ്താ-ദാദദ്ധ്യാത് |
 സംഘ്വംസരാ-ഭേവൈന-മവരുദ്ധ്യായത്തേ ||
 യദി സംഘ്വംസരേ ഹ്നാദദ്ധ്യാത് |
 ദാദശ്യാം പുരസ്താ-ദാദദ്ധ്യാത് |
 സംഘ്വംസര പ്രതിമാ വൈ ദാദശ രാത്രയഃ () |
 സംഘ്വംസര-മേവാസ്മാഹിതാ ഭവന്തി ||

യദി॑ ദ്വാദശ്യാം॑ നാദദ്ധ്യാത്॑ ।

ത്ര്യയഹേ॑ പുരസ്താദാദദ്ധ്യാത്॑ ।

ആഹിതാ॑ ഏവാസ്യ॑ ഭവന്തി ॥ 74 (14)

(ദി॑തിയ॑മപ॑ച - ച॑തുർത്ഥമ॑പച - ദി॑തി രേതോ॑ഽധത്ത -
സ॑മിതാ - ഏ॒തവ॑തീദിരാദധാതി - രാജ॑ന്യഃ സ്വ॒സ്യ
ഛ॑ന്ദസഃ പ്രത്യയനസ്താ - യേ॑യാദ് - ഗച്ഛ॑തി - മ॒ന്മതി -
രാ॒ത്രയ॑ ശ്ച॒ത്വാരി ച॑) (A9)

1.1.10 അനുവാകം 10 - പഞ്ചാഗ്നാധാനം

TB 1.1.10.1

പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പ്ര॒ജാ അ॑സൃജത । സ രി॑രിചാനോ॑ ഽമ॒ന്യത॑ ।

സ തപോ॑ഽതപ്യത॑ । സ ആ॒ത്മൻ വീ॑ര്യ-മപശ്യത് ।

തദ॑വർദ്ധത॑ । തദ॑സ്താമ്-സഹ॑സോർദ്ധ-മ॒സൃജ്യ॑ത॑ ।

സാ വി॑രാഡഭവത് । താം ദേ॑വാസുരാ വ്യഗൃഹ്ണത॑ ।

സോ॑ഽബ്രവീത് പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । മമ॑ വാ ഏ॒ഷാ ॥ 75 (10)

TB 1.1.10.2

ദോഹാ॑ ഏ॒വ യു॑ഷ്ഠാകമിതി ॥ സാ തതഃ॑ പ്രാച്യുദക്രാമത് ।

തത് പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പര്യഗൃഹ്ണാത് ।

അ॑മർവ പിതും മേ ഗോ॑പായേതി । സാ ദി॑തിയ॑-മുദക്രാമത് ।

തത് പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പര്യഗൃഹ്ണാത് ।

നര്യ പ്രജാം മേ ഗോപായേതി । സാ തൃതീയ-മുദക്രാമത് ।
 തത് പ്രജാപതിഃ പര്യഗൃഹ്ണാത് ।

ശഘസ്യ പശുൻ മേ ഗോപായേതി । 76 (10)

TB 1.1.10.3

സാ ചതുർത്ഥ-മുദക്രാമത് ।

തത് പ്രജാപതിഃ പര്യഗൃഹ്ണാത് ।

സപ്രഥ സദാം മേ ഗോപായേതി ।

സാ പഞ്ചമ-മുദക്രാമത് । തത് പ്രജാപതിഃ പര്യഗൃഹ്ണാത് ।

അഹേ ബുദ്ധ്യായ മന്ത്രം മേ ഗോപായേതി ।

അഗ്നീൻ. വാവ സാ താൻ വ്യക്രാമത ।

താൻ പ്രജാപതിഃ പര്യഗൃഹ്ണാത് । അഥോ പക്തിമേവ ॥

പക്തിർ വാ ഏഷാ ബ്രാഹ്മണേ പ്രവിഷ്ടാ । 77 (10)

TB 1.1.10.4

താമാത്മനോഽധി നിർമിമീതേ । യദഗ്നി-രാധീയതേ ।

തസ്മാ-ദേതാവന്തോ-ഽഗ്നയ ആധീയന്തേ ।

പാക്തം വാ ഇദച്ഛ സർവം ।

പാക്തേനൈവ പാക്തം സ്തൂണോതി ॥

അഥർവ പിതും മേ ഗോപായേത്യാഹ ।

അന്നമേ॒വൈതേ॑ന സ്സൃ॒ണോതി॑ ।
 നര്യ॑ പ്ര॒ജാം മേ॑ ഗോ॒പായേ॑ത്യാഹ ।
 പ്ര॒ജാമേ॒വൈതേ॑ന സ്സൃ॒ണോതി॑ ।
 ശൗ॒സ്യ പ॒ശൂൻ മേ॑ ഗോ॒പായേ॑ത്യാഹ । 78 (10)

TB 1.1.10.5

പശൂ॑നേ॒വൈതേ॑ന സ്സൃ॒ണോതി॑ ।
 സ॒പ്രഥ॑ സ॒ഭാം മേ॑ ഗോ॒പായേ॑ത്യാഹ ।
 സ॒ഭാമേ॒വൈതേ॑നേ॒ന്ദ്രിയൗ॑ സ്സൃ॒ണോതി॑ ।
 അഹേ॑ ബുദ്ധ്യീ॒യ മ॒ന്ത്രം മേ॑ ഗോ॒പായേ॑ത്യാഹ ।
 മ॒ന്ത്രമേ॒വൈതേ॑ന ശ്രീ॒യൗ॑ സ്സൃ॒ണോതി॑ ॥
 യദ॑നാ॒ഹാർയ॑പ॒ചനേ॑ ട॒നാഹാ॑ർയം പ॒ചന്തി॑ ।
 തേന॑ സോ॒ഽസ്യ॑ഭീഷ്ടഃ പ്രീ॒തഃ ।
 യദ്ഗാ॑ർഹ॒പത്യ॑ ആജ്യ॑മധി॒ശ്രയ॑ന്തി സംപ॒ത്നീർ യാ॑ജയ॒ന്തി ।
 തേന॑ സോ॒ഽസ്യ॑ഭീഷ്ടഃ പ്രീ॒തഃ ।
 യദാ॑ഹ॒വനീ॑യേ ജുഹ॒വതി॑ । 79 (10)

TB 1.1.10.6

തേന॑ സോ॒ഽസ്യ॑ഭീഷ്ടഃ പ്രീ॒തഃ । യഥ് സ॒ഭായാ॑ം വി॒ജയ॑ന്തേ ।
 തേന॑ സോ॒ഽസ്യ॑ഭീഷ്ടഃ പ്രീ॒തഃ । യദാ॑വ॒സഥേ॑ ട॒ന്നൗ॑ ഹ॒ർന്തി॑ ।

തേന സോഽസ്യാഭീഷ്ടഃ പ്രീതഃ ।

തമാഽസ്യ സർവേ പ്രീതാ അഭീഷ്ടാ ആധീയന്തേ ॥

പ്രവസഥ-മേഷ്യന്നേവ-മുപതിഷ്ഠ-തൈകമേകം ।

യഥാ ബ്രാഹ്മണായ ഗൃഹേവാസിനേ പരിഭായ ഗൃഹാനേതി ।

താദൃഗേവ തത് ॥ പുന-രാഗത്യോപതിഷ്ഠതേ () ।

സാ ഭാഗേയമേവൈഷാം തത് ।

സാ തത് ഊർദ്ധ്വാഽഽരോഹത് । സാ രോഹിണ്യഭവത് ।

തദ്-രോഹിണ്യേ രോഹിണിത്വം ।

രോഹിണ്യാ-മഗ്നി-മാദധീത ।

സ്വ ഏവൈനം യോനൗ പ്രതിഷ്ഠിത-മാധത്തേ ।

ഋദ്ധോത്യേന്നേന ॥ 80 (17)

(ഏഷാ - പശുന്തേ ഗോപായേതി - പ്രവീഷ്ടാ - പശുന്തേ
ഗോപായേത്യാഹ - ജുഹ്വതി - തിഷ്ഠതേ സപ്ത ച) (A10)

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 10 Anuvaakams :-

(ബ്രഹ്മ സന്ധത്തം - കൃത്തികാ - സൂദ്ധന്തി - ദാദശസു -
 പ്രജാപതിർ വാചോ - ദേവാസുരാസുദഗ്നിർനോദ് - ഘർമ്മഃ
 ശിര - ഇമേ വൈ - ശമീഗർഭാത് - പ്രജാപതിഃ
 സ രിരിചാനഃ സ തപഃ സ ആത്മൻ വീര്യം ദശ)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(ബ്രഹ്മ സന്ധത്തം - തൗ ദിവ്യാ - വമോ ശാന്തായ -
 പ്രാച്യേഷാം - യദുപർയുപരി - യഥ് സദൃഃ -
 സോഽശോ വാരോ ഭൂതാ - ജഗതീദി രശീതിഃ)

First and Last Word of First Prapaatakam :-

(ബ്രഹ്മ സന്ധത്ത - മൃദ്ധ്നോത്യേനേന)

Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 1, Prapaatakam 1 (TB 1.1)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	5	52
Anuvakam 2	8	86
Anuvakam 3	12	123
Anuvakam 4	9	89
Anuvakam 5	10	101
Anuvakam 6	11	111
Anuvakam 7	3	33
Anuvakam 8	6	65
Anuvakam 9	10	104
Anuvakam 10	6	67
Total →	80	831

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രഥമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

1.2 പ്രഥമാഷ്ടകേ ദിതീയപ്രപാഠകേ -

ഗവായനബ്രാഹ്മണം

1.2.1 അനുവാകം 1 - ആധാനമന്ത്രാഃ

പൂർവപ്രപാഠകശേഷഭൂതാഃ

TB 1.2.1.1

ഉദ്ധന്യമാന-മസ്യ ഓമേദ്ധ്യം ।
അപ പാപ്മാനം യജമാനസ്യ ഹന്തു ।
ശിവാ നഃ സന്തു പ്രദിശശ്ചതസ്രഃ ।
ശം നോ മാതാ പൃഥിവീ തോകസാതാ ॥
ശം നോ ദേവീരദിഷ്ടയേ । ആപോ ദവന്തു പീതയേ ॥
ശം യോരദി സ്രവന്തു നഃ ॥ വൈശ്വാനരസ്യ രൂപം ।
പൃഥിവ്യാം പരിസ്രസാ ॥ സ്വോന-മാവിശന്തു നഃ ॥ 1 (10)

TB 1.2.1.2

യദിദം ദിവോ യദദഃ പൃഥിവ്യാഃ ।
സംജജ്ഞാനേ രോദസീ സംബഭൂവതുഃ ।
ഊഷാൻ കൃഷ്ണമവതു കൃഷ്ണമുഷാഃ ।
ഇഹോദയോർ യജ്ഞിയ-മാഗമിഷ്യാഃ ॥

ഊതീഃ കുർവാണോ യത് പൃഥിവീമചരഃ ।

ഗുഹാകാര-മാഖുരുപം പ്രതീത്യ ।

തത് തേ നൃക്തമിഹ സംഭരന്തഃ ।

ശതം ജീവേമ ശരദഃ സവീരാഃ ॥

ഊർജം പൃഥിവ്യാ രസ-മാഭരന്തഃ ।

ശതം ജീവേമ ശരദഃ പുരുഷീഃ । 2 (10)

TB 1.2.1.3

വമ്രീഭി-രനുവിത്തം ഗുഹാസു ।

ശ്രോത്രം ത ഉർവൃബധിരാ ഭവാമഃ ॥

പ്രജാപതി സൃഷ്ടാനാം പ്രജാനാം ।

ക്ഷുധോപഹന്തേ സുവിതം നോ അസ്മു ।

ഉപപ്രഭിന്നമിഷ-മൂർജം പ്രജാഭ്യഃ ।

സൂദം ഗൃഹേഭ്യോ രസമാഭരാമി ॥

യസ്യ രൂപം ബിഭ്രദിമാ-മവിന്ദത് ।

ഗുഹാ പ്രവിഷ്ടാഃ സരിരസ്യ മദ്ധ്യേ ।

തസ്യേദം ഹിഹത-മാഭരന്തഃ ।

അചരംബട്കാരമസ്യാം ഹിധേമ ॥ 3 (10)

TB 1.2.1.4

യത് പര്യപശ്യമ് സരിരസ്യ മദ്ധ്യേ ॥
 ഉർവീ-മപശ്യ-ജ്ജഗതഃ പ്രതിഷ്ഠാം ।
 തത് പുഷ്കരസ്യായതനാദ്ധി ജാതം ।
 പർണം പൃഥിവ്യാഃ പ്രഥനച് ഹരാമി ॥
 യാദി-രദ്യുഹ-ജ്ജഗതഃ പ്രതിഷ്ഠാം ।
 ഉർവീമിമാം വിശ്വജനസ്യ ഭർത്രിം ।
 താ നഃ ശിവാഃ ശർകരാഃ സന്തു സർവാഃ ॥
 അഗ്നേ രേതശ്ചന്ദ്രച് ഹിരണ്യം ।
 അദ്ഭ്യഃ സംഭൃത-മമൃതം പ്രജാസു ।
 തഥ് സംഭര-ന്നുത്തരതോ നിധായ ॥ 4 (10)

TB 1.2.1.5

അതിപ്രയച്ഛം ദുരിതിം തരേയം ॥
 അശോ രൂപം കൃതാ യദശ്വത്ഥേ ടതിഷ്ഠഃ ।
 സംവത്സരം ദേവേഭ്യോ നിലായ ।
 തത്തേ നൃകതമിഹ സംഭരന്തഃ ।
 ശതം ജീവേമ ശരദഃ സവീരാഃ ॥
 ഊർജഃ പൃഥിവ്യാ അദ്ധ്യുത്ഥിതോഽസി ।
 വനസ്തേ ശതവല്യശോ വിരോഹ ।

ത॒യാ വ॒യമി॑ഷമൂ॒ർജം മ॑ദന്തഃ ।
 രാ॒യസ്പോ॑ഷേണ॒ സമി॑ഷാ മ॒ദേമ ॥
 ഗാ॒യ॒ത്രിയാ॒ ഹ്രി॒യമാ॑ണ॒സ്യ യ॑ത്തേ ॥ 5 (10)

TB 1.2.1.6

പ॒ർണമ॑പ॒തത് തൃ॑തീ॒യസ്യ॑ ദി॒വോ॑ധി ।
 സോ॑ധം പ॒ർണഃ സോ॑മപ॒ർണാദ്ധി॑ ജാ॒തഃ ।
 ത॒തോ ഹ॑രാമി സോ॑മപീ॒മസ്യ॑ാവരു॒ദ്ധ്യൈ ।
 ദേ॒വാനാ॑ം ബ്ര॒ഹ്മവാ॑ദം വ॒ദതാം യ॑ത് ॥
 ഉ॒പാശൃ॑ണോഃ സു॒ശ്രവാ॒ വൈ ശ്രു॑തോ॒ധിസി ।
 ത॒തോ മാ॑മാവി॒ശതു॑ ബ്ര॒ഹ്മവ॑ർച॒സം ।
 തഥ് സ॒ന്ദര॑സ്തദ॒വരു॑ന്ധീ॒യ സാ॑ക്ഷാത് ॥
 യയാ॑ തേ സൃ॒ഷ്ടസ്യ॑ാഗേഃ । ഹേ॒തിമ॑ശമ॒യത് പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ।
 താ-മി॒മാ-മ॑പ്രദാഹായ ॥ 6 (10)

TB 1.2.1.7

ശ॒മീച് ശാ॑ന്തൈ॒ഹരാ॑മൃഹം ॥ യ॑ത്തേ സൃ॒ഷ്ടസ്യ॑ യ॒തഃ ।
 വി॒ക॒കതം ദാ॑ ആർച॒ജാത॑വേദഃ । തയാ॑ ദാ॒സാ സം॑മി॒തഃ ।
 ഉ॒രും നോ॑ ലോ॒കമ॑നു പ്രദാ॒ഹി ॥
 യ॑ത്തേ താ॒ന്തസ്യ॑ ഹൃദ॒യമാ॑ച്ഛി॒ന്ദൻ ജാ॑തവേദഃ ।
 മ॒രുതോ॑ ട്വി॒ദിസ്ത॑മയി॒ത്വാ ।

ഏ॒ത॒ത്തേ॒ തദ॒ശ॒നേഃ॒ സം॒ ഭരാ॒മി ।
സാ॒ന്മാ അ॒ഗ്നേ സ॒ഹൃദ॒യോ ഭവേ॒ഹ ॥
ചി॒ത്രി॒യാദ॒ശ്വത്ഥാ॒മ് സംഭൃ॑താ ബൃ॒ഹതൃഃ॑ । 7 (10)

TB 1.2.1.8

ശ॒രീര॒മഭി॑ സൗ॒സ്കൃ॒താഃ സ്ഥ ।
പ്ര॒ജാപ॑തിനാ യജ॒ഞ്ഞു॒വേന॒ സംമി॑താഃ ।
തി॒സ്ര സ്ത്രി॑വൃദ്ഭിർ മി॒മുനാഃ॑ പ്ര॒ജാ॒ന്തൈ ॥
അ॒ശ്വത്ഥാ॒ദ്ധവൃ॒വാഹാ॒ദ്ധി ജാ॒താം ।
അ॒ഗ്നേ സു॒നും യജ॑ന്തിയാ॒ഹ് സംഭരാ॑മി ।
ശാ॒ന്തയോ॑നി॒ഹ് ശമീ॑ഗർഭം । അ॒ഗ്നയേ॒ പ്രജ॑നയിതവേ ॥
യോ അ॒ശ്വത്ഥഃ॑ ശമീ॑ഗർഭഃ ।
ആ॒രുരോ॒ഹ ത്വേ സ॒ചാ । തം തേ॑ ഹരാ॒മി ബ്ര॒ഹ്മണാ॑ । 8 (10)

TB 1.2.1.9

യജ॑ന്തി॒യൈഃ കേ॒തുഭിഃ॑ സ॒ഹ ॥
യം ത്വാ॑ സമ॒ഭര॑ൻ ജാ॒തവേ॑ദഃ ।
യഥാ॑ ശ॒രീരം॑ ഭൃ॒തേഷു॑ നൃ॒ക്തം ।
സ സംഭൃ॑തഃ സീദ॒ ശിവഃ॑ പ്ര॒ജാഭൃഃ॑ ।
ഉ॒രും നോ॑ ലോ॒കമ॑നു॒നേഷി॑ വി॒ദ്വാൻ ॥
പ്ര വേ॒ധസേ॑ ക॒വയേ॑ മേ॒ദ്ധ്യായ॑ ।

വചോ॑ വന്ദാ॑രു വൃ॒ഷഭാ॑യ വൃ॒ഷ്ണേ॑ ।
 യതോ॑ ഭ॒യമ॑ഭ॒യം തന്നോ॑ അ॒സ്തൂ ।
 അ॒വ ഭേ॒വാൻ. യ॒ജേ ഹേ॒ഡ്യാൻ॑ ॥
 സ॒മിധാ॑ഽഗ്നിം ദു॒വസ്യ॑ത । 9 (10)

TB 1.2.1.10

ഘൃ॒തൈർ ബോ॑ധ॒യതാ॑തി॒മിം ।
 ആ॒ഽസ്തിൻ. ഹ॒വ്യാ ജു॑ഹോ॒തന॑ ॥ ഉ॒പ ത്വാ॑ഽഗ്നേ ഹ॒വിഷ്ഠ॑തിഃ ।
 ഘൃ॒താചീ॑ർ യ॒ന്തു ഹ॑ർയത । ജു॒ഷസ്വ॑ സ॒മിധോ॑ മമ ॥
 തം ത്വാ॑ സ॒മിദ്ഭി॑രങ്ഗിരഃ । ഘൃ॒തേന॑ വർദ്ധ॒യാമ॑സി ।
 ബൃ॒ഹച്ഛോ॑ചാ യ॒വിഷ്ടു॑ ॥ സ॒മിദ്ധ്യ॑മാനഃ പ്ര॒ഥമോ॑ നു ധർമഃ ।
 സമ॑കൃ॒ദിര॑ജ്യതേ വി॒ശ്വാവാ॑രഃ । 10 (10)

TB 1.2.1.11

ശോ॒ചിഷ്ഠേ॑ശോ ഘൃ॒തനി॑ർണിക് പാ॒വകഃ॑ ।
 സു॒യജേ॑ണാ അ॒ഗ്നിർ യ॒ജമാ॑യ ഭേ॒വാൻ ॥
 ഘൃ॒തപ്ര॑തീകോ ഘൃ॒തയോ॑നി॒രഗ്നിഃ॑ ।
 ഘൃ॒തൈഃ സ॒മിദ്ധോ॑ ഘൃ॒തമ॑സ്യാ॒ന്നം ।
 ഘൃ॒തപ്രു॑ഷസ്താ സ॒രിതോ॑ വഹ॒ന്തി ।
 ഘൃ॒തം പി॒ബൻമ് സു॒യജാ॑ യക്ഷി ഭേ॒വാൻ ॥
 ആ॒യുർദാ॑ അ॒ഗ്നേ ഹ॒വിഷോ॑ ജു॒ഷാണഃ॑ ।

ഘൃതപ്രതീകോ ഘൃതയോനീരേധി ।
 ഘൃതം പീത്വാ മധു ചാരു ഗവ്യം ।
 പിതേവ പുത്ര-മഭിരക്ഷതാ-ദിമം ॥ 11 (10)

TB 1.2.1.12

താമസേ സമിധാനം യവിഷ്ട ।
 ദേവാ ദൂതം ചക്രിരേ ഹവ്യവാഹം ।
 ഉരുജയസം ഘൃതയോനി-മാഹൃതം ।
 ത്വേഷം ചക്ഷുർ ദധിരേ ചോദയന്തി ॥
 താമസേ പ്രദിവ ആഹൃതം ഘൃതേന ।
 സ്മായവഃ സുഷമിധാ സമീധിരേ ।
 സ വാവുധാന ഓഷധീഭിരുകുചിതഃ ।
 ഉരുജയാഽസി പാർത്ഥിവാ വിതിഷ്ടസേ ॥
 ഘൃതപ്രതീകം വ ജതസ്യ ധൂർഷദം (ധൂർഷദം) ।
 അഗ്നിം മിത്രേണ സമിധാനം ജ്ഞതേ ॥ 12 (10)

TB 1.2.1.13

ഇന്ധാനോ അക്രോ വിദമേഷു ദീദ്യത് ।
 ശുക്രവർണാമുദു നോ യഽസതേ ധിയം ॥
 പ്രജാ അഗ്നേ സംവാസയ । ആശാശ്ച പശുഭിഃ സഹ ।
 രാഷ്ട്രാണ്യസ്മാ ആധേഹി । യാന്ത്യാസൻമ് സവിതുഃ സവേ ॥

മഹീ വിശ്പതീ സദനേ ജ്വതസ്യ ।
 അർവാചീ ഏതം ധരുണേ രയിണാം ।
 അന്തർവതീ ജന്യം ജാതവേദസം ।
 അദ്ധാരാണാം ജനയഥഃ പുരോഗാം ॥ 13 (10)

TB 1.2.1.14

ആരോഹതം ദശതച് ശക്വരീർ മമ ।
 ജ്ഞേനാഗ്ന ആയുഷാ വർചസാ സഹ ।
 ജ്യോഗ്ജീവന്ത ഉത്തരാമുത്തരാച്ഛ്വ സമാം ।
 ദർശമഹം പൂർണമാസം യജ്ഞം യഥാ യജ്ഞേ ॥
 ജഗ്ധീവതീ സ്ഥോ അഗ്നിരേതസൗ ।
 ഗർഭം ദധാമാം തേ വാമഹം ദദേ ।
 തഥ് സത്യം യദ് വീരം ബിഭൃഥഃ ।
 വീരം ജനയിഷ്യഥഃ ।
 തേ മത്പ്രാതഃ പ്രജനിഷ്യഥേ ।
 തേ മാ പ്രജാതേ പ്രജനയിഷ്യഥഃ ॥ 14 (10)

TB 1.2.1.15

പ്രജയാ പശുഭിർ ബ്രഹ്മവർചസേൻ സുവർഗേ ലോകേ ॥
 അന്യതാഥ്-സത്യമുപൈമി । മാനുഷാദ് ദൈവ്യ-മുപൈമി ।
 ദൈവീം വാചം യച്ഛാമി ॥ ശഖൈരഗ്നിമിന്ധാനഃ ।

ഉദൗ ലോകൗ സന്നേമഹം । ഉദയോർ-ലോകയോർ. ഋദ്ധ്വാ ।
അതി മൃത്യും തരാമൃഹം ॥

ജാതവേദോ ഭുവനസ്യ രേതഃ ।

ഇഹ സിഞ്ച തപസോ യജ്ജനിഷ്യതേ ॥ 15 (10)

TB 1.2.1.16

അഗ്നിമശ്വത്ഥാദധി ഹവൃവാഹം ।

ശമീഗർഭാ-ജ്ജനയൻ. യോ മയോ ഭുഃ ॥

അയം തേ യോനിർ. ഋതിയഃ । യതോ ജാതോ അരോചമാഃ ।

തം ജാനന്നഗ്ന ആരോഹ । അഥാ നോ വർദ്ധയാ രയിം ॥

അപേത വീത വി ച സർപതാതഃ ।

യേഽത്ര സ്ഥ പുരാണാ യേ ച നൃതനാഃ ।

അദാദിദം യമോഽവസാനം പൃഥിവ്യാഃ ।

അക്രന്നിമം പിതരോ ലോകമസ്മൈ ॥ 16 (10)

TB 1.2.1.17

അഗ്നേർ ദസ്മാസ്യഗ്നഃ പുരീഷമസി ॥

സം.ജ്ഞാനമസി കാമധർമ്മം ।

മയി തേ കാമധർമ്മം ഭൂയാത് ॥

സം വഃ സൃജാമി ഹൃദയാനി ।

സപ്സൃഷ്ടം മനോ അസ്തു വഃ ।

സഘ്സൃഷ്ടഃ പ്രാണോ അസ്മു വഃ ॥
 സം യാ വഃ പ്രിയാസ്തനുവഃ । സം പ്രിയാ ഹൃദയാനി വഃ ।
 ആത്മാ വോ അസ്മു സം പ്രിയഃ ।
 സം പ്രിയാ-സ്തനുവോ മമ ॥ 17 (10)

TB 1.2.1.18

കല്പേതാം ദ്യാവാപൃഥിവീ । കല്പന്താമാപ ഓഷധീഃ ।
 കല്പന്താമഗന്ധഃ പൃഥക് । മമ ജൈഷ്ഠ്യായ സപ്രതാഃ ॥
 യേഗന്ധഃ സമനസഃ । അന്തരാ ദ്യാവാപൃഥിവീ ।
 വാസന്തികാവൃതു അഭി കല്പമാനാഃ ।
 ഇന്ദ്രമിവ ദേവാ അഭി സംവിശന്തു ॥
 ദിവസ്ത്വാ വീര്യേണ ।
 പൃഥിവൈ-മഹിമ്നാ । 18 (10)

TB 1.2.1.19

അന്തരിക്ഷസ്യ പോഷേണ । സർവപശു-മാദധേ ॥
 അജീജനൻ-നമൃതം മർത്യാസഃ ।
 അസ്രേമാണം തരണിം വിധുജംഭം ।
 ദശ സ്വസാരോ അഗ്രുവഃ സമീചീഃ ।
 പൃഥ്വീസം ജാതമഭി സർവഭന്താം ॥
 പ്രജാപതേസ്ത്വാ പ്രാണേനാഭി പ്രാണിമി ।

പു॒ഷ്പഃ പോ॒ഷേണ॑ മ॒ഹ്യം ।
 ദീ॒ർഘാ॒യുത്ഥാ॑യ ശ॒തശാ॑രദായ ।
 ശ॒തച് ശ॒രദ്ഭ്യ॑ ആയു॒ഷേ വർച॑സേ । 19 (10)

TB 1.2.1.20

ജീ॒വാ॒ന്തൈ പു॒ണ്യായ॑ ॥ അ॒ഹം താ॒ദസി॑ മ॒ദസി॑ താമേ॒തത് ।
 മ॒മാസി॑ യോ॒നിസു॒വ യോ॒നിരസി॑ ।
 മ॒മൈവ॑ സ॒ന്ധഹ॑ ഹ॒വ്യാന്യഗേ॑ ।
 പു॒ത്രഃ പി॒ത്രേ ലോ॑ക॒ക്യ-ജ്ജാ॑തവേദഃ ॥
 പ്രാ॒ണേ താ॒ ഽമൃ॑തമാദധാമി । അ॒ന്നാദ॑മ॒ന്നാദ്യായ॑ ।
 ഗോ॒പ്താ॒രം ഗു॒പ്തൈ ॥
 സു॒ഗാർഹ॑പ॒ത്യോ വി॒ദഹ॑ന്നരാതീഃ ।
 ഉ॒ഷസഃ॑ ശ്രേ॒യസിഃ॑ശ്രേ॒യസി॑ർ ദധത് । 20 (10)

TB 1.2.1.21

അഗ്നേ॑ സ॒പതാ॑ച് അ॒പ ബാ॑ധമാനഃ ।
 രാ॒യസ്പോ॑ഷ-മി॒ഷമൂ॑ർജ-മ॒സ്മാസു॑ ധേഹി ॥
 ഇ॒മാ ഉ॒ മാമു॑പതിഷ്ഠന്തു രാ॒യഃ ।
 ആ॒ഭിഃ പ്ര॒ജാഭി॑രിഹ സം ॑വസേയ ।
 ഇ॒ഹോ ഇ॒ധാ തി॑ഷ്ഠതു വി॒ശ്വരൂ॑പി ।
 മ॒ധ്യേ വ॒സോർ ദീ॑ദിഹി ജാതവേദഃ ॥

ഓജസേ ബലായ തോദൃച്ഛേ ।
 വൃഷണേ ശുഷായായുഷേ വർചസേ ।
 സപത്തൂരസി വൃത്രതൃഃ ।
 യസേ ദേവേഷു മഹിമാ സുവർഗഃ । 21 (10)

TB 1.2.1.22

യസ ആത്മാ പശുഷു പ്രവിഷ്ടഃ ।
 പുഷ്ടീർ യാ തേ മനുഷ്യേഷു പപ്രഥേ ।
 തയാ നോ അഗേ ജുഷമാണ ഏഹി ॥
 ദിവഃ പൃഥിവ്യാഃ പര്യന്തരീക്ഷാത് ।
 വാതാത് പശുഭ്യോ അദ്ധ്യോഷധീഭ്യഃ ।
 യത്രയത്ര ജാതവേദഃ സംബദ്ധൂമ ।
 തതോ നോ അഗേ ജുഷമാണ ഏഹി ॥
 പ്രാചീമനു പ്രദിശം പ്രേഹി വിദാൻ ।
 അഗേരഗേ പുരോ അഗ്നിർ ദവേഹ ।
 വിശ്വാ ആശാ ദീദ്യാനോ വി ഭാഹി । 22 (10)

TB 1.2.1.23

ഊർജം നോ ധേഹി ദിപദേ ചതുഷ്ഠദേ ॥
 അന്വഗ്നിരുഷസാ-മഗ്ര-മഖ്യത് ।
 അന്വഹാനി പ്രഥമോ ജാതവേദാഃ ।

അനു സൂർയസ്യ പുരുത്രാ ച രശ്മീൻ ।
 അനു ദ്യാവാപൃഥിവീ ആതതാന ॥
 വിക്രമസ്വ മഹാഽ അസി । വേദിഷൻ മാനുഷേഭ്യഃ ।
 ത്രിഷു ലോകേഷു ജാഗൃഹി ॥
 യദിദം ദിവോ യദദഃ പൃഥിവ്യാഃ ।
 സംഘ്വിദാനേ രോദസീ സംബഭൂവതുഃ । **23 (10)**

TB 1.2.1.24

തയോഃ പൃഷ്ഠേ സീദതു ജാതവേദാഃ ।
 ശംഭുഃ പ്രജാഭ്യ-സ്മനുവേ സ്യോനഃ ॥
 പ്രാണം ത്വാഽമൃത ആദധാമി । അന്നാദമന്നാഭ്യായ ।
 ഗോപ്താരം ഗുപ്തൈ ॥
 യത്തേ ശുക്ര ശുക്രം ഘർച്ഃ ശുക്രാ തനുഃ ।
 ശുക്രം ജ്യോതി-രജസ്രം ।
 തേന മേ ദീദിഹി തേന ത്വാഽഽദധേ ।
 അഗ്നിനാഽഽഗേ ബ്രഹ്മണാ ।
 ആനശേ വ്യാനശേ സർവമായുർ വ്യാനശേ ॥ **24 (10)**

TB 1.2.1.25

നര്യ പ്രജാം മേ ഗോപായ । അമൃതത്വായ ജീവസേ ।
 ജാതാം ജനിഷ്യമാണാം ച । അമൃതേ സത്യേ പ്രതിഷ്ഠിതാം ॥

അഥർവ പിതും മേ ഗോപായ । രസമന്നമിഹായുഷേ ।
 അദബ്ധായോ-ഽശീതതനോ । അവിഷം നഃ പിതും കൃണു ॥
 ശഘസ്യ പശൂൻ മേ ഗോപായ ।
 ദിപാദോ യേ ചതുഷ്പദഃ । 25 (10)

TB 1.2.1.26

അഷ്ടാശഫാശ്ച യ ഇഹാഗേ ॥ യേ ചൈകശഫാ ആശുഗാഃ ॥
 സപ്രഥ സദാം മേ ഗോപായ । യേ ച സദ്യാഃ സദാസദഃ ।
 താനിന്ദ്രിയാവതഃ കൂരു । സർവമായു-രുപാസതാം ॥
 അഹേബുദ്ധീയ മന്ത്രം മേ ഗോപായ ।
 യമൃഷയസ്ത്രേവിദാ വിദുഃ । ഋചഃ സാമാനി യജുഃഷി ।
 സാ ഹി ശ്രീരമൃതാ സതാം ॥ 26 (10)

TB 1.2.1.27

ചതുഃശിഖണ്ഡാ യുവതിഃ സുപേശാഃ ।
 ഘൃതപ്രതീകാ ഭുവനസ്യ മദ്ധ്യേ ।
 മർമ്യജുമാനാ മഹതേ സൗഭഗായ ।
 മഹ്യം ധൃക്ഷ്യ യജമാനായ കാമാൻ ॥
 ഇഹൈവ സന്തത്ര സതോ വോ അഗന്യഃ ।
 പ്രാണേന വാചാ മനസാ ബിഭർമി ।
 തിരോ മാ സന്തമായുർ മാ പ്രഹാസീത് ।

ജ്യോതിഷാ വോ വൈശ്യാനരേ-ണോപതിഷ്ഠേ ॥

പഞ്ചധാഽഗ്നീൻ-വ്യക്രാമത് ।

വിരാട് സ്യുഷ്ടാ പ്രജാപതേഃ () ।

ഊർദ്ധ്വാഽഽരോഹദ്-രോഹിണീ ।

യോനീരഗ്നേഃ പ്രതിഷ്ഠിതിഃ ॥ 27 (12)

(വിശന്തു നഃ - പുരുചീർ - വിധേമ - നിധായ - യത് തേ -
 പ്രഭാഹായ - ബൃഹത്യോ - ബ്രഹ്മണാ - ദുവസ്യത -
 വിശ്വാവാര-ഇമ-മൃജ്ഞതേ-പുരോഗാം-പ്രജനയിഷ്യഥോ -
 ജനീഷ്യതേ - ട്സൈ - മമ - മഹിതാ - വർചസേ - ദധിമ് -
 സുവർഗോ - ഭാഹി - സംബഭൂവതു - രായുർ വ്യാനശേ-
 ചതുഷ്പദഃ-സതാം-പ്രജാപതേർ ദേവ ച) (A1)

1.2.2 അനുവാകം 2 - വിഷ്ണുവന്നാമകം മുഖ്യമഹ,

തദുഭയപാർശ്വവർതീനി - ചതാർയഹാനി ചോച്യന്തേ

TB 1.2.2.1

നവൈതാനൃഹാനി ഭവന്തി । നവ വൈ സുവർഗാ ലോകാഃ ।

യദേതാനൃഹാ-നൃപയന്തി ।

നവസേവ തഥ് സുവർഗേഷു ലോകേഷു സത്രിണ്ഃ

പ്രതിതിഷ്ഠന്തോ യന്തി ॥

അഗ്നിഷ്ടോമാഃ പരഃസാമാനഃ കാർയാ ഇത്യാഹുഃ ।

അഗ്നിഷ്ടോമസംമിതഃ സുവർഗോ ലോക ഇതി ।
 ദാദശാ-ഗ്നിഷ്ടോമസ്യ സ്തോത്രാണി ।
 ദാദശ മാസാഃ സംവത്സരഃ ॥ തത് തന്ന സൂർക്ഷ്യം ।
 ഉക്ഥ്യാ ഏവ സ്തപദശാഃ പരഃസാമാനഃ കാർയാഃ । 28 (10)

TB 1.2.2.2

പശവോ വാ ഉക്ഥാനി । പശൂനാമവ-രുദ്ധ്യേ ॥
 വിശ്വജിദഭിജിതാ-വഗ്നിഷ്ടോമൗ ॥
 ഉക്ഥ്യാഃ സ്തപദശാഃ പരഃ സാമാനഃ ।
 തേ സൗസ്തൂതാ വിരാജമഭി സംപദ്യന്തേ ।
 ദേവ ചർചാവതി റിച്യേതേ । ഏകയാ ഗൗരതിരിക്തഃ ।
 ഏകയാഽയൂരൂനഃ । സുവർഗോ വൈ ലോകോ ജ്യോതിഃ ।
 ഊർഗ് വിരാട് । 29 (10)

TB 1.2.2.3

സുവർഗമേവ തേന ലോകമഭി ജയന്തി ॥
 യത് പര്യു രാമന്തരം । തത് പ്രഥമേഹൻ-കാർയം ।
 ബൃഹദ്-ദിതീയേ । വൈരുപം തൃതീയേ ।
 വൈരാജം ചതുർത്ഥേ । ശാക്വരം പഞ്ചമേ ।

രൈവതഃ ഷഷ്ഠേ | തദു പുഷ്പേഷ്ടഭ്യോ നയന്തി ||
 സന്തനയ ഏതേ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ | **30 (10)**

TB 1.2.2.4

അതിഗ്രാഹ്യാഃ പരഃസാമസു |
 ഇമാനേവൈതൈർ ലോകാനാമ് സന്തന്വന്തി ||
 മിമൂനാ ഏതേ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ |
 അതിഗ്രാഹ്യാഃ പരഃസാമസു |
 മിമൂനമേവ തൈർ യജമാനാ അവരുന്ധതേ ||
 ബൃഹത് പുഷ്പം ദിവതി | ബൃഹദ് വൈ സുവർഗോ ലോകഃ |
 ബൃഹതൈവ സുവർഗം ലോകം യന്തി ||
 ത്രയസ്ത്രിശ്ശി നാമ സാമ |
 മാദ്ധ്യന്ദിനേ പവമാനേ ദിവതി | **31 (10)**

TB 1.2.2.5

ത്രയസ്ത്രിശ്ശദ്വൈ ദേവതാഃ | ദേവതാ ഏവാവരുന്ധതേ ||
 യേ വാ ഇതഃ പരാഞ്ച ഹി സംവത്സര-മുപയന്തി |
 ന ഹൈനം തേ സ്വസ്തി സമശ്നുവതേ |
 അഥ യേമുതോ ധർവാഞ്ചമുപയന്തി |
 തേ ഹൈനം സ്വസ്തി സമശ്നുവതേ |

ഏതദാ അമൃതോഽർവാഞ്ചമുപയന്തി | യദേവം |
 യോ ഹ ഖലു വാവ പ്രജാപതിഃ | സ ഉ വേവേന്ദ്രഃ () |
 തദു ദേവേഭ്യോ നയന്തി || 32 (11) (കാർയാ - വിരാഡ് -
 ഗൃഹ്യന്തേ - പവമാനേ ഭവതീ - ന്ര ഏകം ച) (A2)

1.2.3 അനുവാകം 3 - വിഷുവദിനേതിഗ്രാഹ്യവിശേഷാഃ

TB 1.2.3.1

സന്തതിർ വാ ഏതേ ഗ്രഹാഃ | യത് പരഃസാമാനഃ |
 വിഷുവാൻ-ദിവാകീർത്യം | യഥാ ശാലായൈ പക്ഷസീ |
 ഏവച്ഛംഭ്വംസരസ്യ പക്ഷസീ | യദേതേന ഗൃഹ്യേരന് |
 വിഷുചീ ശംഭ്വംസരസ്യ പക്ഷസീ വ്യവസ്രച്ഛേയാതാം |
 ആർതിമാർച്ഛേയുഃ | യദേതേ ഗൃഹ്യന്തേ |
 യഥാ ശാലായൈ പക്ഷസീ മദ്ധ്യമം-ഽവച്ഛമഭി
 സമായച്ചതി | 33 (10)

TB 1.2.3.2

ഏവച്ഛംഭ്വംസരസ്യ പക്ഷസീ ദിവാകീർത്യമഭി
 സന്തന്വന്തി |
 നാർതിമാർച്ഛന്തി || ഏകവിച്ഛ-മഹർ ഭവതി |
 ശുക്രാഗ്രാ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ |

പ്രത്യുത്ത॑സ്തൈ॒സ്സ സ॑യ॒ത്വായ॑ ॥
 സൗ॒ര്യ ഏ॒തദ॑ഹഃ പ॒ശുരാ॑ലഭ്യ॒തേ ।
 സൗ॒ര്യോ॑തിഗ്രാഹ്യോ ഗൃ॒ഹ്യതേ॑ ।
 അ॒ഹരേ॑വ രൂ॒പേണ॑ സ॒മർദ്ധ॑യന്തി ।
 അ॒ഥോ അ॒ഹൻ ഏ॒വൈഷ॑ ബ॒ലിർ ഹ്രീ॑യതേ ॥
 സ॒പ്തൈ॒തദ॑ഹ-രതിഗ്രാഹ്യോ ഗൃ॒ഹ്യന്തേ॑ । 34 (10)

TB 1.2.3.3

സ॒പ്ത വൈ॑ ശീ॒ർഷ॑ണ്യാഃ പ്രാ॒ണാഃ ।
 അ॒സാവാ॑ദിത്യഃ ശീ॒രഃ പ്ര॒ജാനാ॑ം ।
 ശീ॒ർഷ॑ണേ॒വ പ്ര॒ജാനാ॑ം പ്രാ॒ണാൻ ദ॑ധാതി ।
 ത॒സ്മാഥ് സ॒പ്ത ശീ॒ർഷ॑ൻ പ്രാ॒ണാഃ ॥ ഇ॒ന്ദ്രോ വൃ॒ത്രം ഹ॒ത്വാ ।
 അ॒സുരാ॑ൻ പ॒രാഭാ॑വ്യ । സ ഇ॒മാൻ ലോ॒കാ-ന॑ഭ്യജയത് ।
 ത॒സ്യാ॒സൗ ലോ॒കോ॑തിജിത ആ॒സീത് ।
 തം വി॒ശ്വക॑ർമ്മാ ഭൂ॒ത്വാഭ്യ॑ജയത് ।
 യദ്-വൈ॒ശ്വക॑ർമ്മ॒ണോ ഗൃ॒ഹ്യതേ॑ ॥ 35 (10)

TB 1.2.3.4

സു॒വർഗ॑സ്യ ലോ॒കസ്യ॑ഭിജിതൈ॒ ॥
 പ്ര॒വാ ഏ॒തേ॑സ്താ॒ല് ലോ॒കാ-ച്ഛ॑വന്തേ ।
 യേ വൈ॒ശ്വക॑ർമ്മ॒ണം ഗൃ॒ഹ്ണ॑ന്തേ ॥

ആദിത്യശ്ലോ ഗൃഹ്യതേ । ഇയം വാ അദിതിഃ ।
 അസ്യാമേവ പ്രതിതിഷ്ഠന്തി ॥ അന്യോന്യോ ഗൃഹ്യതേ ।
 വിശ്വാന്യേവാന്യേന കർമാണി കൂർവാണാ യന്തി ।
 അസ്യാമന്യേന പ്രതിതിഷ്ഠന്തി ॥
 താവാപരാർദ്ധാഥ് സംവത്സരസ്യാ-ന്യോന്യോ
 ഗൃഹ്യതേ () ॥ താവുഭൗ സഹ മഹാബ്രതേ ഗൃഹ്യതേ ।
 യജ്ഞസ്യുവാന്തം ഗത്വാ ।
 ഉഭയോർ ലോകയോഃ പ്രതിതിഷ്ഠന്തി ॥
 അർകൃമൃക്ഥം ഭവതി । അന്നാഭ്യസ്യാവരുദ്ധൈ ॥ 36 (15)
 (സമായുച്ഛ്വ - തൃതിഗ്രാഹ്യാ ഗൃഹ്യന്തേ - ഗൃഹ്യന്തേ -
 സംവത്സരസ്ഥാന്യോന്യോ ഗൃഹ്യതേ പഞ്ച ച) (A3)

1.2.4 അനുവാകം 4 - തസ്മിന്നേവ ദിനേ ദിവാകീർത്വനാമാനി
 സാമാനി

TB 1.2.4.1

ഏകവിപ്ലവ ഏഷ ഭവതി ।
 ഏതേന വൈ ദേവാ ഏകവിപ്ലവേന ।
 ആദിത്യമിത ഉത്തമച്ഛ്വ സുവർഗം ലോക-മാരോഹയന് ।
 സ വാ ഏഷ ഇത ഏകവിപ്ലവഃ ।

തസ്യ ദശാവസ്താദഹാനി । ദശ പരസ്താത് ।
 സ വാ ഏഷ വിരാജ്യുദയതഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ ।
 വിരാജി ഹി വാ ഏഷ ഉദയതഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ ।
 തസ്താദന്തരേമൗ ലോകൗ യന് ।
 സർവേഷു സുവർഗേഷു ലോകേ-ഷാദിതപന്നേതി ॥ 37 (10)

TB 1.2.4.2

ദേവാ വാ ആദിത്യസ്യ സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ ।
 പരാചോഽതിപാദാ-ദബിഭയുഃ ।
 തം ഛന്ദോഭി-രദ്യുഹൻ ധൃതൈ ।
 ദേവാ വാ ആദിത്യസ്യ സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ ।
 അവാചോഽവപാദാ-ദബിഭയുഃ ।
 തം പഞ്ചഭീ രശ്മിഭി-രുദവയന് ।
 തസ്താദേകവിഹ്വശേ ഽഹൻ പഞ്ച ദിവാകീർത്യാനി ക്രിയന്തേ ।
 രശ്മയോ വൈ ദിവാകീർത്യാനി ॥ യേ ഗായത്രേ ।
 തേ ഗായത്രീഷുത്തരയോഃ പവമാനയോഃ । 38 (10)

TB 1.2.4.3

മഹാദിവാകീർത്യഹ്വ ഹോതുഃ പൃഷ്ഠം ।
 വികർണം ബ്രഹ്മസാമം । ഭാസോഽഗ്നിഷ്ടോമഃ ॥
 അഥൈതാനി പരാണി ।

പരൈർ വൈ ദേവാ ആദിത്യഃ സുവർഗം ലോകപാരയൻ ।
യദപാരയൻ । തത് പരാണാം പരത്വം ।

പാരയന്ത്യേനം പരാണി । യ ഏവം വേദ ।

അഥൈതാനി സ്പരാണി () ।

സ്പരൈർ വൈ ദേവാ ആദിത്യഃ സുവർഗം ലോകസ്പാരയൻ ।
യദസ്പാരയൻ । തത് സ്പരാണാം സ്പരത്വം ।

സ്പാരയന്ത്യേനം സ്പരാണി । യ ഏവം വേദ ॥ 39 (15)

(ഏതി - പവമാനയോഃ - സ്പരാണീ പഞ്ച ച) (A4)

1.2.5 അനുവാകം 5 - പശവഃ വൈഷ്ണവാദ്യാ നവ

TB 1.2.5.1

അപ്രതിഷ്ഠാം വാ ഏതേ ഗച്ഛന്തി ।

യേഷാഃ സംവത്സരേണാപ്തേമ । ഏകാദശിന്യാപ്യതേ ॥

വൈഷ്ണവം വാമന-മാലഭന്തേ । യജ്ഞോ വൈ വിഷ്ണുഃ ।

യജ്ഞമേവാലഭന്തേ പ്രതിഷ്ഠിത്യേ । ഐന്ദ്രാഗ്ന-മാലഭന്തേ ।

ഇന്ദ്രാഗ്നീ വൈ ദേവാനാ-മയാതയാമാനു ।

യേ ഏവ ദേവതേ അയാതയാമീ । തേ ഏവാലഭന്തേ । 40 (10)

TB 1.2.5.2

വൈശ്വദേവ-മാലദന്തേ । ദേവതാ ഏവാവ-രുന്ധതേ ।
 ദ്യാവാപൃഥ്വിവ്യാം യേനു-മാലദന്തേ ।
 ദ്യാവാപൃഥ്വിവ്യോരേവ പ്രതി തിഷ്ഠന്തി ।
 വായവ്യം ഹിംസമാലദന്തേ ।
 വായുരേവൈഭ്യോ യമാഽഽയതനാദ്-ദേവതാ അവരുന്ധേ ।
 ആദിത്യാമവിം ഹിംശാ-മാലദന്തേ । ഇയം ഹി അദിതിഃ ।
 അസ്യാമേവ പ്രതിതിഷ്ഠന്തി ।
 മൈത്രാവരുണീ-മാലദന്തേ । **41 (10)**

TB 1.2.5.3

മിത്രേണൈവ യജ്ഞസ്യ സിഷ്ടം ശമയന്തി ।
 വരുണേന ദുരിഷ്ടം ।
 പ്രാജാപത്യം തുപരം മഹാബ്രത ആലദന്തേ ।
 പ്രാജാപത്യോഽതിഗ്രാഹ്യോ ഗൃഹ്യതേ ।
 അഹരേവ രൂപേണ സമർദ്ധയന്തി ।
 അഥോ അഹ ഏവൈഷ ബലിർ ഹിയതേ ।
 ആഗ്നേയമാലദന്തേ പ്രതി പ്രജ്ഞാതൈ ॥
 അജപേതാൻ. വാ ഏതേ പൂർവൈർ മാസൈ-രവരുന്ധതേ ।

യദേതേ ഗവ്യാഃ പശവ ആലഭ്യന്തേ ।

ഉദയേഷാം പശൂനാ-മവരുദ്ധ്യ () ॥ 42 (10)

TB 1.2.5.4

യദതിരിക്താ-മേകാദശിനീ-മാലഭേരന് ।

അപ്രിയം ഭ്രാതൃവ്യ-മഭ്യതിരിച്യേത ।

യദ് ദ്വാദ്വാ പശു സമസ്യേയുഃ ।

കനീയ ആയുഃ കുർവീരന് ।

യദേതേ ബ്രാഹ്മണവന്തഃ പശവ ആലഭ്യന്തേ ।

നാപ്രിയം ഭ്രാതൃവ്യ-മഭ്യതിരിച്യേതേ ।

ന കനീയ ആയുഃ കുർവതേ ॥ 43 (7) (തേ - ഏവാലഭന്തേ -

മൈത്രാവരുണീമാലഭന്തേ - ടവരുദ്ധ്യ - +സപ്ത ച) (A5)

1.2.6 അനുവാകം 6 - മഹാബ്രതം

TB 1.2.6.1

പ്രജാപതിഃ പ്രജാഃ സൃഷ്ട്വാ വൃത്തോഽശയത് ।

തം ദേവാ ഭൂതാനാഽ രസം തേജഃ സംഭൂത്യ ।

തേനൈനമഭിഷജ്യന് । മഹാനവവർതീതി ।

തൻ മഹാബ്രതസ്യ മഹാബ്രതത്വം ।

മഹദ്-ബ്രതമിതി । തൻ മഹാബ്രതസ്യ മഹാബ്രതത്വം ।

മഹതോ॑ വ്രതമിതി॑ । തൻ മഹാ॑വ്രതസ്യ॑ മഹാ॑വ്രതത്വം ॥

പഞ്ചവി॑ശ്ശഃ സ്തോമോ॑ ഭവതി । 44 (10)

TB 1.2.6.2

ചതു॑ർവി॒ശ്ശ-തൃ॑ദ്ധമാസഃ॑ സം॒വത്സ॑രഃ ।

യദ് വാ ഏ॒തസ്മിൻ॑ സ॒വത്സ॑രേ ധി॒ പ്രാജാ॑യത ।

തദന്നം॑ പഞ്ചവി॒ശ്ശ-മഭ॑വത് ॥ മദ്ധ്യ॑തഃ ക്രിയതേ ।

മദ്ധ്യ॑തോ ഹ്യന്നമശി॒തം ധി॒നോതി॑ ।

അഥോ॑ മദ്ധ്യ॑ത ഏ॒വ പ്ര॒ജാനാ॑മൂർഗ്ധീ॒ യീയതേ॑ ॥

അഥ॑ യദാ ഇ॒ദമ॒ന്തതഃ॑ ക്രിയതേ ।

തസ്മാ॑ദ്വു॒ദന്തേ॑ പ്ര॒ജാഃ സമേ॑ധന്തേ ।

അ॒ന്തതഃ॑ ക്രിയതേ॑ പ്ര॒ജന॑നായൈവ ॥

ത്രി॒വൃ॒ച്ഛിരോ॑ ഭവതി । 45 (10)

TB 1.2.6.3

ത്രേ॒ധാ വി॒ഹിത॑ഷ് ഹി ശി॒രഃ । ലോമ॑ ധ॒വീര॑സ്ഥി ॥

പരാ॑ചാ സു॒വന്തി॑ । തസ്മാ॑ത് തഥ് സ॒ദ്ധുഗേ॑വ ।

ന മേ॒ദ്യതോ॑ഽനു॒മേദ്യ॑തി । ന കൃ॒ശ്യതോ॑ഽനു॒കൃശ്യ॑തി ॥

പഞ്ച॑ദശോ॒ഽന്യഃ പ॒ക്ഷോ॑ ഭവതി । സ॒പ്തദ॑ശോ॒ഽന്യഃ॑ ।

തസ്മാദ്-വയാഽസ്യ-ന്യതര-മർദ്ധ-മദി പർയാവർതന്തേ ।
അന്യതരതോ ഹി തദ്-ഗരീയഃ ക്രിയതേ ॥ 46 (10)

TB 1.2.6.4

പഞ്ചവിംശ ആത്മാ ഭവതി ।
തസ്മാൻ-മദ്ധ്യതഃ പശവോ വരിഷ്ഠാഃ ॥ ഏകവിംശം പൃച്ഛം ।
ദിപദാസു സ്തുവന്തി പ്രതിഷ്ഠിതൈഃ ॥
സർവേണ സഹ സ്തുവന്തി । സർവേണ ഹൃത്ത്ഥനാത്ത്ഥനീ ।
സഹോത്പതന്തി ॥ ഏകൈകാ-മുച്ഛിഷന്തി ।
ആത്മന്. ഹൃങ്ഗാനി ബദ്ധാനി ॥
ന വാ ഏതേന സർവഃ പുരുഷഃ । 47 (10)

TB 1.2.6.5

യദിതന്തുതോ ലോമാനി ദതോ നഖാൻ । പരിമാദഃ ക്രിയന്തേ ।
താനേവ തേന പ്രത്യുപ്യന്തേ ॥ ഔദുംബരസ്തല്പോ ഭവതി ।
ഊർഗാ അന്നമുദുംബരഃ ।
ഊർജ ഏവാനാദ്യസ്യ-വരുദ്ധൈഃ ॥
യസ്യ തല്പസദ്യ-മനദിജിതഃ സ്യാത് ।
സ ദേവാനാഽസാമ്യക്ഷേ ।

തല്പസദ്യ-മഭിജയാനീതി തല്പ-മാരുഹ്യോദ്ഗായേത് ।

തല്പസദ്യ-മേവാഭിജയതി । 48 (10)

TB 1.2.6.6

യസ്യ തല്പസദ്യ-മഭിജിതഃ സ്യാത് ।

സ ദേവാനാഃ സാമ്യക്ഷേ ।

തല്പസദ്യം മാ പരാജേഷിതി തല്പ-മാരുഹ്യോദ്ഗായേത് ।

ന തല്പസദ്യം പരാജയതേ ॥ പ്ലേങ്ഖേ ശച്സതി ।

മഹോ വൈ പ്ലേങ്ഖഃ । മഹസ ഏവാനാദ്യസ്യ-വരുദ്ധ്യേ ॥

ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസന് ।

ത ആദിത്യേ വ്യായച്ഛന്ത ।

തം ദേവാഃ സമജയന് । 49 (10)

TB 1.2.6.7

ബ്രാഹ്മണശ്ച ശൂദ്രശ്ച ചർമകർതേ വ്യായച്ഛന്തേ ।

ദൈവ്യോ വൈ വർണോ ബ്രാഹ്മണഃ । അസൂര്യഃ ശൂദ്രഃ ।

ഇമേ ട്രാഥ്സൂരിമേ സുഭൃത-മക്ര-ന്നിത്യന്യത്രോ

ബ്രൂയാത് ।

ഇമ ഉദാസീകാരിണ ഇമേ ദുർഭൃത-മക്ര-ന്നിത്യന്യത്രഃ ।

യദേവൈഷാഃ സുകൃതം യാ രാദ്ധിഃ ।

തദന്യതരോ-ഭിശ്രീണാതി ।

യദേവൈഷാം ദുഷ്ടതം യാദരാധിഃ ।

തദന്യതരോ-പഹന്തി । ബ്രാഹ്മണഃ സഞ്ജയതി () ।

അമുമേവാദിത്യം ഭാത്യവ്യസ്യ സംവിനന്തേ ॥ 50 (11)

(ഭവതി - ഭവതി - ക്രിയതേ - പുരുഷോ - ജയത്യ-
ജയ - ഞയത്യേകം ച) (A6)

=====

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 6 Anuvaakams :-

(ഉദ്ധ്യന്യമാനം - നവൈതാനി - സന്തതി - രേകവിഴുശ
ഏഷോ - പ്രതിഷ്ഠാം - പ്രജാപതിർ വൃത്തഃ ഷട്)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of dasanees :-

(ഉദ്ധ്യന്യമാനം - ശോചിഷ്ണുശോ - ഗേ സപതാ -
നതിഗ്രാഹ്യാ - വൈശ്വദേവമാലഭന്തേ പഞ്ചാശത്)

First and Last Word of Second Prapaatakam :-

(ഉദ്ധ്യന്യമാനം - സംവിന്ദന്തേ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ
പ്രഥമാഷ്ടകേ ദിതീയഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 1, Prapaatakam 2 (TB 1.2)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	27	272
Anuvakam 2	5	51
Anuvakam 3	4	45
Anuvakam 4	3	35
Anuvakam 5	4	37
Anuvakam 6	7	71
Total →	50	511

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

1.3 പ്രഥമാഷ്ടകേ തൃതീയ പ്രപാഠകേ-വാജപേയബ്രാഹ്മണം

1.3.1 അനുവാകം 1 - പുനരാധേയശേഷഃ

ആജ്യഭാഗയോർവിശേഷഃ

TB 1.3.1.1

ദേ॒വാ॒സു॒രാഃ॑ സ॒ംയ॑ത്താ ആ॒സ॒ന് ।
തേ ദേ॒വാ വി॒ജയ॑-മു॒പയ॑ന്തഃ ।
അ॒ഗ്നീ॒ഷോമ॑യോ-സ്മേ॒ജസി॑നീ॒സ്തനുഃ॑ സ॒ം നൃ॑ദധത ।
ഇ॒ദമു॑ നോ ഭ॒വിഷ്യ॑തി । യദി॑ നോ ജേ॒ഷ്യന്തീ॑തി ।
തേനാ॒ഗ്നീ॒ഷോമാ॑-വപാ॒ക്രാമ॑താം । തേ ദേ॒വാ വി॒ജിത്യ॑ ।
അ॒ഗ്നീ॒ഷോമാ॑-വ॒ന്വൈച്ച॑ന് ।
തേ॒ഽഗ്നി॑-മ॒ന്വവി॑ന്ദൻ-നൃ॒തൃഷു॑മ്സ॒ന്നം ।
തസ്യ॑ വി॒ഭക്തീ॑ഭി-സ്മേ॒ജസി॑നീ॒സ്തനു॑-രവാ॒രുന്ധ॑ത । 1 (10)

TB 1.3.1.2

തേ സോമ॑-മ॒ന്വവി॑ന്ദൻ । തമ॑ഷ്ണൻ ।
തസ്യ॑ യഥാ॒ഭിജ്ഞാ॑യം ത॒നുർ വൃ॑ഗൃഹ്ണത ।
തേ ഗ്ര॒ഹാ അ॑ഭ॒വന് । തദ്-ഗ്ര॒ഹാണാം॑ ഗ്ര॒ഹത്വം॑ ।
യ॒സ്യൈ॒വം വി॒ദുഷോ॑ ഗ്ര॒ഹാ ഗൃ॑ഹ്യന്തേ ।

തസ്യ ത്വേവ ഗൃഹീതാഃ ॥
 അനാഗേയം പുനരാധേയേ കൂര്യാത് ।
 യദനാഗേയം പുനരാധേയേ കൂര്യാത് ।
 വ്യുദ്ധമേവ തത് । 2 (10)

TB 1.3.1.3

അനാഗേയം വാ ഏതത് ക്രിയതേ ।
 യഥ് സമീധ-സുന്തപാതമിഡോ ബർഹിർ യജതി ॥
 ഉദാവാഗേയാ-വാജ്യഭാഗൗ സയാതാം ॥
 അനാജ്യഭാഗൗ ഭവത ഇത്യാഹുഃ ।
 യദുദാവാഗേയാ-വന്വഞ്ചാവിതി ।
 അഗ്നയേ പവമാനായോത്തരഃ സയാത് । യത് പവമാനായ ।
 തേനാജ്യഭാഗഃ । തേന സൗമ്യഃ ॥
 ബുധന്വത്യാഗേയാ-സയാജ്യഭാഗസ്യ പുരോഽനുവാക്യാ
 ഭവതി । 3 (10)

TB 1.3.1.4

യഥാ സുപ്തം ബോധയതി । താദൃഗേവ തത് ॥
 അഗ്നിന്യുക്താഃ പത്രിസംയോജാനാമൃചഃ സ്യുഃ ।
 തേനാഗേയഃ സർവം ഭവതി ॥
 ഏകധാ തേജസിനീം ദേവതാ-മുപൈതീത്യാഹുഃ ।

സൈനമീശ്വരാ പ്രഭഹ ഇതി || നേതി ബ്രൂയാത് |

പ്രജനനം വാ അഗ്നിഃ | പ്രജനന-മേവോപൈതീതി ||

കൃതയജുഃ സംഭൃത സംഭാര ഇത്യാഹുഃ | 4 (10)

TB 1.3.1.5

ന സംഭൃത്യാഃ സംഭാരാഃ | ന യജുഃ കാര്യമിതി ||

അഥോ ഖലു | സംഭൃത്യാ ഏവ സംഭാരാഃ | കാര്യം യജുഃ |

പുനരാധേയസ്യ സമൃദ്ധ്യേ || തേനോപാഘൃശു പ്രചരതി |

ഏഷ്യ ഇവ വാ ഏഷഃ | യത് പുന-രാധേയഃ |

യഥോപാഘൃശു നഷ്ടമിച്ചതി | 5 (10)

TB 1.3.1.6

താദൃഗേവ തത് || ഉച്ചൈഃ സിഷ്ടകൃത-മുഥ്സൃജതി |

യഥാ നഷ്ടം വിത്വാ പ്രാഹായമിതി | താദൃഗേവ തത് ||

ഏകധാ തേജസിനീം ദേവതാമുപൈതീത്യാഹുഃ |

സൈനമീശ്വരാ പ്രഭഹ ഇതി | തത്തഥാ നോപൈതി |

പ്രയാജാനുയാജേഷ്ഠവ വിഭക്തീഃ കുര്യാത് |

യഥാപൂർവ-മാജ്യഭാഗൗ സൃതാം |

ഏവം പത്നീസംയാജാഃ () | 6 (10)

TB 1.3.1.7

തദ്-വൈശ്വാ॑നര॑വത്-പ്ര॒ജന॑നവ॒ത്തര॑-മു॒പൈ॒തീതി॑ ॥
 തദാ॑ഹുഃ । വ്യു॒ദ്ധം ധ്വാ॑ ഏ॒തത് ।
 അ॒നാഗേ॑യം ധ്വാ॑ ഏ॒തത് ക്രി॑യത ഇ॒തി ॥ നേ॑തി ബ്രൂ॒യാത് ।
 അ॒ഗ്നിം പ്ര॒ഥമം॑ വി॒ഭക്തീ॑നാം യ॒ജതി॑ ।
 അ॒ഗ്നിമു॑ത്ത॒മം പ॑തീ॒സം യാ॑ജാനാം ।
 തേ॒നാഗേ॑യം । തേ॒ന സ॒മൃദ്ധം॑ ക്രി॑യത ഇ॒തി ॥ 7 (9)
 (അ॒രു॒ന്ധ - തൈ॒വ തദ് - ഭ॒വതി॑ - സംഭൃ॑ത॒സംഭാര॑
 ഇ॒ത്യാഹു॑ - രി॒ച്ചതി॑ - പ॒തീ॒സം യാ॑ജാ - +ന॒വ ച) (A1)

1.3.2 അനുവാകം 2 - വാജപേയസ്യ വിധിഃ

TB 1.3.2.1

ദേ॒വാ വൈ॑ യ॒ഥാദർശം॑ യ॒ജ്ഞാ॑നാഹ॒രന്ത॑ ।
 യോ॒ഽഗ്നി॑ഷ്ടോ॒മം । യ ഉ॒ക്ഥ്യം॑ । യോ॒ഽതി॑രാ॒ത്രം ।
 തേ സ॒ഹൈ॒വ സർവേ॑ വാ॒ജപേ॑യ-മ॒പശ്യ॑ന് । തേ ।
 അ॒ന്യോ॒ന്യസ്മൈ॑ നാ॒തിഷ്ഠ॑ന് । അ॒ഹമ॑നേ॒ന യ॑ജാ ഇ॒തി ।
 തേ॒ഽബ്രൂ॑വന് । ആ॒ജി॒മ॒സ്യ ധാ॑വാ॒മേതി॑ । 8 (10)

TB 1.3.2.2

ത॒സ്മിൻ-നാ॑ജി॒മധാ॑വന് । തം ബൃ॒ഹ॒സ്സതി॑-രു॒ദ്രജ॑യത് ।
 തേ॒നായ॑ജത । സ॒ സ്വാ॑രാ॒ജ്യ-മ॒ഗച്ഛ॑ത് । തമി॒ന്ദ്രോ॒ഽബ്ര॑വീത് ।

മാമനേന യാജയേതി । തേനേന്ദ്ര-മയാജയത് ।
 സോഽഗ്രം ദേവതാനാം പര്യേത് । അഗച്ഛദ്-സ്വാരാജ്യം ।
 അതിഷ്ഠന്താസ്മൈ ജൈഷ്ഠ്യായ ॥ 9 (10)

TB 1.3.2.3

യ ഏവം ഽവിദാൻ. വാജപേയേന യജതേ ।
 ഗച്ഛതി സ്വാരാജ്യം । അഗ്രച്ഛ് സമാനാനാം പര്യേതി ।
 തിഷ്ഠന്തേഽസ്മൈ ജൈഷ്ഠ്യായ ॥
 സ വാ ഏഷ ബ്രാഹ്മണസ്യ ചൈവ രാജന്യസ്യ ച യജ്ഞഃ ॥
 തം ഽവാ ഏതം ഽവാജപേയ ഇത്യാഹുഃ ।
 വാജാപേയാ വാ ഏഷഃ । വാജഃ ഹ്യേതേന ദേവാ ഐഹ്നൻ ॥
 സോമോ വൈ വാജപേയഃ ।
 യോ വൈ സോമം ഽവാജപേയം ഽവേദ । 10 (10)

TB 1.3.2.4

വാജേവൈനം പീത്വാ ഭവതി । ആസ്യ വാജീ ജായതേ ॥
 അന്നം വൈ വാജപേയഃ । യ ഏവം ഽവേദ । അത്ത്യന്നം ।
 ആസ്യന്നാദോ ജായതേ ॥ ബ്രഹ്മ വൈ വാജപേയഃ ।
 യ ഏവം ഽവേദ । അത്തി ബ്രഹ്മണാഽന്നം ।
 ആസ്യ ബ്രഹ്മാ ജായതേ ॥ 11 (10)

TB 1.3.2.5

വാഗൈ॑ വാജ॑സ്യ പ്ര॒സ॒വഃ । യ ഏ॒വം ഹ്വേ॑ദ ।
 ക॒രോതി॑ വാ॒ചാ വീ॒ര്യം॑ । ഐ॒നം ഹ്വാ॒ചാ ഗ॒ച്ഛതി॑ ।
 അ॒പി॒വതി॑ ഹ്വാ॒ചം ഹ്വ॑ദതി ॥
 പ്ര॒ജാപ॑തിർ ദേ॒വേഭ്യോ॑ യജ്ഞാൻ വ്യാദി॑ശത് ।
 സ ആ॒ത്മൻ വാ॑ജപേ॒യ-മ॑ധത്ത । തം ദേ॒വാ അ॑ബ്രു॒വന് ।
 ഏ॒ഷ വാ॒വ യ॒ജ്ഞഃ॑ । യദ്-വാ॑ജപേ॒യഃ । 12 (10)

TB 1.3.2.6

അ॒പ്യേ॒വ നോ॑ഽത്രാ॒സ്തിതി॑ ।
 തേ॒ഭ്യ ഏ॒താ ഉ॒ജ്ജി॑തീഃ പ്രാ॒യച്ഛ॑ത് ॥
 താ വാ ഏ॒താ ഉ॒ജ്ജി॑തയോ വ്യാഖ്യാ॑യന്തേ ।
 യജ്ഞ॑സ്യ സർവ॑ത്വായ । ദേ॒വതാ॑നാ-മനി॑ർഭാഗായ ॥
 ദേ॒വാ വൈ ബ്ര॑ഹ്മണ॒ശ്ചാന്ന॑സ്യ ച ശ॒മല॑മപാ॒ഘ്നന് ।
 യദ്-ബ്ര॑ഹ്മ॒ണഃ ശ॒മല॑മാസീ॒ത് ।
 സാ ഗാ॒മാ നാ॒രാശ॑ഽസ്യ॒ഭവ॑ത് । യദ॑ന്ന॒സ്യ ।
 സാ സു॒രാ ॥ 13 (10)

TB 1.3.2.7

തസ്മാ॑ദ്-ഗായ॑തശ്ച മ॒ത്ത॒സ്യ ച ന പ്ര॑തിഗൃഹ്യം॑ ।
 യത് പ്ര॑തിഗൃഹ്ണീ॒യാത് । ശ॒മലം॑ പ്ര॑തിഗൃഹ്ണീ॒യാത് ॥

സർവാ വാ ഏതസ്യ വാചോ വരൂഢാഃ ।

യോ വാജപേയയാജീ ।

യാ പൃഥിവ്യാം യാഽഗ്നൗ യാ രഥന്തരേ ।

യാഽന്തരിക്ഷേ യാ വായൗ യാ വാമദേവ്യേ ।

യാ ദിവീ യാഽദിത്യേ യാ ബൃഹതി ।

യാഽസ്തൗ യൗഷധീഷു യാ വനസ്സതിഷു ॥

തസ്മാദ് വാജപേയയാജ്യാർത്ഥിജീനഃ () ।

സർവാ ഹ്യസ്യ വാചോ വരൂഢാഃ ॥ 14 (11)

(ധാവാമേതി - ജൈഷ്ട്വായ - വേദ - ബ്രഹ്മാ ജായതേ -
വാജപേയഃ - സുരാ - ഷർത്ഥിജീന ഏകം ച) (A2)

1.3.3 അനുവാകം 3 - തസ്യ ഗ്രഹവിശേഷാഃ

TB 1.3.3.1

ദേവാ വൈ യദന്യൈർ-ഗ്രഹൈർ-യജ്ഞസ്യ
നാവാരൂന്ധത ।

തദതിഗ്രാഹൈർ-രതിഗൃഹ്യാ-വാാരൂന്ധത ।

തദതിഗ്രാഹ്യാണാ-മതിഗ്രാഹ്യതാം ॥

യദതിഗ്രാഹ്യാ ഗൃഹ്യന്തേ ।

യദേവാന്യൈർ-ഗ്രഹൈർ യജ്ഞസ്യ നാവാരൂന്ധേ ।

തദേവ തൈരതിഗൃഹ്യാ-വരുന്ധേ ॥
 പഞ്ച ഗൃഹ്യന്തേ । പാക്തോ യജ്ഞഃ ।
 യാവാനേവ യജ്ഞഃ । തമാപ്താഃ sവരുന്ധേ ॥ 15 (10)

TB 1.3.3.2

സർവ ഐന്ദ്രാ ദിവന്തി ।
 ഏകധൈവ യജമാന ഇന്ദ്രിയം ദധതി ॥
 സപ്തദശ പ്രാജാപത്യാ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ ।
 സപ്തദശഃ പ്രജാപതിഃ । പ്രജാപതേ-രാപ്തൈ ॥
 ഏകയർചാ ഗൃഹ്ണാതി ।
 ഏകധൈവ യജമാനേ വീര്യം ദധാതി ॥
 സോമഗ്രഹാഃശ്ച സൂരാഗ്രഹാഃശ്ച ഗൃഹ്ണാതി ।
 ഏതദ് വൈ ദേവാനാം പരമമന്നം । യഥ് സോമഃ ॥ 16 (10)

TB 1.3.3.3

ഏതൻ മനുഷ്യാണാം । യഥ് സൂരാ ।
 പരമേണൈവാസ്മാ അന്നാദ്യേനാവര-മന്നാദ്യ-മവരുന്ധേ ॥
 സോമഗ്രഹാൻ ഗൃഹ്ണാതി ।
 ബ്രഹ്മണോ വാ ഏതത് തേജഃ । യഥ് സോമഃ ।
 ബ്രഹ്മണ ഏവ തേജസാ തേജോ യജമാനേ ദധാതി ।
 സൂരാഗ്രഹാൻ ഗൃഹ്ണാതി ।

അന്നസ്യ വാ ഏതച്ഛമലം ।

യഥ് സൂരാ ॥ 17 (10)

TB 1.3.3.4

അന്നസ്യൈവ ശമലേന ശമലം യജമാനാ-ദപഹന്തി ॥

സോമഗ്രഹാഃ ശ്വ സൂരാഗ്രഹാഃ ശ്വ ഗൃഹ്ണാന്തി ।

പുമാൻ. വൈ സോമഃ । സ്ത്രീ സൂരാ ॥ തൻ മീമൂനം ।

മീമൂനമേവാസ്യ തദ്-യജ്ഞേ കരോതി പ്രജനനായ ।

ആത്മാനമേവ സോമഗ്രഹൈഃ സ്വ്യണോതി ।

ജായാഽ സൂരാ ഗ്രഹൈഃ ।

തസ്മാദ്-വാജപേയയാജ്യമുഷ്മിൻ ലോകേ സ്ത്രിയഽ സംഭവതി ।

വാജപേയാ-ഭിജിതഃ ഹ്യസ്യ ॥ 18 (10)

TB 1.3.3.5

പൂർവേ സോമഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ । അപരേ സൂരാഗ്രഹാഃ ।

പുരോക്ഷഽ സോമഗ്രഹാൻഥ്-സാദയതി ।

പശ്ചാദക്ഷഽ സൂരാഗ്രഹാൻ ।

പാപവസ്യസസ്യ വിധൃത്യൈ ॥ ഏഷ വൈ യജമാനഃ ।

യഥ് സോമഃ । അന്നഽ സൂരാ ॥

സോമഗ്രഹാഃ ശ്വ സൂരാഗ്രഹാഃ ശ്വ വൃതിഷജതി ।

അന്നാഭ്യുനൈവൈനം വൃതിഷജതി ॥ 19 (10)

TB 1.3.3.6

സംപൃചഃ സ്ഥ സം മാ ഭദ്രേണ പൃക്തേത്യാഹ ।
 അന്നം വൈ ഭദ്രം । അന്നാഭ്യേനൈവൈനയ് സ്യസൃജതി ॥
 അന്നസ്യ വാ ഏതച്ഛമലം । യഥ് സൂരാ ।
 പാപ്മേവ ഖലു വൈ ശമലം ।
 പാപ്മനാ വാ ഏനമേതച്ഛമലേന വൃതിഷജതി ।
 യഥ് സോമഗ്രഹാഽശ്വ സൂരാഗ്രഹാഽശ്വ വൃതിഷജതി ॥
 വിപൃചഃ സ്ഥ വി മാ പാപ്മനാ പൃക്തേത്യാഹ ।
 പാപ്മനൈവൈനയ് ശമലേന വ്യാവർതയതി । **20 (10)**

TB 1.3.3.7

തസ്മാദ് വാജപേയയാജീ പൃതോ മേദ്ധ്യോ ദക്ഷിണ്യഃ ॥
 പ്രാങ്ദുദ്ഭവതി സോമഗ്രഹൈഃ ।
 അമൃമേവ തൈർ ലോക-മഭിജയതി ।
 പ്രത്യങ്ഖ് സൂരാഗ്രഹൈഃ ।
 ഇമമേവ തൈർ ലോക-മഭിജയതി ॥
 പ്രതിഷ്ഠന്തി സോമഗ്രഹൈഃ । യാവദേവ സത്യം ।
 തേന സൂയതേ ॥ വാജസ്യദ്ഭ്യഃ സൂരാഗ്രഹാൻ. ഹരന്തി ।
 അന്യുതേനൈവ വിശ്യ് സ്യസൃജതി () ॥
 ഹിരണ്യപാത്രം മധോഃ പൂർണം ദദാതി ।

മ॒ധ॒വ്യോ॑ഽ സാ॒നീതി॑ ॥ ഏ॒ക॒ധാ॑ ബ്ര॒ഹ്മണ॑ ഉ॒പഹ॑രതി ।
 ഏ॒ക॒ധൈ॒വ യ॑ജമാ॒ന ആ॒യു॒സ്തേജോ॑ ദധാതി ॥ 21 (14)
 (ആ॒പ്താ॑ഽവ॒രുന്ധേ - സോ॒മഃ - ശ॒മലം॑ യഥ് സു॒രാ - ഹൃ -
 സ്യേ॒നം വൃ॑തി॒ഷജ॑തി - വ്യാവ॑ർത്ത॒യതി॑ - സൃ॒ജതി॑
 ച॒ത്വാരി॑ ച) (A3)

1.3.4 അനുവാകം 4 - പശവഃ സപ്തദശ

TB 1.3.4.1

ബ്ര॒ഹ്മ॒വാദി॑നോ വദ॒ന്തി । നാ॒ഗ്നി॑ഷ്ടോ॒മോ നോ॑ക്ഥ്യഃ ।
 ന ഷോ॒ഡശീ॑ നാതിരാ॒ത്രഃ ।
 അ॒ഥ ക॒സ്മാദ് വാ॑ജപേ॒യേ സർവേ॑
 യ॒ജ്ഞക്ര॑ത॒വോഽവ॑രു॒ദ്ധ്യന്ത॑ ഇ॒തി । പ॒ശുഭി॑രിതി ബ്രൂ॒യാത് ॥
 ആ॒ഗ്നേ॒യം പ॒ശുമാ॑ലദ॒തേ । അ॒ഗ്നി॑ഷ്ടോ॒മമേ॒വ തേ॒നാവ॑രുന്ധേ ।
 ഐ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നേനോ॑ക്ഥ്യം ।
 ഐ॒ന്ദ്രേണ॑ ഷോ॒ഡശി॑നഃ സ്തോ॒ത്രം ।
 സാ॒ര॒സ്വ॒ത്യാ-॑-॒തിരാ॒ത്രം ॥ 22 (10)

TB 1.3.4.2

മാ॒രു॒ത്യാ ബൃ॑ഹ॒തഃ സ്തോ॒ത്രം ।
 ഏ॒താവ॑ന്തോ വൈ യ॒ജ്ഞക്ര॑ത॒വഃ ।
 താൻ പ॒ശുഭി॑രേ॒വാ-॑വരുന്ധേ ॥

ആ॒ത്മാ॒നമേ॒വ സ്പൃ॒ണോ-ത്യ॒ഗ്നിഷ്ടോ॒മേന॑ ।
 പ്രാ॒ണാപാ॒നാ-വൃ॒ക്ഥ്യേ॑ന ।
 വീ॒ര്യച്ഛോ॒ദ്ധശി॑നഃ സ്തോ॒ത്രേണ॑ ।
 വാ॒ച-മ॒തിരാ॒ത്രേണ॑ । പ്ര॒ജാം ബൃ॑ഹതഃ സ്തോ॒ത്രേണ॑ ।
 ഇ॒മമേ॒വ ലോ॒കമ॒ഭി ജ॑യത്യ॒ഗ്നിഷ്ടോ॒മേന॑ ।
 അ॒ന്തരി॑ക്ഷ-മൃ॒ക്ഥ്യേ॑ന । **23 (10)**

TB 1.3.4.3

സു॒വർഗം ലോ॒കച്ഛോ॒ദ്ധശി॑നഃ സ്തോ॒ത്രേണ॑ ।
 ദേ॒വയാ॑നാനേ॒വ പ॒ഥ ആ॒രോഹ॑-ത്യ॒തിരാ॒ത്രേണ॑ ।
 നാ॒കച്ഛോ॒ദ്ധശി॑നഃ ബൃ॒ഹതഃ॑ സ്തോ॒ത്രേണ॑ ।
 തേ॒ജ ഏ॒വാത്മ॑ൻ ധ॒ത്ത ആ॒ഗ്നേയേ॑ന പ॒ശുനാ॑ ॥
 ഓ॒ജോ ബ॑ലമൈ॒ന്ദ്രാഗ്നേ॑ന । ഇ॒ന്ദ്രിയ॑-മൈ॒ന്ദ്രേണ॑ ।
 വാ॒ചച്ഛോ॒ദ്ധശി॑നഃ സാ॒രസ്വ॑ത്യാ ।
 ഉ॒ഭാവേ॑വ ദേ॒വലോ॒കം ച॑ മ॒നുഷ്യ॑ലോ॒കം ചാ॒ഭിജ॑യതി
 മാ॒രുത്യാ॑ വ॒ശയാ॑ ॥
 സ॒പ്തദ॑ശ പ്രാ॒ജാപ॑ത്യാൻ പ॒ശുനാ॑ലഭ॒തേ ।
 സ॒പ്തദ॑ശഃ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । **24 (10)**

TB 1.3.4.4

പ്രജാപതേരാപ്പെ ॥ ശ്യാമാ ഏകരൂപാ ഭവന്തി ।
ഏവമിവ ഹി പ്രജാപതിഃ സമൃദ്ധ്യ ॥
താൻ പര്യഗ്നികൃതാ-നുമ്സൃജതി ॥
മരുതോ യജ്ഞമജിഘാഷസൻ പ്രജാപതേഃ ।
തേഭ്യ ഏതാം മാരുതീം വശാമാലഭത ।
തയൈവൈനാ-നശമയത് ॥ മാരുത്യാ പ്രചര്യ ।
ഏതാൻമ് സം.ജ്ഞപയേത് । മരുത ഏവ ശമയിതാ । **25 (10)**

TB 1.3.4.5

ഏതൈഃ പ്രചരതി । യജ്ഞസ്യാഘാതായ ॥
ഏകധാ വപാ ജുഹോതി । ഏകദേവത്യാ ഹി । ഏതേ ।
അഥോ ഏകധൈവ യജമാനേ വീര്യം ദധാതി ॥
നൈവാരേണ സപ്തദശശരാവേ-ണ്ണൈതർ.ഹി പ്രചരതി ।
ഏതത് പുരോധാശാ ഹ്യേതേ ।
അഥോ പശൂനാമേവ ചരിദ്രമപിദധാതി ॥
സാരസ്വത്യോത്തമയാ പ്രചരതി () ।
വാഗ് വൈ സരസ്വതീ । തസ്മാത് പ്രാണാനാം വാഗുത്തമാ ।
അഥോ പ്രജാപതാവേവ യജ്ഞം പ്രതിഷ്ഠാപയതി ।
പ്രജാപതിർ. ഹി വാക് ॥ അപന്നദതീ ഭവതി ।

തസ്മാൻ മനുഷ്യാഃ സർവാം വാചം വദന്തി || 26 (16)

(അതിരാത്ര - മന്തരിക്ഷമുക്ഥ്യേന - പ്രജാപതിഃ - ശമയിത്വാത് - തഥയാ പ്രചരതി ഷട് ച) (A4)

1.3.5 അനുവാകം 5 - രഥയാജനം

TB 1.3.5.1

സാവിത്രം ജുഹോതി കർമ്മണഃകർമ്മണഃ പുരസ്താത് ||

കസ്തദ്-വേദേത്യാഹുഃ ।

യദ്-വാജപേയസ്യ പൂർവം യദപരമിതി ।

സവിത്യുപ്രസൂത ഏവ യഥാപൂർവം കർമാണി കരോതി ||

സവനേസവനേ ജുഹോതി ।

ആക്രമണമേവ തഥ് സേതും യജമാനഃ കुरुതേ ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യേ ||

വാചസ്പതിർ-വാചമദ്യ സ്വദാതി ന ഇത്യാഹ ।

വാഗൈ ദേവാനാം പുരാടന്നമാസീത് ।

വാചമേവാസ്മാ അന്നം സ്വദയതി || 27 (10)

TB 1.3.5.2

ഇന്ദ്രസ്യ വജ്രോടസി വാർത്രഷ്ഠ ഇതി രഥമുപാവഹരതി വിജിത്യേ ||

വാജസ്യ നു പ്രസവേ മാതരം മഹീമിത്യാഹ ।

യച്ചൈവേ॑യം । യ॒ച്ചാ॒സ്യാമ॑ധി । തദേ॒വാ-വ॑രു॒ന്ധേ ।
അഥോ॑ ത॒സ്മിന്നേ॑വോദയേ॒ഭിഷി॑ച്യതേ ॥
അ॒ഹ്നന്ത॑ര-മൃ॒തമ॑ഹ്നം ഭേ॒ഷജ॑മിത്യശാ॒ൻ പ॑ല്പുലയതി ।
അ॒ഹ്നം വാ അ॒ശ്വാ॒സ്യ തൃ॑തീ॒യം പ്ര॑വിഷ്ടം ।
തദനു॑വേന॒ന്വപ്സ॑വതേ । യദ॒ഹ്നം പ॑ല്പുലയതി । 28 (10)

TB 1.3.5.3

യദേ॒വാ॒സ്യാ॒ഹ്നം പ്ര॑വിഷ്ടം । തദേ॒വാ॒വ॑രു॒ന്ധേ ॥
ബ॒ഹു വാ അ॒ശ്വാ-ഭേ॒ദ്ധ്യ-മു॑പഗച്ഛതി । യദ॒ഹ്നം പ॑ല്പുലയതി ।
മേ॒ദ്ധ്യാനേ॑വൈനാൻ കരോതി ॥
വാ॒യുർ വാ ത്വാ॑ മ॒നുർ വാ ത്വേ॑ത്യാഹ ।
ഏ॒താ വാ ഏ॒തം ദേ॒വതാ॑ അ॒ഗ്രേ അ॒ശ്വമ॑യുഞ്ജന് ।
താദി॑രേവൈനാൻ യുനക്തി ।
സ॒വ॒സ്യോജ॑ജിതൈ ॥
യജു॑ഷാ യുനക്തി വ്യാവൃ॑ത്തൈ ॥ 29 (10)

TB 1.3.5.4

അ॒പാം ന പാ॒ദാശു॑ഹേ॒മന്നി॑തി സം॒മാർഷി॑ ।
മേ॒ദ്ധ്യാനേ॑വൈനാൻ കരോതി ।
അഥോ॑ സു॒തേ॒വൈനാ॑നാജി॒ഃ സ॑രിഷ്യ॒തഃ ॥
വി॒ഷ്ണുക്ര॑മാൻ ക്രമതേ ।

വിഷ്ണുരേവ ഭൂതേമാൽ ലോകാ-നഭിജയതി ॥

വൈശ്വദേവോ വൈ രഥഃ ।

അങ്കൗ നൃകാവഭിതോ രഥം യാവിത്യാഹ ।

യാ ഏവ ദേവതാ രഥേ പ്രവിഷ്ടാഃ ।

താഭ്യ ഏവ നമസ്കരോതി । ആത്മനോഽനാർത്ത്യൈ () ॥

അശമരഥം ദാവുകോഽസ്യ രഥോ ഭവതി ।

യ ഏവം വേദ ॥ 30 (12)

(സ്വഭയതി - പല്യലയതി - വ്യാവൃത്തയാ - അനാർത്ത്യൈ
ഭേ ച) (A5)

1.3.6 അനുവാകം 6 - രഥധാവനം

TB 1.3.6.1

ദേവസ്യാഹഃ സവിതുഃ പ്രസവേ ബൃഹസ്സതിനാ
വാജജിതാ വാജം ജേഷ്ഠിമിത്യാഹ ।

സവിതുപ്രസൂത ഏവ ബ്രഹ്മണാ വാജമുജ്ജയതി ॥

ദേവസ്യാഹഃ സവിതുഃ പ്രസവേ ബൃഹസ്സതിനാ
വാജജിതാ വർഷിഷ്ഠം നാകഃ രുഹേയമിത്യാഹ ।

സവിതുപ്രസൂത ഏവ ബ്രഹ്മണാ വർഷിഷ്ഠം നാകഃ
രോഹതി ॥

ചാ॒ത്വാലേ॑ ര॒ഥച॑ക്രം നി॒മി॒തൃ॑ രോഹതി ।

അ॒തോ വാ॑ അ॒ങ്ഗി॑രസ ഉ॒ത്തമാഃ॑ സു॒വർഗം॑ ഘോ॒കമാ॑യൻ ।

സാ॒ക്ഷാ॒ദേവ॑ യ॒ജമാ॑നഃ സു॒വർഗം॑ ഘോ॒കമേ॑തി ॥

ആ॒വേ॒ഷ്ടയ॑തി । വ॒ജോ വൈ॑ ര॒ഥഃ ।

വ॒ജേ॒ണൈവ॑ ദി॒ശോ॒ഭിജ॑യതി ॥ 31 (10)

TB 1.3.6.2

വാ॒ജി॒നാ॒യ് സാ॑മ ഗായ॒തേ । അ॒ന്നം വൈ॑ വാ॒ജഃ ।

അ॒ന്നമേ॑-വാ॒വരു॑ന്ധേ ॥ വാ॒ചോ വർഷ॑ ദേ॒വേഭ്യോ॑പാ॒ക്രാമ॑ത് ।

തദ്-വ॒ന॒സ്സതീ॑ൻ പ്രാ॒വിശ॑ത് ।

സൈ॒ഷാ വാഗ്-വ॒ന॒സ്സതീ॑ഷു വ॒ദതി॑ । യാ ദു॒ന്ദു॒ഭൗ ।

തസ്മാദ്-ദു॒ന്ദു॒ഭിഃ സർവാ॑ വാ॒ചോതി॑ വ॒ദതി॑ ॥

ദു॒ന്ദു॒ഭീൻമ് സ॒മാഘ്നീ॑തി । പ॒രമാ॑ വാ ഏ॒ഷാ വാക് । 32 (10)

TB 1.3.6.3

യാ ദു॒ന്ദു॒ഭൗ । പ॒രമ॑യൈവ വാ॒ചാ॒വരാ॑ം വാ॒ചമേ॑-വരു॒ന്ധേ ।

അ॒ഥോ വാ॒ച ഏ॒വ വർഷ॑ യ॒ജമാ॑നോ ॒വരു॑ന്ധേ ॥

ഇ॒ന്ദ്രായ॑ വാ॒ചം വ॒ദതേ॒ന്ദ്രം വാ॒ജം ജാ॑പയ॒തേന്ദ്രോ॑

വാ॒ജമ॑ജയി-ദി॒ത്യാഹ॑ ।

ഏ॒ഷ വാ॑ ഏ॒തർഹീ॑ന്ദഃ ।

യോ യ॒ജതേ॑ । യ॒ജമാ॑ന ഏ॒വ വാ॒ജമു॑ജ്ജയതി ॥

സപ്തദശ പ്രവൃദ്ധാനാജിം ധാവന്തി ।

സപ്തദശം സ്തോത്രം ഭവതി ।

സപ്തദശസപ്തദശ ദീയന്തേ । **33 (10)**

TB 1.3.6.4

സപ്തദശഃ പ്രജാപതിഃ । പ്രജാപതേ-രാഷ്ട്രൈ ॥

അർവാഽസി സപ്തീരസി വാജ്യസീത്യാഹ ।

അഗ്നിർ വാ അർവാ । വായുഃ സപ്തീഃ । ആദിത്യോ വാജീ ।

ഏതാദിരേവാസൈ ഭേവതാദിർ-ഭേവരഥം യുനക്തി ॥

പ്രഷ്ടീവാഹിനം യുനക്തി । പ്രഷ്ടീവാഹീ വൈ ഭേവരഥഃ ।

ഭേവരഥമേവാസൈ യുനക്തി ॥ **34 (10)**

TB 1.3.6.5

വാജീനോ വാജം ധാവത കാഷ്ഠാം ഗച്ഛതേത്യാഹ ।

സുവർഗോ വൈ ലോകഃ കാഷ്ഠാ ।

സുവർഗമേവ ലോകം യന്തി ॥

സുവർഗം വാ ഏതേ ലോകം യന്തി । യ ആജിം ധാവന്തി ॥

പ്രാഞ്ചോ ധാവന്തി । പ്രാഞ്ചിവ ഹി സുവർഗോ ലോകഃ ॥

ചതസൃദിരനു മന്ത്രയതേ । ചതാരി ഛന്ദാഽസി ।

ഛന്ദാദിരേവൈനാൻമ സുവർഗം ലോകം ഗമയതി ॥ **35 (10)**

TB 1.3.6.6

പ്ര॒വാ॒ ഏ॒തേ॑ഽസ്മാ॒ല്-ലോ॒കാ॒ച്ഛ॒വന്തേ॑ । യ॒ ആ॒ജിം॒ ധാ॒വന്തി॑ ।
ഉ॒ദ॒ഞ്ച॒ ആ॒വർ॒തന്തേ॑ । അ॒സ്മാ॒ദേ॒വ തേ॒ന ലോ॒കാ॒ന്നയ॑ന്തി ॥
ര॒ഥ॒വി॒മോ॒ച॒നീ॒യം ജു॒ഹോ॒തി പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॑ത്യൈ ॥
ആ॒ മാ॒ വാ॒ജ॒സ്യ പ്ര॒സ॒വോ ജഗ॑മ്യാദി॒ത്യാഹ॑ ।
അ॒ന്നം വൈ॑ വാ॒ജഃ । അ॒ന്നമേ॒വാ॒വരു॑ന്ധേ ॥
യ॒ഥാ॒ലോ॒കം വാ॒ ഏ॒ത ഉ॒ജ്ജ॑യന്തി ।
യ॒ ആ॒ജിം॒ ധാ॒വന്തി॑ ॥ 36 (10)

TB 1.3.6.7

കൃ॒ഷ്ണ॒ലം കൃ॒ഷ്ണ॒ലം വാ॒ജ॒സ്യദ്ഭ്യഃ॑ പ്ര॒യ॒ച്ഛ॒തി ।
യ॒ഥേ॒വ തേ॒ വാ॒ജം ലോ॒കമു॒ജ്ജ॑യന്തി ।
തം പ॒രി॒ക്രി॒യാ-വരു॑ന്ധേ ॥ ഏ॒ക॒ധാ ബ്ര॒ഹ്മണ॑ ഉ॒പഹ॑രതി ।
ഏ॒ക॒ധൈ॒വ യ॒ജമാ॑നേ॒ വീ॒ര്യം॑ ദ॒ധാതി॑ ॥
ദേ॒വാ വാ॒ ഓ॒ഷധീ॑ഷ്വാ॒ജിമ॑യുഃ । താ ബൃ॒ഹ॒സ്സ॒തി-രു॑ദ॒ജയ॑ത് ।
സ നീ॒വാ॒രാ॒ന്നി॒രവു॑ണീത । ത॒ന്നീ॒വാ॒രാ॒ണാം നീ॒വാ॒രത്വം॑ ॥
നൈ॒വാ॒രശ്ച॒രുർ-ദ॒വതി॑ । 37 (10)

TB 1.3.6.8

ഏ॒തദ്വൈ॑ ദേ॒വാ॒നാം പ॒ര॒മ॒മ॒ന്നം॑ । യ॒ന്നീ॒വാ॒രാഃ॑ ।
പ॒ര॒മേ॒ണൈ॒വാ॒സ്മാ അ॒ന്നാ॒ദ്യേ-നാ॒വര॑-മ॒ന്നാദ്യ॑മ॒വരു॑ന്ധേ ॥

സപ്തദശശരാവോ ഭവതി । സപ്തദശഃ പ്രജാപതിഃ ।
 പ്രജാപതേ-രാഷ്ട്രൈ ॥ ക്ഷീരേ ഭവതി ।
 രുചമേവാസ്മിൻ-ദധാതി ॥ സർപിഷ്ഠാൻ ഭവതി മേധ്യത്വായ ॥
 ബാർഹസ്ത്യേ വാ ഏഷ ദേവതയാ () । **38 (10)**

TB 1.3.6.9

യോ വാജപേയേന യജതേ । ബാർഹസ്ത്യേ ഏഷ ചരൂഃ ॥
 അശ്വാൻ-സരിഷ്ഠതഃ സസ്രുഷശ്ചാവ-പ്രാപയതി ।
 യഥേവ തേ വാജം ലോകമുജ്ജയന്തി । തഥേവാവരുന്ധേ ॥
 അജീജിപത വനസ്സതയ ഇന്ദ്രം വാജം വിമുച്യദ്ധ്വമിതി
 ദുന്തുഭീൻ വിമുഞ്ചതി ।
 യഥേവ തേ വാജം ലോകമിന്ദ്രിയം ദുന്തുഭയ ഉജ്ജയന്തി ।
 തഥേവാ-വരുന്ധേ ॥ **39 (8)**

(അഭിജയതി - വാ ഏഷാ വാഗ് - ദീയന്തേ-സൈന്ധു
 യുനക്തി - ഗമയതി - യ ആജിം ധാവന്തി - ഭവതി -
 ദേവതയാ - +sഷ്ടാ ച) (A6)

1.3.7 അനുവാകം 7 - യുപാരോഹണം

TB 1.3.7.1

താർപ്യം യജമാനം പരിധാപയതി ।
 യജ്ഞോ വൈ താർപ്യം ।

യജ്ഞൈനൈവൈനഃ സമർദ്ധയതി । ദർഭമയം പരിധാപയതി ।
 പവിത്രം വൈ ദർഭാഃ । പുനാത്യേവൈനം ।
 വാജം വാ ഏഷോഽവരുരുഥ്സതേ ।
 യോ വാജപേയേന യജതേ । ഓഷധയഃ ഖലു വൈ വാജഃ ।
 യദ്-ദർഭമയം പരിധാപയതി । 40 (10)

TB 1.3.7.2

വാജസ്യോവരുദ്ധ്യേ ॥
 ജായ ഏഹി സുവോ രോഹാവേത്യാഹ ।
 പത്നീയാ ഏവൈഷ യജ്ഞസ്യോൻ-വാറംഭോഽനവചിതൈ ॥
 സ്തപദശാ-രത്തിർ യുപോ ഭവതി । സ്തപദശഃ പ്രജാപതിഃ ।
 പ്രജാപതേരാപ്തൈ ॥ തുപര-ശ്ചതുരശ്രീർ-ഭവതി ॥
 ഗൗധൂമം ചഷാലം । ന വാ ഏതേ വ്രീഹയോ ന യവാഃ ।
 യദ്-ഗോധൂമാഃ ॥ 41 (10)

TB 1.3.7.3

ഏവമിവ ഹി പ്രജാപതിഃ സമൃദ്ധ്യേ ।
 അഥോ അമൃമേവാസൈ ലോകമന്നവന്തം കരോതി ॥
 വാസോഭിർ-വേഷ്ടയതി । ഏഷ വൈ യജമാനഃ । യദൃപഃ ।
 സർവദേവത്യം വാസഃ ।
 സർവാഭിരേവൈനം ദേവതാഭിഃ സമർദ്ധയതി ।

അഥോ ആക്രമണമേവ തഥ്സേതും യജമാനഃ കുരുതേ ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ ॥
 ദാദശ വാജപ്രസവീയാനി ജുഹോതി । 42 (10)

TB 1.3.7.4

ദാദശ മാസാഃ സംവത്സരഃ । സംവത്സരമേവ പ്രീണാതി ।
 അഥോ സംവത്സരമേവാസ്മാ ഉപ ദധാതി ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ ॥
 ദശഭിഃ ക്ഷെപ്ത രോഹതി । നവ വൈ പുരുഷേ പ്രാണാഃ ।
 നാഭിർ ദശമീ । പ്രാണാനേവ യഥാസ്ഥാനം കല്പയിത്വാ ।
 സുവർഗം ലോകമേതി ।
 ഏതാവദ്വൈ പുരുഷസ്യ സ്വം । 43 (10)

TB 1.3.7.5

യാവത്-പ്രാണാഃ । യാവദേവാസ്മാസ്തി ।
 തേന സഹ സുവർഗം ലോകമേതി ॥
 സുവർദേവാഃ അഗന്മേത്യാഹ । സുവർഗമേവ ലോകമേതി ।
 അമൃതാ അഭ്യമേത്യാഹ ।
 അമൃതമിവ ഹി സുവർഗോ ലോകഃ ।
 പ്രജാപതേഃ പ്രജാ അഭ്യമേത്യാഹ ।

പ്രാജാപത്യോ വാ അയം ലോകഃ ।

അസ്മാദേവ തേന ലോകാനൈതി ॥ 44 (10)

TB 1.3.7.6

സമഹം പ്രജയാ സം മയാ പ്രജേത്യാഹ ।

ആശിഷമേവൈതാ-മാശാസ്മേ ॥ ആസപുടൈർ ഏന്തി ।

അന്നം വാ ഇയം । അന്നാഭ്യേനൈവൈനച്ഛ സമർദ്ധയന്തി ।

ഊഷൈർ ഏന്തി । ഏതേ ഹി സാക്ഷാദന്നം । യദുഷാഃ ।

സാക്ഷാദേവൈന-മന്നാഭ്യേന സമർദ്ധയന്തി ॥

പുരസ്താത്-പ്രത്യഞ്ചം ഏന്തി । 45 (10)

TB 1.3.7.7

പുരസ്താദ്ധി പ്രതീചീന-മന്നമദ്യതേ ॥ ശീർഷതോ ഏന്തി ।

ശീർഷതോ ഹ്യന്നമദ്യതേ ॥ ദിഗ്ഭ്യോ ഏന്തി ।

ദിഗ്ഭ്യ ഏവാസ്മാ അന്നാദ്യ-മവരുന്ധതേ ॥

ഈശ്വരോ വാ ഏഷ പരാങ്-പ്രദഘഃ ।

യോ യുപച്ഛ രോഹതി ॥

ഹിരണ്യമദ്ധ്യ-വരോഹതി । അമൃതം വൈ ഹിരണ്യം ।

അമൃതച്ഛ സുവർഗോ ലോകഃ () । 46 (10)

TB 1.3.7.8

അമൃത ഏവ സുവർഗേ ലോകേ പ്രതി തിഷ്ഠതി ॥

ശതമാനം ഭവതി । ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയഃ ।

ആയുഷ്ഠേവേന്ദ്രിയേ പ്രതി തിഷ്ഠതി ॥

പുഷ്പൈഃ വാ ഏതദ്-രൂപം । യദജാ ।

ത്രിഃ സംവത്സരസ്യാന്യാൻ-പശൂൻ പരി പ്രജായതേ ॥

ബന്ധാജിന-മദ്ധ്യവ രോഹതി ।

പുഷ്ട്യാമേവ പ്രജനന്തേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥ 47 (9)

(പരിധാപയതി - ഗോധുമാ - ജുഹോതി - സ്വം - നൈതി -

പ്രത്യഞ്ജം" ഏന്തി - ലോകോ - +നവ ച (A7)

1.3.8 അനുവാകം 8 - അന്നഹോമാഃ, അഭിഷേകശ്ച

TB 1.3.8.1

സപ്താന്ന-ഹോമാഞ്ജുഹോതി । സപ്ത വാ അന്നാനി ।

യാവന്ത്യേവാന്നാനി । താന്യേവാവരുന്ധേ ।

സപ്ത ഗ്രാമ്യാ ഓഷധയഃ । സപ്താരണ്യാഃ ।

ഉഭയീഷാ-മവരുദ്ധേ ॥ അന്നസ്യാ-ന്നസ്യ ജുഹോതി ।

അന്നസ്യാന്നസ്യാ-വരുദ്ധേ ॥

യദ്-വാജപേയയാജ്യ-നവരുദ്ധസ്യാശ്ഠീയാത് । 48 (10)

TB 1.3.8.2

അവരുദ്ധേന വൃദ്ധ്യേത | സർവസ്യ സമവദായ ജുഹോതി |
അനവരുദ്ധസ്യാവരുദ്ധൈ ||
ഔദുംബരേണ സ്രുവേണ ജുഹോതി |
ഊർഗാ അന്ന-മുദുംബരഃ |
ഊർജ ഏവാന്നാദ്യസ്യാവരുദ്ധൈ ||
ദേവസ്യ താ സവിതുഃ പ്രസവ ഇത്യാഹ |
സവിത്യ പ്രസൂത ഏവൈനം ബ്രഹ്മണാ ദേവതാഭി-
രഭിഷിഞ്ചതി ||
അന്നസ്യന്നസ്യാഭിഷിഞ്ചതി |
അന്നസ്യന്നസ്യാവരുദ്ധൈ || 49 (10)

TB 1.3.8.3

പുരസ്താത്-പ്രത്യഞ്ച-മഭിഷിഞ്ചതി |
പുരസ്താദ്ധി-പ്രതീചീന-മന്നമദ്യതേ ||
ശീർഷതോഽഭിഷിഞ്ചതി |
ശീർഷതോ ഹ്യന്നമദ്യതേ || ആമുഖാദന്വാവ സ്രാവയതി |
മുഖത ഏവാസ്താ അന്നാദ്യം ദധാതി ||
അഗ്നേസ്താ സാമ്രാജ്യേനാഭിഷിഞ്ചാമീത്യാഹ |

ഏ॒ഷ വാ॑ അ॒ഗ്നേഃ॑ സ॒വഃ । തേ॒ന്നൈ॒വൈന॑-മ॒ഭിഷി॑ഞ്ചതി ।
ഇ॒ന്ദ്രസ്യ॑ ത്വാ॒ സാ॒മ്രാജ്യേ॑നാ॒ഭിഷി॑ഞ്ചാമീ॒ത്യാഹ॑ । 50 (10)

TB 1.3.8.4

ഇ॒ന്ദ്രിയ॑-മേ॒വാസി॑-ന്നേ॒തേന॑ ദധാതി ।
ബൃ॒ഹസ്പ॑തേസ്ത്വാ॒ സാ॒മ്രാജ്യേ॑നാ॒ഭിഷി॑ഞ്ചാമീ॒ത്യാഹ॑ ।
ബ്ര॒ഹ്മ വൈ॑ ദേ॒വാനാ॑ം ബൃ॒ഹസ്പ॑തിഃ ।
ബ്ര॒ഹ്മണൈ॒വൈന॑-മ॒ഭിഷി॑ഞ്ചതി ॥
സോ॒മഗ്ര॑ഹാഃശ്ചാ॒-വദാ॑നീയാനി ച॒ർതിഗ്ദ്യ॑ ഉ॒പ ഹ॑രന്തി ।
അ॒മൃമേ॒വ തൈർ ലോ॑ക-മ॒ന്നവ॑ന്തം ക॒രോതി॑ ।
സു॒രാഗ്ര॑ഹാഃശ്ചാ॒-നവദാ॑നീയാനി ച॒ വാജ॑സ്യദ്ദ്യഃ ।
ഇ॒മമേ॒വ തൈർ ലോ॑ക-മ॒ന്നവ॑ന്തം ക॒രോതി॑ ।
അ॒ഥോ ഉ॒ഭയീ॑ഷ്ഠവാ॒ഭിഷി॑ച്യതേ ॥
വി॒മാമം॑ കൂ॒ർവതേ॑ വാജ॒സ്യതഃ॑ । 51 (10)

TB 1.3.8.5

ഇ॒ന്ദ്രിയ॑സ്യാ॒വരു॑ദ്ധ്യേ ॥
അ॒നിരു॑ക്താഭിഃ പ്രാ॒തസ്സ॑വ॒നേ സ്തു॑വതേ ।
അ॒നിരു॑ക്തഃ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । പ്ര॒ജാപ॑തേരാ॒ഹ്വൈ ॥
വാ॒ജവ॑തീ॒ദിർ-മാ॑ധ്യ॒ന്ദിനേ॑ । അ॒ന്നം വൈ॑ വാജഃ ।
അ॒ന്നമേ॒വാ-വ॑രു॒ന്ധേ ।

ശി॒പി॒വി॒ഷ്ട॒വതീ॑ഭി-സ്തൃ॒തീ॒യസ॒വനേ॑ ।

യ॒ജ്ഞാ॑ വൈ വി॒ഷ്ണുഃ॑ । പ॒ശ॒വഃ॑ ശി॒പിഃ॑ () ।

യ॒ജ്ഞാ॑ ഏ॒വ പ॒ശു॒ഷ്ടു പ്ര॒തി തി॒ഷ്ഠതി॑ ॥

ബൃ॒ഹദ॑ന്ത്യം ഭ॒വതി॑ ।

അ॒ന്തമേ॒വൈന॑ശ് ശ്രീ॒യൈ ഗ॑മ॒യതി॑ ॥ 52 (13)

(അ॒ശ്ഞീ॒യാ - ദ॒ന്ന॒സ്യാ॒ന്ന॒സ്യാ വ॑രു॒ദ്ധ്യാ - ഇ॒ന്ദ്ര॒സ്യ ത്വാ॑
സാ॒മ്രാജ്യേ॑നാഭി॒ഷി॒ഞ്ചാ മീ॒ത്യാഹ॑ - വാ॒ജ॒സ്യ॒തഃ -
ശി॒പി സ്തൃ॒ണീ ച॑) (A8)

1.3.9 അനുവാകം 9 - അതിഗ്രാഹ്യഃ, പഞ്ചൈന്ദ്രഃ

TB 1.3.9.1

നൃ॒ഷഭം॑ ത്വേ॒ത്യാഹ॑ । പ്ര॒ജാ വൈ॑ നൃ॒ധൻ॑ ।

പ്ര॒ജാനാ॑മേ॒വൈതേ॑ന സൂ॒യതേ॑ । ദ്രു॒ഷഭ॑മി॒ത്യാഹ॑ ।

വ॒ന॒സ്തപ॑തയോ വൈ ദ്രു॒ ।

വ॒ന॒സ്തതീ॑നാമേ॒വൈതേ॑ന സൂ॒യതേ॑ । ഭു॒വ॒ന॒സഭ॑-മി॒ത്യാഹ॑ ।

യദാ॑ വൈ വ॒സീ॒യാൻ ഭ॒വതി॑ ।

ഭു॒വ॒നമ॑ഗ॒ന്നിതി॑ വൈ തമാ॒ഹുഃ॑ ।

ഭു॒വ॒നമേ॒വൈതേ॑ന ഗച്ഛ॒തി ॥ 53 (10)

TB 1.3.9.2

അഹ്സുഷദം താ ഏതസദ-മിത്യാഹ ।
 അപാമേവൈതേന ഏതസ്യ സൂയതേ ।
 വേദാമസദ-മിത്യാഹ । യദാ വൈ വസീയാൻ ഭവതി ।
 വേദാമാഗന്നിതി വൈ തമാഹുഃ । വേദാമൈവൈതേന ഗച്ഛതി ॥
 പൃഥിവിഷദം താഽന്തരിക്ഷസദ-മിത്യാഹ ।
 ഏഷാമേവൈതേന ലോകാനാഴ് സൂയതേ ।
 തസ്മാദ് വാജപേയയാജീ ന കം ചന പ്രത്യുവരോഹതി ।
 അപീവ ഹി ദേവതാനാഴ് സൂയതേ () । 54 (10)

TB 1.3.9.3

നാകസദ-മിത്യാഹ । യദാവൈ വസീയാൻ ഭവതി ।
 നാകമാഗന്നിതി വൈ തമാഹുഃ । നാകമേവൈതേന ഗച്ഛതി ॥
 യേ ഗ്രഹാഃ പഞ്ചജനീനാ ഇത്യാഹ ।
 പഞ്ചജനാനാ-മേവൈതേന സൂയതേ ॥
 അപാഴ് രസമുദ്വയസ-മിത്യാഹ ।
 അപാമേവൈതേന രസസ്യ സൂയതേ ।
 സൂര്യരശ്മീഴ് സമാഭ്യുത-മിത്യാഹ സശുക്രത്വായ ॥ 55 (9)
 (ഗച്ഛതി - സൂയതേ - +നവ ച) (A9)

1.3.10 അനുവാകം 10 - പിണ്ഡപിതൃയജ്ഞഃ

ദർശപൂർണ്ണമാസബ്രാഹ്മണശേഷഃ

TB 1.3.10.1

ഇന്ദ്രോ വൃത്രം ഹതാ । അസുരാൻ പരാഭാവ്യ ।
സോഽമാവാസ്യാം പ്രത്യാഗച്ഛത് ।
തേ പിതരഃ പൂർവ്വേദ്യു-രാഗച്ഛന് ।
പിതൃൻ. യജ്ഞാഗച്ഛത് । തം ദേവാഃ പുനരയാചന്ത ।
തമേഭ്യോ ന പുനരദദുഃ । തേബ്രഹ്മവൻ വരം വൃണാമഹൈ ।
അഥ വഃ പുൻർ ദാസ്യാമഃ ।
അസുഭ്യമേവ പൂർവ്വേദ്യുഃ ക്രിയാതാ ഇതി । 56 (10)

TB 1.3.10.2

തമേഭ്യഃ പുനരദദുഃ ।
തസ്മാത്-പിതൃഭ്യഃ പൂർവ്വേദ്യുഃ ക്രിയതേ ।
യത് പിതൃഭ്യഃ പൂർവ്വേദ്യുഃ കരോതി ।
പിതൃഭ്യ ഏവ തദ്-യജ്ഞം നിഷ്ക്രിയ യജമാനഃ പ്രതനുതേ ॥
സോമായ പിതൃപീതായ സ്വധാ നമ ഇത്യാഹ ।
പിതൃരേവാധി സോമപീഥമവ രുന്ധേ ।
ന ഹി പിതാ പ്രമീയമാണ ആഹൈഷ സോമപീഥ ഇതി ।
ഇന്ദ്രിയം വൈ സോമപീഥഃ ।

ഇന്ദ്രിയമേവ സോമപീഥമവ-രുന്ധേ ।
തേനേന്ദ്രിയേണ ദിതീയാം ജായാമദ്യശ്നുതേ ॥ 57 (10)

TB 1.3.10.3

ഏതദ് വൈ ബ്രാഹ്മണം പുരാ വാജശ്രവസാ വിദാമക്രന് ।
തസ്മാത് തേ ദേദേ ജായേ അദ്യാക്ഷത । യ ഏവം വേദ ।
അഭി ദിതീയാം ജായാമശ്നുതേ ॥
അഗ്നയേ കവ്യവാഹനായ സ്വധാ നമ ഇത്യാഹ ।
യ ഏവ പിതൃണാമഗ്നിഃ ।
തം പ്രീണാതി ॥ തിസ്ര ആഹുതീർ ജുഹോതി ॥
ത്രിർനിദധാതി ॥ ഷട്ഥ് സംപദ്യന്തേ । 58 (10)

TB 1.3.10.4

ഷഡ്യാ ഋതവഃ । ഋതൂനേവ പ്രീണാതി ॥
തൃഷ്ണീം മേക്ഷണ-മാദധാതി ।
അസ്തി വാ ഹി ഷഷ്ഠ ഋതൂർ ന വാ ॥
ദേവാൻ. വൈ പിതൃൻ പ്രീതാൻ ।
മനുഷ്യാഃ പിതരോഽനു പ്രപിപതേ ।
തിസ്ര ആഹുതീർ ജുഹോതി । ത്രിർനിദധാതി ।
ഷട്ഥ് സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ഋതവഃ । 59 (10)

TB 1.3.10.5

ഋതവഃ ഖലു വൈ ദേവാഃ പിതരഃ ।
ഋതൂനേവ ദേവാൻ പിതൃൻ പ്രീണാതി ।
താൻപ്രീതാൻ । മനുഷ്യാഃ പിതരോഽനു പ്രപിപതേ ॥
സകൃദാചിന്നം ബർഹിർ ഭവതി । സകൃദിവ ഹി പിതരഃ ॥
ത്രിർനിദധാതി । തൃതീയേ വാ ഇതോ ലോകേ പിതരഃ ।
താനേവ പ്രീണാതി ॥ പരാജാവർതതേ । 60 (10)

TB 1.3.10.6

ഏകാ ഹി പിതരഃ ॥ ഓഷ്ണോ വ്യാവൃത ഉപാസ്മേ ।
ഊഷമാഗാ ഹി പിതരഃ ॥ ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ।
പ്രാശ്യാം(3) ന പ്രാശ്യാ(3) മിതി । യത് പ്രാശ്ണീയാത് ।
ജന്യമന്നമദ്യാത് । പ്രമായുകഃ സ്യാത് । യന്ന പ്രാശ്ണീയാത് ।
അഹവിഃ സ്യാത് । 61 (10)

TB 1.3.10.7

പിതൃഭ്യ ആവൃശ്യേത । അവശ്രേയമേവ ।
തന്നേവ പ്രാശിതം നേവാപ്രാശിതം ॥
വീരം വാ വൈ പിതരഃ പ്രയന്തോ ഹർന്തി ।
വീരം വാ ദദതി । ദശാം ചിനന്തി ।
ഹരണഭാഗാ ഹി പിതരഃ । പിതൃനേവ നിരവദയതേ ॥

ഉ॒ത്ത॑ര॒ ആ॒യു॒ഷി॑ ലോ॒മ ച॑രി॒ന്ദീ॑ത ।

പി॒തൃ॒ണാ॑ഃ ഹ്യേ॒തർ. ഹി॒ നേ॒ദീ॑യഃ ॥ 62 (10)

TB 1.3.10.8

നമ॑സ്ക॒രോതി॑ । നമ॑സ്ക॒രോ ഹി॒ പി॒തൃ॒ണാം ॥

നമോ॑ വഃ പി॒തരോ॑ ര॒സായ॑ । നമോ॑ വഃ പി॒തരഃ॑ ശു॒ഷ്ഠായ॑ ।

നമോ॑ വഃ പി॒തരോ॑ ജീ॒വായ॑ । നമോ॑ വഃ പി॒തരഃ॑ സ്വ॒ധായൈ॑ ॥

നമോ॑ വഃ പി॒തരോ॑ മ॒ന്യവേ॑ । നമോ॑ വഃ പി॒തരോ॑ ഘോ॒രായ॑ ।

പി॒തരോ॑ നമോ॑ വഃ ।

യ ഏ॒ത॒സ്മിൻ ഘോ॒കേ സ്ഥ॑ । 63 (10)

TB 1.3.10.9

യു॒ഷ്മാ॑ഃസ്തേ॒സനു॑ । യേ॒സ്മിൻ ഘോ॒കേ । മാ॑ം തേ॒ സനു॑ ।

യ ഏ॒ത॒സ്മിൻ ഘോ॒കേ സ്ഥ॑ ।

യു॒യം തേഷാ॑ം വ॒സി॒ഷ്ടാ॑ ഭൃ॒യാസ്ത॑ । യേ॒സ്മിൻ ഘോ॒കേ ।

അ॒ഹം തേഷാ॑ം വ॒സി॒ഷ്ടോ॑ ഭൃ॒യാസ॒മിത്യാ॑ഹ ।

വ॒സി॒ഷ്ടഃ॑ സമാ॒നാ॒നാം ഭ॒വതി॑ ।

യ ഏ॒വം വി॒ദ്വാൻ-പി॒തൃ॒ഭ്യഃ॑ ക॒രോതി॑ ॥

ഏ॒ഷ വൈ॑ മ॒നു॒ഷ്യാ॑ണാം യ॒ജ്ഞഃ॑ । 64 (10)

TB 1.3.10.10

ദേ॒വാനാ॑ം വാ॒ ഇ॒തരേ॑ യ॒ജ്ഞാഃ॑ ।
 തേ॒ന വാ॑ ഏ॒തത് പി॑ത്യു॒ലോകേ॑ ച॒രതി॑ ॥
 യത് പി॑ത്യു॒ഭ്യഃ ക॒രോതി॑ ।
 സ ഇ॒ശ്വരഃ॑ പ്ര॒മേതോഃ॑ । പ്രാ॒ജാപ॑ത്യു॒ർചാ പു॒നരൈതി॑ ।
 യ॒ജ്ഞാ വൈ॑ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ।
 യ॒ജ്ഞൈ॒ന്നൈവ॑ സ॒ഹ പു॒നരൈതി॑ । ന പ്ര॒മായു॑കോ ഭ॒വതി॑ ॥
 പി॒ത്യു॒ലോകേ॑ വാ॑ ഏ॒തദ്-യ॑ജമാ॒നശ്ച॑രതി ।
 യത് പി॑ത്യു॒ഭ്യഃ ക॒രോതി॑ () । സ ഇ॒ശ്വര ആർ॑തിമാർ॒തോഃ॑ ।
 പ്ര॒ജാപ॑തി-സ്ത്വാ॒വൈനം॑ തത ഉ॒ന്നേതു॑മർ.ഹ॒തീത്യാ॑ഹുഃ ।
 യത് പ്രാ॒ജാപ॑ത്യു॒ർചാ പു॒നരൈതി॑ ।
 പ്ര॒ജാപ॑തിരേ॒വൈനം॑ തത ഉ॒ന്നയ॑തി ।
 നാർ॑തിമാർ॒ച്ചതി॑ യ॒ജമാ॒നഃ ॥ 65 (15)

(ഇ॒ത്യ - ശ്ൺതേ - പ॒ദ്യന്തേ - പ॒ദ്യന്തേ ഷ॒ഡ്യാ ഗൃ॒തവോ -
 വർ॑തതേ - ഹ॒വിഃ സ്വാ॒ൻ - നേദീ॑യഃ - സ്ഥ - യ॒ജ്ഞാ -
 യ॒ജമാ॒നശ്ച॑രതി യത് പി॑ത്യു॒ഭ്യഃ ക॒രോതി॑പഞ്ച ച) (A10)

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 10 Anuvaakams :-

(ദേ॒വാ॒സു॒രാ അ॒ഗ്നി॒ഷോമ॑യോർ - ദേ॒വാ വൈ യഥാ॑
ദർശം - ദേ॒വാ വൈ യദ॑ന്യേർ ഗ്രഹേ॑ർ -
ബ്ര॒ഹ്മവാ॑ദിനോ॒ നാഗ്നി॒ഷോമോ॑ ന - സാ॒വി॒ത്രം -
ദേ॒വസ്യാ॑ഹം - താർ॒പ്യ - സ॒പ്താ॑ന്നഹോ॒മാൻ - നൃ॒ഷഭം -
തോ॒ന്ദ്രോ വൃ॒ത്ര - ഹ॒താ ദശ॑)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of dasanees :-

ദേ॒വാ॒സു॒രാ - വാ॒ജ്യൈവൈ॑നം - തസ്മാ॑ദ് വാ॒ജപേ॑യയാജീ -
ദേ॒വസ്യാ॑ഹം - വാ॒ജസ്യാ॑വരുദ്ധ്യാ - ഇ॒ന്ദ്രിയ॑മേ॒വാസി॑ൻ. -
ഹ്നീ॒കാ ഹി പി॒തരഃ॑ പഞ്ച॑ഷ്ഠിഃ

First and Last Word of 3rd Prapaatakam :-

(ദേ॒വാ॒സു॒രാ - യജ॑മാനഃ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

പ്രഥമാഷ്ടകേ തൃതീയഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

**Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 1,
Prapaatakam 3 (TB 1.3)**

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	7	69
Anuvakam 2	7	71
Anuvakam 3	7	74
Anuvakam 4	5	56
Anuvakam 5	4	42
Anuvakam 6	9	88
Anuvakam 7	8	79
Anuvakam 8	5	53
Anuvakam 9	3	29
Anuvakam 10	10	105
Total →	65	666

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
 ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

1.4 പ്രഥമാഷ്ടകേ ചതുർത്ഥ പ്രപാഠകേ - സോമാദിബ്രാഹ്മണം

1.4.1 അനുവാകം 1 - ഗ്രഹണാ ഗ്രഹണം

T.B. 1.4.1.1

ഉദയേ വാ ഏതേ പ്രജാപതേരദ്ധ്യ-സ്യുജ്യന്ത ।
 ദേവാശ്ചാസുരാശ്ച । താന വ്യജാനാത് ।
 ഇമേന്യ ഇമേന്യ ഇതി । സ ദേവാനഘൃശൂനകരോത് ।
 താനഭ്യഷുണോത് । താൻ പവിത്രേണാ-പുനാത് ।
 താൻ-പരസ്താത്-പവിത്രസ്യ-വ്യഗൃഹ്ണാത് ।
 തേ ഗ്രഹാ അഭവന് । തദ്ഗ്രഹാണാം ഗ്രഹത്വം । 1 (10)

T.B. 1.4.1.2

ദേവതാ വാ ഏതാ യജമാനസ്യ ഗൃഹേ ഗൃഹ്യന്തേ ।
 യദ് ഗ്രഹാഃ । വിദുരേനം ദേവാഃ ।
 യസ്യൈവം വിദുഷ ഏതേ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ ॥
 ഏഷാ വൈ സോമസ്യാഹുതിഃ । യദുപാഘൃശൂഃ ।

സോമേന ദേവാഃ സ്തർപയാണീതി ഖലു വൈ സോമേന
യജതേ ।

യദുപാഽശും ജുഹോതി ।

സോമൈനൈവ തദ്-ദേവാഃ സ്തർപയതി ॥

യദ്ഗ്രഹാഞ്ജുഹോതി । 2 (10)

T.B. 1.4.1.3

ദേവാ ഏവ തദ്-ദേവാൻ-ഗച്ഛന്തി ॥ യച്ഛമസാഞ്ജുഹോതി ।

തേനൈവാനുരുപേണ യജമാനഃ സുവർഗം ലോകമേതി ॥

കിം ന്യേതദഗ്ര ആസീദിത്യാഹുഃ । യത് പാത്രാണീതി ।

ഇയം വാ ഏതദഗ്ര ആസീത് ।

മൃന്മയാനി വാ ഏതാനൃംസന് ।

തൈർ ദേവാ ന വ്യാവൃത-മഗച്ഛന് ।

ത ഏതാനി ദാരുമയാണി പാത്രാണൃ-പശ്യന് ।

താനൃകുർവത । 3 (10)

T.B. 1.4.1.4

തൈർ വൈ തേ വ്യാവൃത-മഗച്ഛന് ।

യദ്-ദാരുമയാണി പാത്രാണി ദവന്തി ।

വ്യാവൃതമേവ തൈർ യജമാനോ ഗച്ഛന്തി ॥

യാനി॑ ദാ॒രു॒മയാ॑ണി॒ പാ॒ത്രാ॑ണി॒ ഭ॒വ॒ന്തി॑ ।
 അ॒മൃ॒മേ॒വ തൈ॑ർ-ലോ॒ക-മ॒ഭിജ॑യതി ।
 യാ॒നി മൃ॒ന്മയാ॑നി । ഇ॒മമേ॒വ തൈ॑ർ-ലോ॒ക-മ॒ഭിജ॑യതി ॥
 ബ്ര॒ഹ്മ॒വാ॒ദി॒നോ॑ വ॒ദ॒ന്തി॑ ।
 കാ॒ശ്ച॒ത॒സ്രഃ॑ സ്ഥാ॒ലീ॒ർ വാ॑യ॒വ്യാഃ॑ സോ॒മഗ്ര॑ഹ॒ണീ॒രി॒തി॑ ।
 ദേ॒വാ വൈ॑ പൃ॒ശ്ണി॑മദു॒ഹ॒ന് । 4 (10)

T.B. 1.4.1.5

ത॒സ്യാ ഏ॒തേ॑ സ്മ॒നാ ആ॑സ॒ന് । ഇ॒യം വൈ॑ പൃ॒ശ്ണിഃ॑ ।
 താ॒മാ॒ദി॒ത്യാ ആ॑ദി॒ത്യസ്ഥാ॑ല്യാ ച॒തുഷ്പ॑ദഃ പ॒ശൂന॑ദു॒ഹ॒ന് ।
 യദാ॑ദി॒ത്യസ്ഥാ॑ലീ॒ ഭ॒വ॒ന്തി॑ ।
 ച॒തുഷ്പ॑ദ ഏ॒വ തയാ॑ പ॒ശൂൻ॑. യ॒ജമാ॑ന ഇ॒മാം ദു॑ഹേ ।
 താ॒മി॒ന്ദ്ര ഉ॑ക്ഥ്യ॒സ്ഥാലേ॑ന്ദ്രി॒യ-മ॑ദു॒ഹ॒ത് ।
 യദു॑ക്ഥ്യ॒സ്ഥാലീ॑ ഭ॒വ॒ന്തി॑ ।
 ഇ॒ന്ദ്രി॒യമേ॒വ തയാ॑ യ॒ജമാ॑ന ഇ॒മാം ദു॑ഹേ ।
 താം വീ॑ശേ॒ ദേ॒വാ ആ॑ഗ്ര॒യണ॑സ്ഥാ॒ല്യാർജ॑-മദു॒ഹ॒ന് ।
 യദാ॑ഗ്ര॒യണ॑സ്ഥാ॒ലീ ഭ॒വ॒ന്തി॑ () । 5 (10)

T.B. 1.4.1.6

ഊർജമേവ തയാ യജമാന ഇമാം ദുഹേ ।
 താം മനുഷ്യാ ധ്രുവസ്ഥാല്യാ ട്യുരദുഹ്രന് ।
 യദ്-ധ്രുവസ്ഥാലീ ഭവതി ।
 ആയുരേവ തയാ യജമാന ഇമാം ദുഹേ ।
 സ്ഥാല്യാ ഗൃഹ്ണാതി । വായവേന ജുഹോതി ।
 തസ്മാദന്യേന പാത്രേണ പശൂൻ ദുഹന്തി ।
 അന്യേന പ്രതിഗൃഹ്ണന്തി ।
 അഥോ വ്യാവൃതമേവ തദ്-യജമാനോ ഗച്ഛതി ॥ 6 (9)
 (ഗ്രഹത്വം - ഗ്രഹാൻ ജുഹോത്യ - കുർവ - താദുഹ്രൻ -
 നാഗ്രയണസ്ഥാലീ ഭവതി - +നവ് ച) (A1)

1.4.2 അനുവാകം 2 - സൗത്രാമണീശേഷാ മന്ത്രാഃ

T.B. 1.4.2.1

യുവച് സുരാമശിനാ । നമുചാവാഽസുരേ സചാ ।
 വിപിപാനാ ശുഭസ്സതീ । ഇന്ദ്രം കർമ്മസ്വാവതം ॥
 പുത്രമിവ പിതരാവശിനോഭാ ।
 ഇന്ദ്രാവതം കർമ്മണാ ദച്ഛസനാഭിഃ ।
 യഥ് സുരാമം വ്യപിബഃ ശചീഭിഃ ।

സരസ്വതീ ത്വാ മഘവന്നദീഷ്ഠാത് ॥

അഹാവൃഗേ ഹവിരാസ്യേ തേ ।

സ്രുചീവ ഘൃതം ചമു ഇവ സോമഃ । 7 (10)

T.B. 1.4.2.2

വാജസനിഃ രയിമസ്മേ സുവീരം ।

പ്രശസ്തം ധേഹി യശസം ബൃഹന്തം ॥

യസ്മിന്നശ്വാസ ജഷഭാസ ഉക്ഷണ്ഃ ।

വശാ മേഷാ അവസ്യഷ്ടാസ ആഹുതാഃ ।

കീലാലപേ സോമപൃഷ്ഠായ വേധസേ ।

ഹൃദാ മതിം ജനയ ചാരുമഗ്നയേ ॥

നാനാ ഹി വാം ദേവഹിതഃ സദോ മിതം ।

മാ സഃസ്യക്ഷാമാം പരമേ വ്യോമന് ।

സുരാ തമസി ശുഷിണീ സോമ ഏഷഃ ।

മാ മാ ഹിഃസീഃ സ്വാം യോനിമാവിശന് । 8 (10)

T.B. 1.4.2.3

യദത്ര ശിഷ്ടഃ രസിനഃ സുതസ്യ ।

യദിന്ദ്രോ അപിബച്ചചീഭിഃ । അഹം തദസ്യ മനസാ ശിവേന ।

സോമഃ¹ രാജാ²നമി³ഹ ഭക്ഷ⁴യാമി ||
 ദേ¹ സ്രു²തീ അശൃ³ണവം പി⁴തു⁵ണാം |
 അഹം¹ ദേവാ²നാമു³ത മർത്യാ⁴നാം |
 താഭ്യാ¹മിദം ധീ²ശ്വം ഭു³വനഃ⁴ സമേ⁵തി |
 അന്തരാ¹ പൂർവമ²പരം ച കേ³തും ||
 യസ്മൈ¹ ദേവ വരു²ണ ഗായ³ത്രചര⁴ന്ദാഃ പാശഃ⁵ |
 തം ത ഏ¹തേനാവ²യജേ || 9 (10)

T.B. 1.4.2.4

യസ്മൈ¹ ദേവ വരു²ണ ത്രി³ഷ്ടുപ്ചര⁴ന്ദാഃ പാശഃ⁵ |
 തം ത ഏ¹തേനാവ²യജേ |
 യസ്മൈ¹ ദേവ വരു²ണ ജഗ³തീചര⁴ന്ദാഃ പാശഃ⁵ |
 തം ത ഏ¹തേനാവ²യജേ ||
 സോമോ¹ വാ ഏ²തസ്യ രാജ്യ³മാദ⁴ത്തേ |
 യോ രാജാ¹ സൻ രാജ്യോ² വാ സോമേ³ന യജ⁴തേ |
 ദേവസു¹വാമേ²താനി ഹവീ³ഷി ഭവ⁴ന്തി |
 ഏ¹താവന്തോ വൈ ദേവാ²നാഃ³ സവാഃ⁴ |
 ത ഏ¹വാസൈ² സവാൻ പ്ര³യച്ഛ⁴ന്തി |

ത ഏ॒നം പു॒നഃ സു॒വന്തേ രാ॒ജ്യായ () ।

ദേ॒വസ്യ॑ രാ॒ജാ ഭ॒വതി॑ ॥ 10 (11)

(സോമ - ആവിശൻ. - യജേ - രാജ്യായൈകം ച) (A2)

1.4.3 അനുവാകം 3 - ദോഹപ്രായശ്ചിത്തം, അഗ്നിഹോത്രേ

T.B. 1.4.3.1

ഉ॒ദ॒സ്ഥാദ്-ദേ॒വ്യദി॑തിർ-വി॒ശ്വരൂ॑പീ ।

ആ॒യുർ യ॒ജ്ഞപ॑താവ॒ധാത് । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ കൃ॒ണ്വതീ॑ ഭാ॒ഗം ।

മി॒ത്രായ॑ വരു॒ണായ॑ ച ॥ ഇ॒യം ഞ്വാ॑ അ॒ഗ്നിഹോ॑ത്രീ ।

ഇ॒യം ഞ്വാ॑ ഏ॒തസ്യ॑ നി॒ഷീദ॑തി ।

യ॒സ്യാ॒ഗ്നിഹോ॑ത്രീ നി॒ഷീദ॑തി । താമു॒ത്ഥാ॑പ॒യേത് ।

ഉ॒ദ॒സ്ഥാദ്-ദേ॒വ്യദി॑തിരി॒തി । ഇ॒യം ഞ്വൈ॑ ദേ॒വ്യദി॑തിഃ । 11 (10)

T.B. 1.4.3.2

ഇ॒മാമേ॒വാസ്മാ॑ ഉ॒ത്ഥാ॑പ॒യതി॑ ॥

ആ॒യുർ യ॒ജ്ഞപ॑താ-വ॒ധാദി॑ത്യാഹ ।

ആ॒യുരേ॒വാസ്മി॑ൻ ദ॒ധാതി॑ ॥

ഇ॒ന്ദ്രായ॑ കൃ॒ണ്വതീ॑ ഭാ॒ഗം മി॒ത്രായ॑ വരു॒ണായ॑ ചേ॒ത്യാഹ॑ ।

യ॒ഥാ യ॒ജുരേ॒വൈത്ത് ॥

അവർതിം വാ ഏഷൈതസ്യ പാപ്മാനം പ്രതിവ്യായ
നിഷീദതി ।

യസ്യ ഗ്നിഹോത്ര്യുപസൃഷ്ടാ നിഷീദതി ।

താം ദുഗ്ധാ ബ്രാഹ്മണായ ദദ്യാത് ।

യസ്യാനം നാദ്യാത് ।

അവർതിമേവാസ്മിൻ പാപ്മാനം പ്രതിമുഞ്ചതി ॥ 12 (10)

T.B. 1.4.3.3

ദുഗ്ധാ ദദാതി । ന ഹൃദൃഷ്ടാ ദക്ഷിണാ ദീയതേ ॥

പൃഥിവീം വാ ഏതസ്യ പയഃ പ്രവിശതി ।

യസ്യ ഗ്നിഹോത്രം ദുഹ്യമാനം സ്കന്ദതി ॥

യദദ്യ ദുഗ്ധം പൃഥിവീമസക്ത ।

യദോഷധീ-രപ്യസരദ്-യദാപഃ ।

പയോ ഗൃഹേഷു പയോ അഹ്നിയാസു ।

പയോ വത്സേഷു പയോ അസ്തു തന്മയീത്യാഹ ।

പയ ഏവാത്മൻ ഗൃഹേഷു പശുഷു ധത്തേ ॥

അപ ഉപസൃജതി । 13 (10)

T.B. 1.4.3.4

അദി-രേവൈനദാപോതി ||

യോ വൈ യജ്ഞസ്യാർത്ഥേ-നാനാർത്ഥ്യം സപ്തസ്യജതി |

ഉദേ വൈ തേ തർഹ്യാർച്ചതഃ |

ആർച്ചതി ഖലു വാ ഏതദഗ്നിഹോത്രം |

യദ്-ദൃഹ്യമാനം സ്കന്ദതി | യദിദൃഹ്യത് |

ആർത്ഥേനാനാർത്ഥം യജ്ഞസ്യ സപ്തസ്യജേത് |

തദേവ യാദൃക്-കീദൃക്ച ഹോതവ്യം |

അമാന്യാം ദുഗ്ധാ പുനർ.-ഹോതവ്യം |

അനാർത്ഥേനൈവാർത്ഥം യജ്ഞസ്യ നിഷ്കരോതി || 14 (10)

T.B. 1.4.3.5

യദ്യുദ്ദ്രുതസ്യ സ്കന്ദേത് |

യത് തതോഽഹുത്വാ പുനരേയാത് | യജ്ഞം വിച്ഛിന്യാത് |

യത്ര സ്കന്ദേത് | തന്നിഷദ്യ പുനർ ഗൃഹ്ണീയാത് |

യത്രൈവ സ്കന്ദതി | തത് ഏവൈനത്-പുനർ ഗൃഹ്ണാതി |

തദേവ യാദൃക്-കീദൃക്ച ഹോതവ്യം |

അമാന്യാം ദുഗ്ധാ പുനർ. ഹോതവ്യം |

അനാർത്ഥേനൈവാർത്ഥം യജ്ഞസ്യ നിഷ്കരോതി || 15 (10)

T.B. 1.4.3.6

വി॒ വാ ഏ॒തസ്യ॑ യ॒ജ്ഞശ്ശി॑ഭ്യതേ॒ ।
 യസ്യ॑ഗ്നിഹോത്രേ॒ധിശ്രി॑തേ ശാ॒ന്തരാ॑ ധാ॒വതി॑ ।
 രു॒ദ്രഃ ഖ॒ലു വാ ഏ॒ഷഃ । യ॒ദഗ്നിഃ॑ । യദ് ഗാ॒-മ॑ന്വത്യാവർതയേത് ।
 രു॒ദ്രായ॑ പ॒ശു-ന॑പി॒ദദ്ധ്യാ॑ത് । അ॒പശു॑ർ-യ॒ജമാ॑നഃ സ്യാത് ।
 യദപോ॑സ്ഥതിഷിഞ്ചേത് । അ॒ന്നാ॒ഭ്യ-മ॑ഗ്നേരാപഃ ।
 അ॒ന്നാ॒ഭ്യമാ॑ഭ്യ-മ॒പി॒ദദ്ധ്യാ॑ത് () । ഗാർ.ഹ॑പത്യാദ്-ഭസ്മാ॒ദായ॑ ।
 ഇ॒ദം വി॒ഷ്ണു॑ർ-വി॒ചക്ര॑ ഇ॒തി വൈ॒ഷ്ണവ്യു॑ർചാ
 ഹ॒വനീ॑യാദ്ധ്യ॒സയ॑-ന്നു॒ദ്രവേ॑ത് ।
 യ॒ജ്ഞാ വൈ॒ വി॒ഷ്ണുഃ॑ ।
 യ॒ജ്ഞൈ॒വ യ॒ജ്ഞഃ॑ സ॒ന്തനോ॑തി ।
 ഭസ്മ॑ന്നാ പ॒ദമ॑പി॒വപ॑തി ശാ॒ന്തൈ॑ ॥ 16 (15)

(വൈ ദേവ്യദി॑തിർ - മു॒ഞ്ചതി॑ - സൃ॒ജതി॑ - ക॒രോതി॑ -
 ക॒രോത്യാ - ഭ്യാ॑മപി॒ദദ്ധ്യാ॑ത് പഞ്ച॑ ച) (A3)

1.4.4 അനുവാകം 4 - അഗ്നിപ്രായശ്ചിത്തം അഗ്നിഹോത്രേ

T.B. 1.4.4.1

നി॒ വാ ഏ॒തസ്യ॑ഹ॒വനീ॑യോ ഗാർ.ഹ॑പത്യം കാമയതേ ।
 നി॒ ഗാർ.ഹ॑പത്യ ആ॒ഹവ॑നീയം ।

യസ്യാഗ്നിമനുദ്യുതഃ സൂര്യോഽഭിനിമോചതി ।
 ദർഭേണ ഹിരണ്യം പ്രബദ്ധ്യ പുരസ്താദ്ധരേത് । അമാഗ്നിം ।
 അമാഗ്നിഹോത്രം । യദ്ധിരണ്യം പുരസ്താദ്ധരതി ।
 ജ്യോതിർ വൈ ഹിരണ്യം ।
 ജ്യോതിരേവൈനം പശ്യൻ-നുദ്ധരതി ।
 യദഗ്നിം പൂർവഃ ഹരത്യമാ-ഗ്നിഹോത്രം । **17 (10)**

T.B. 1.4.4.2

ഭാഗധേയേനൈവൈനം പ്രണയതി ॥
 ബ്രാഹ്മണ ആർഷേയ ഉദ്ധരേത് ।
 ബ്രാഹ്മണോ വൈ സർവാ ദേവതാഃ ।
 സർവാഭിരേവൈനം ദേവതാഭിരുദ്ധരതി ॥
 അഗ്നിഹോത്ര-മുപസാ-ദ്യാതമിതോ-രാസീത ।
 വ്രതമേവ ഹതമനു മ്രിയതേ ॥
 അന്തം വാ ഏഷ ആത്മനോ ഗച്ഛതി ।
 യസ്താമൃതി । അന്തമേഷ യജ്ഞസ്യ ഗച്ഛതി ।
 യസ്യാഗ്നിമനുദ്യുതഃ സൂര്യോഽഭിനിമോചതി । **18 (10)**

T.B.1.4.4.3

പു॒നഃ॑ സ॒മന്യ॑ ജു॒ഹോതി॑ ।
 അ॒ന്തേ॑നൈ॒വാന്തം॑ യ॒ജ്ഞ॑സ്യ നി॒ഷ്ക്രോ॑തി ॥
 വരു॑ണോ വാ ഏ॒തസ്യ॑ യ॒ജ്ഞം॑ ഗൃ॒ഹ്ണാതി॑ ।
 യ॒സ്യാ॒ഗ്നി-മ॑നു॒ദ്യുത॑ഃ സൂ॒ര്യോ॒ഭിനി॑മോച॒തി ।
 വാ॒രു॒ണം ച॒രും നി॑ർവ॒പേത്॑ ।
 തേ॒നൈ॒വ യ॒ജ്ഞം॑ നി॒ഷ്ക്രീ॑ണീ॒തേ ॥
 നി വാ ഏ॒തസ്യാ॑ഹ॒വനീ॑യോ ഗാർ॒ഹപ॑ത്യം കാമ॒യതേ॑ ।
 നി ഗാർ॒ഹപ॑ത്യ ആ॒ഹവ॑നീ॒യം ।
 യ॒സ്യാ॒ഗ്നി-മ॑നു॒ദ്യുത॑ഃ സൂ॒ര്യോ॒ഭ്യുദേ॑തി ।
 ച॒തുർഗൃ॑ഹീ॒ത-മാ॑ജ്യം പു॒രസ്താ॑ദ്ധരേത് । 19 (10)

T.B.1.4.4.4

അ॒മാ॒ഗ്നിം । അ॒മാ॒ഗ്നിഹോ॑ത്രം । യദാ॑ജ്യം പു॒രസ്താ॑ദ്ധര॒തി ।
 ഏ॒തദാ॑ അ॒ഗ്നേഃ॑ പ്രി॒യം ധാ॑മ । യദാ॑ജ്യം ।
 പ്രി॒യേ॒ണൈ॒വൈ॒നം ധാ॑മ്നാ സ॒മർദ്ധ॑യതി ।
 യദാ॑ഗ്നിം പു॒ർവ്വഃ॑ ഹ॒രതൃ॑ഥാ-ഗ്നിഹോ॑ത്രം ।
 ഭാ॒ഗധേ॑യേ॒നൈ॒വൈ॒നം പ്ര॑ണ॒യതി॑ ।

ബ്രാഹ്മണ ആർഷേയ ഉദ്ധരേത് ।

ബ്രാഹ്മണോ വൈ സർവാ ദേവതാഃ । 20 (10)

T.B.1.4.4.5

സർവാഭിരേവൈനം ദേവതാഭിരുദ്ധരതി ॥

പരാചീ വാ ഏതസ്മൈ വ്യുച്ഛന്തീ വ്യുച്ഛതി ।

യസ്യാഗ്നി-മനുദ്യുതഃ സൂര്യോഽഭ്യുദേതി ।

ഉഷാഃ കേതുനാ ജുഷതാം । യജ്ഞം ദേവേഭിരിനഗിതം ।

ദേവേഭ്യോ മധുമത്തമഃ സ്വാഹേതി പ്രത്യങ്-നിഷദ്യാജ്യേന
ജുഹുയാത് ।

പ്രതീചീമേവാസ്മൈ വിവാസയതി ॥

അഗ്നിഹോത്ര-മുപസാദ്യാതമിതോ-രാസീത ।

പ്രതമേവ ഹതമനു മ്രിയതേ ।

അന്തം വാ ഏഷ ആത്മനോ ഗച്ഛതി । 21 (10)

T.B. 1.4.4.6

യസ്താമൃതി । അന്തമേഷ യജ്ഞസ്യ ഗച്ഛതി ।

യസ്യാഗ്നി-മനുദ്യുതഃ സൂര്യോഽഭ്യുദേതി ।

പുനഃ സമന്യ ജുഹോതി ।

അന്തേനൈവാന്തം യജ്ഞസ്യ നിഷ്ക്രോതി ।

മിത്രോ॑ വാ ഏ॒തസ്യ॑ യ॒ജ്ഞം ഗൃ॑ഹ്ണാതി ।

യ॒സ്യാഗ്നി-മ॑നുദ്യുതഃ॒ സുര്യോ॑ഭ്യുദേതി ।

മൈ॒ത്രം ച॒രും നിർവ॑പേത് ।

തേ॒നൈവ॑ യ॒ജ്ഞം നി॒ഷ്ക്രീ॑ണീതേ ॥

യ॒സ്യാ-ഹ॒വനീ॑യേ॒ന്നുദാ॑തേ ഗാർഹ॒പത്യ॑ ഉദായേത് ॥ 22 (10)

T.B. 1.4.4.7

യദാ॑ഹ॒വനീ॑യ-മ॒നുദാ॑പ്യ ഗാർഹ॒പത്യം മ॑ൻമേത് ॥

വി॒ചിന്ദ്യാത് ॥ ദ്രാ॑ത്യു॒വൃഥൈ॑സ്മ ജനയേത് ॥

യദ്വൈ॑ യ॒ജ്ഞസ്യ॑ വാ॒സുവൃ॑ം ക്രിയതേ ॥

തദ॑നു രുദ്രോ॑ഽവചരതി । യത് പൂർവ॑-മ॒മ്പവ॑സ്യേത് ॥

വാ॒സുവൃ॑-മ॒ഗ്നിമു॑പാ॒സീത॑ ।

രു॒ദ്രോ॑ഽസ്യ പശൂ॒ൻ ഘാ॑തുകഃ॒ സ്യാത് ॥

ആ॒ഹ॒വനീ॑യ-മുദാ॑പ്യ ।

ഗാർഹ॒പത്യം മ॑ൻമേത് ॥ 23 (10)

T.B. 1.4.4.8

ഇ॒തഃ പ്ര॒ഥ॒മം ജ॒ജ്ഞേ॑ അ॒ഗ്നിഃ ।

സ്വാ॒ഭ്യോനേ॑രധി ജാ॒തവേ॑ദാഃ ।

സ ഗാ॑യ॒ത്രിയാ॑ ത്രി॒ഷ്ടുഭാ॑ ജഗ॒ത്യാ ।

ദേവേഭ്യോ ഹവ്യം വഹതു പ്രജാനനിതി ।

ഛന്ദോഭിരേവൈനഃ സ്വാഭ്യോനേഃ പ്രജനയതി ॥

ഗാർഹപത്യം മൺമതി ।

ഗാർഹപത്യം വാ അന്യാഹിതാഗ്നേഃ പശവ ഉപ തിഷ്ഠന്തേ ।

സ യദുദ്വായതി । തദനു പശവോഽപക്രാമന്തി ।

ഇഷ്ടേ രത്നൈ രമന്ത്വ । 24 (10)

T.B. 1.4.4.9

സഹസേ ദൃഗ്മായ । ഊർജേ പത്യായേത്യാഹ ।

പശവോ വൈ രയിഃ । പശൂനേവാസ്മൈ രമയതി ॥

സാരസ്വതൗ തോമസൗ സമീന്ധാതാമിത്യാഹ ।

ഋഷ്ടാമേ വൈ സാരസ്വതാവുത്സൗ ।

ഋഷ്ട-സാമാഭ്യോമേവൈനഃ സമീന്ധേ ॥

സമ്രാധസി വിരാധസീത്യാഹ ।

രഥന്തരം വൈ സമ്രാദ് । ബൃഹദ്-വിരാദ് । 25 (10)

T.B. 1.4.4.10

താഭ്യോമേവൈനഃ സമീന്ധേ ॥ വജ്രോ വൈ ചക്രം ।

വജ്രോ വാ ഏതസ്യ യജ്ഞം വിച്ഛിനന്തി ।

യസ്യോനോ വാ രഥോ വാഽന്തരാഽഗ്നീ യാതി ।

ആഹവനീയ-മുദാപ്യ । ഗാർഹപത്യാ-ദുദ്ധരേത് ।

യദഗ്നേ പൂർവം പ്രഭൃതം പദച് ഹി തേ ।

സൂര്യസ്യ രശ്മീന-നാതതാന ।

തത്ര രയിഷ്ഠാമനു സംഭരൈതം ।

സം നഃ സൃജ സുമത്യാ വാജവത്യേതി () । 26 (10)

T.B. 1.4.4.11

പൂർവേണൈവാസ്യ യജേണന യജ്ഞമനു സം തനോതി ॥

ത്വമഗ്നേ സപ്രഥാ അസീത്യാഹ । അഗ്നിഃ സർവാ ഭേവതാഃ ।

ഭേവതാഭിരേവ യജ്ഞച് സം തനോതി ॥

അഗ്നയേ പമികൃതേ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് ।

അഗ്നിമേവ പമികൃതഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ।

സ ഏവൈനം യജ്ഞിയം പൻമാമപി-നയതി ।

അനന്ധാൻ-ദക്ഷിണാ । വഹീ ഹ്യേഷ സമൃദ്ധ്യേ ॥ 27 (9)

(ഹരത്യമാഗ്നിഹോത്രം - നിമോചതി - ഹരേദ് - ഭേവതാ -

ഗച്ഛ - തദ്യദായേൻ - മൻമേദ് - രമസ്വ - ബൃഹദ്

വിരാഡ് - ഇതി - നവ ച) (A4)

Special Korvai

(നി വൈ പൂർവം ത്രീണി നിമോചതി ദർഭേണ
 യദ്ധിർണ്യമഗ്നിഹോത്രം പുനർ വരുണോ വാരുണം
 നി വാ ഏതസ്യാഭ്യുദേതി ചതുർഗൃഹീതമാജ്യം യദാജ്യം
 പരാച്യുഷാഃ പുനർ മിത്രോ മേത്രം യസ്യാഹവനീയേ
 ടനുദ്വാതേ ഗാർഹപത്യോ യദൈ മൻമേദുദ്ധരേത്)

1.4.5 അനുവാകം 5 - സോമാതിരേകപ്രായശ്ചിത്തം

T.B. 1.4.5.1

യസ്യ പ്രാതസ്സവനേ സോമോഽതിരിച്യതേ ।
 മാധ്യന്ദിനം സവനം കാമയമാനോഽഭ്യതിരിച്യതേ ।
 ഗൗർദ്ധ്യതി മരുതാമിതി ധയദാതീഷു കുർവന്തി ।
 ഹിനസ്തി വൈ സന്ധ്യധീതം । സന്ധീവ ഖലു വാ ഏതത് ।
 യഥ് സവനസ്യാതിരിച്യതേ । യദ്ധയദാതീഷു കുർവന്തി ।
 സന്ധേഃ ശാന്തൈ ॥
 ഗായത്രം സാമ ദവതി പഞ്ചദശഃ സ്തോമഃ ।
 തേനൈവ പ്രാതസ്സവനാനയന്തി ॥ **28 (10)**

T.B. 1.4.5.2

മരുതാതീഷു കുർവന്തി ।

തേനൈവ മാദ്ധ്യന്ദിനാമ്-സവന്നായന്തി ॥

ഹോതുശ്ചമസ-മന്നുനയന്തേ । ഹോതാസനുശച്സതി ।

മദ്ധ്യത ഏവ യജ്ഞച് സമാദധാതി ॥

യസ്യ മാദ്ധ്യന്ദിനേ സവന്നേ സോമോതിരിച്യതേ ।

ആദിത്യം തൃതീയസവനം കായമാനോ-ഭ്യതിരിച്യതേ ।

ഗൗരിവീതച് സാമ ഭവതി ।

അതിരിക്തം ഐവ ഗൗരിവീതം ।

അതിരിക്തം യഥ് സവനസ്യാ-തിരിച്യതേ । **29 (10)**

T.B. 1.4.5.3

അതിരിക്തസ്യ ശാന്തൈ ॥

ബഞ്ചഹാച് അസി സൂര്യേതി കുർവന്തി ।

യസ്യൈവാദിത്യസ്യ സവനസ്യ കായേനാതിരിച്യതേ ।

തേനൈവൈനം കായേന സമർദ്ധയന്തി ॥

ഗൗരിവീതച് സാമ ഭവതി ।

തേനൈവ മാദ്ധ്യന്ദിനാമ്-സവന്നായന്തി ॥

സപ്തദശഃ സ്തോമഃ । തേനൈവ തൃതീയസവന്നായന്തി ॥

ഹോതു-ശ്ചമസമന്നുനയന്തേ ।

ഹോതാഽനുശച്സതി । 30 (10)

T.B. 1.4.5.4

മദ്ധ്യത ഏവ യജ്ഞച്ഛമാദധാതി ॥

യസ്യ തൃതീയസവനേ സോമോഽതിരിച്ഛ്യത ।

ഉക്ഥ്യം കുർവീത । യസ്യോക്ഥ്യേഽതിരിച്ഛ്യത ।

അതിരാത്രം കുർവീത । യസ്യാ-തിരാത്രേഽതിരിച്ഛ്യതേ ।

തത്തൈവ ദുഷ്ശജ്ഞാനം ।

യജമാനം വാ ഏതത് പശവ ആസാഹ്യ യന്തി ।

ബൃഹഥ് സാമ ഭവതി ।

ബൃഹദാ ഇമാം ലോകാൻ ദാധാര () ।

ബാർഹതാഃ പശവഃ । ബൃഹതൈവാസൈ പശൂൻ ദാധാര ॥

ശിപിവിഷ്ടവതീഷു കുർവന്തി ।

ശിപിവിഷ്ടോ വൈ ദേവാനാം പുഷ്ടം ।

പുഷ്ട്യൈവനച്ഛ സമർദ്ധയന്തി ॥

ഹോതുശ്ചമസമന്നുനയന്തേ । ഹോതാഽനുശച്സതി ।

മദ്ധ്യത ഏവ യജ്ഞച്ഛമാദധാതി ॥ 31 (18)

(യന്തി - സവനസ്യാതിരിച്യതേ - ശച്സതി -
ദാധാരാഷ്ട്ര ച) (A5)

1.4.6 അനുവാകം 6 - സവനനിമിത്തം പ്രായശ്ചിത്തം

T.B. 1.4.6.1

ഏകൈകോ വൈ ജനതായാ-മിന്ദ്രഃ ।
ഏകം വാ ഏതാവിന്ദ്രമഭി സച്സുനുതഃ ।
യൗ ദൗ സച്സുനുതഃ । പ്രജാപതിർ വാ ഏഷ വിതായതേ ।
യദ്-യജ്ഞഃ । തസ്യ ഗ്രാവാണോ ദന്താഃ ॥
അന്യത്രം വാ ഏതേ സച്സുന്വതോർ-നിർബ്ബന്ധി ।
പൂർവ്വേണോപസ്യുത്യാ ദേവതാ ഇത്യാഹുഃ ।
പൂർവ്വോപസ്യുതസ്യ വൈ ശ്രേയാൻ ഭവതി ।
ഏതിവന്ത്യാജ്യാനി ഭവന്ത്യ-ഭിജിത്യൈ ॥ 32 (10)

T.B. 1.4.6.2

മരുത്വതീഃ പ്രതിപദഃ ।
മരുതോ വൈ ദേവാനാ-മപരാജിത-മായതന്നം ।
ദേവാനാ-മേവാപരാജിത ആയതനേ യതതേ ॥
ഉദേ ബൃഹദ്രഥന്തരേ ഭവതഃ । ഇയം വാവ രഥന്തരം ।
അസൗ ബൃഹത് । ആഭ്യാമേവൈന-മന്തരേതി ।

വാചശ്ച മനസശ്ച | പ്രാണാച്ഛാ-പാനാച്ഛ |

ദിവശ്ച പൃഥിവ്യാശ്ച | 33 (10)

T.B. 1.4.6.3

സർവസ്മാദ്-വിത്താദ്-വേദ്യാത് ||

അഭിവർതോ ബ്രഹ്മസാമം ഭവതി |

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-ഭിവൃന്തൈത്യ || അഭിജിദ്-ഭവതി |

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-ഭിജിന്തൈത്യ | വിശ്വജിദ്-ഭവതി |

വിശ്വസ്യ ജിന്തൈത്യ ||

യസ്യ ഭൂയാഽസോ യജ്ഞക്രതവ ഇത്യാഹുഃ |

സ ദേവതാ വൃക്ത ഇതി |

യദ്യഗ്നിഷ്ടോമഃ സോമഃ പരസ്താഥ്-സ്യാത് | 34 (10)

T.B. 1.4.6.4

ഉക്ഥ്യം കുർവീത | യദ്യുക്ഥ്യഃ സ്യാത് |

അതിരാത്രം കുർവീത |

യജ്ഞക്രതുഭി-രേവാസ്യ ദേവതാ വൃക്തേ ||

യോ വൈ ഛന്ദോഭി-രഭിഭവതി |

സ സഽസുന്വതോ-രഭിഭവതി ||

സംവേശായ ത്യാപവേശായ-ത്യാത്യാഹ |

ച॒ന്ദ്രാ॑സീ॒ വൈ॒ സ॑ഽവേ॒ശ ഉ॒പവേ॒ശഃ ।

ച॒ന്ദ്രോ॑ഭി॒രേവാ॑സ്യ॒ ച॒ന്ദ്രാ॑സ്യ॒-ഭി॒ഭവ॑തി ।

ഇ॒ഷ്ടർഗോ॒ വാ ഗൃ॒തിജാ॑-മ॒ദ്ധ്യര്യുഃ॑ । **35 (10)**

T.B. 1.4.6.5

ഇ॒ഷ്ടർഗഃ॑ വ॒ലു വൈ॒ പൂർവോ॑ഽർഷ്വഃ॒ ക്ഷീ॑യതേ ।

പ്രാ॒ണാപാ॑നൗ മൃ॒ത്യോർ മാ॑ പാ॒തമി॒ത്യാഹ॑ ।

പ്രാ॒ണാപാ॑നയോ॒രേവ॑ ശ്ര॒യതേ॑ ।

പ്രാ॒ണാപാ॑നൗ മാ॒ മാ ഹാ॑സി॒ഷ്ടമി॒ത്യാഹ॑ ।

നൈ॒നം പു॒രാഽഽയു॑ഷഃ॒ പ്രാ॒ണാപാ॑നൗ ജ॒ഹി॑തഃ ॥

ആ॒ർതിം ഽ॒വാ ഏ॒തേ നി॑യന്തി ।

യേഷാ॑ം ദീ॒ക്ഷി॒താനാ॑ം പ്ര॒മീ॑യതേ । തം ഽ॒യദ॑വ॒വർജേ॑യുഃ ।

ക്രൂ॒രകൃ॑താമി॒വൈഷാ॑ം ഽ॒ലോ॒കഃ സ്യാ॑ത് ।

ആ॒ഹര॑ ദ॒ഹേതി॑ ബ്രൂ॒യാത് । **36 (10)**

T.B. 1.4.6.6

തം ദക്ഷി॑ണതോ വേ॒ദ്യൈ നി॑ധായ ।

സ॒ർപ॒രാജ॑ണിയാ ഗൃ॒ഹ്ഭിഃ॑ സ്തൂ॒യുഃ ।

ഇ॒യം വൈ॒ സ॒ർപ॒തോ॒ രാജ॑ണീ ।

അ॒സ്മാ ഏ॒വൈന॑ം പ॒രിദ॑ദതി ॥ വ്യൂ॒ദ്ധം തദി॑ത്യാഹുഃ ।

യഥ് സ്തുത-മനനുശസ്ത-മിതി ।

ഹോതാ പ്രഥമഃ പ്രാചീനാവിതീ മാർജ്ജാലീയം പരീയാത് ।

യാമീരനു-ബ്രുവന് । സർപരാജ്ഞീനാം കീർതയേത് ।

ഉദയോരേവൈനം ലോകയോഃ പരിദദതി । 37 (10)

T.B. 1.4.6.7

അഥോ ധുവന്ത്യേവൈനം । അഥോ ന്യേവാസൈ ഹനുവതേ ॥

ത്രിഃ പരിയന്തി । ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ ।

ഏഭ്യ ഏവൈനം ലോകേഭ്യോ ധുവതേ ।

ത്രിഃ പുനഃ പരിയന്തി । ഷട്സ് സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ജ്യാതവഃ ।

ജ്യാതൂഭിരേവൈനം ധുവതേ ॥

അഗ്ന ആയുഷ്ഷി പവസ ഇതി പ്രതിപദം കുർവീരന് () ।

രഥന്തരസാമൈഷാഷ് സോമഃ സ്യാത് ।

ആയുരേവാത്മൻ-ദധതേ ।

അഥോ പാപ്മാനമേവ വിജഹതോ യന്തി ॥ 38 (13)

(അഭിജിതൈ-പൃഥിവ്യാശ്വ-സ്യോ-ദദ്ധാർദ്ധ - ബ്രുയാല്-

ലോകയോഃ പരിദദതി-കുർവീരം സ്ത്രീണി ച) (A6)

1.4.7 അനുവാകം 7 - യുപവീരോഹണാദിപ്രായശ്ചിത്തം

T.B. 1.4.7.1

അസു॑ര്യം വാ ഏ॑തസ്മാദ്-വർണ്ണം കൃ॑താ ।
 പശ॑വോ വീ॒ര്യ-മപ॑ക്രാമന്തി । യസ്യ॑ യു॒പോ വി॒രോഹ॑തി ।
 ത്യാ॒ശ്ചം ബ॑ഹു॒രൂപ-മാല॑ഭേത । ത്യാ॒ശ്ചാ വൈ രൂ॒പാണാ॑മീശേ ।
 യ ഏ॒വ രൂ॒പാണാ॑മീശേ ॥
 സോ॑ഽസ്മിൻ പശു॑ൻ. വീ॒ര്യം യ॑ച്ചതി ।
 നാസ്മാ॑ത്-പശ॑വോ വീ॒ര്യ-മപ॑ക്രാമന്തി ॥
 ആർതി॑ം വാ ഏ॒തേ നി॑യന്തി ।
 യേഷാ॑ം ദീ॒ക്ഷി॒താനാ॑-മ॒ഗ്നി-രു॒ദ്ധായ॑തി । 39 (10)

T.B. 1.4.7.2

യദാ॑ഹ॒വനീ॑യ ഉ॒ദ്ധായേ॑ത് । യ॒ത്തം മ॑ൻമേ॒ത് । വി॒ച്ചി॒ന്ദ്യാത് ।
 ഭ്രാ॒ത്യവ്യ॑മ॒സ്മൈ ജ॑നയേ॒ത് । യദാ॑ഹ॒വനീ॑യ ഉ॒ദ്ധായേ॑ത് ।
 ആ॒ഗ്നീ॒ദ്ധ്വാ-ദു॑ദ്ധരേ॒ത് । യദാ॑ഗ്നീ॒ദ്ധ്വ ഉ॒ദ്ധായേ॑ത് ।
 ഗാർഹ॑പ॒ത്യാ-ദു॑ദ്ധരേ॒ത് । യദ് ഗാർഹ॑പ॒ത്യ ഉ॒ദ്ധായേ॑ത് ।
 അ॒ത ഏ॒വ പു॑ൻർ മ॒ൻമേ॒ത് । 40 (10)

T.B. 1.4.7.3

അ॒ത്ര വാ॑വ സ നി॒ലയ॑തേ ।
 യ॒ത്ര ഖ॒ലു വൈ നി॒ലീന॑-മു॒ത്തമം॑ പശ്യ॑ന്തി ।

തദേ॑ന-മി॒ച്ച॒ന്തി॑ ॥ യ॒സ്മാദ്-ദാ॑രോരു॒ഭാ॒യേ॑ത് ।
 ത॒സ്യോ॒ര॒ണീ॑ കൂ॒ര്യാ॑ത് । ക്രൂ॒മു॒ക॒മ॒പി॑ കൂ॒ര്യാ॑ത് ।
 ഏ॒ഷാ॒ വാ॒ അ॒ഗ്നേഃ॑ പ്രി॒യാ॒ ത॒ന്യുഃ॑ । യത്-ക്രൂ॒മു॒കഃ॑ ।
 പ്രി॒യ॒യൈ॒വൈ॒നം॑ ത॒നു॒വാ॒ സ॒മർദ്ധ॑യതി ॥
 ഗാർഹ॑പത്യം മ॒ന്മതി॑ । 41 (10)

T.B. 1.4.7.4

ഗാർഹ॑പത്യോ॒ വാ॒ അ॒ഗ്നേർ യോ॑നീഃ ।
 സ്വാ॒ദേ॒വൈ॒നം യോ॑നേർ-ജ॒നയ॑തി ।
 നാ॒സ്മൈ॒ ഭാ॒ത്യു॒വ്യം ജ॒നയ॑തി ॥ യ॒സ്യ॒ സോ॑മ॒ ഉ॒പദ॑സ്യേ॒ത് ।
 സു॒വർണ॑ഽഹി॒രണ്യം॑ ദേ॒ധാ॒ വി॒ച്ഛി॒ദ്യ ।
 ഋ॒ജീ॒ഷേ॒ന്യദാ॑ധു॒ന്യയാ॑ത് । ജു॒ഹു॒യാദ॑ന്യത് ।
 സോ॑മമേ॒വാ-ഭി॑ഷു॒ണോ॑തി । സോ॑മം ജു॒ഹോ॑തി ॥
 സോ॑മ॒സ്യ॒ വാ॒ അ॒ഭി॑ഷു॒യമാ॑ണ॒സ്യ॒ പ്രി॒യാ॒
 ത॒ന്യു-രു॑ദക്രാമത് । 42 (10)

T.B. 1.4.7.5

തഥ് സു॒വർണ॑ഽഹി॒രണ്യം-മ॑ഭ॒വത് ।
 യഥ് സു॒വർണ॑ഽഹി॒രണ്യം॑ കൂ॒ർവ॑ന്തി ।
 പ്രി॒യ॒യൈ॒വൈ॒നം॑ ത॒നു॒വാ॒ സ॒മർദ്ധ॑യന്തി ॥

യസ്യാക്രീ॒ത॒യ് സോ॑മ-മ॒പ॒ഹരേ॑യുഃ ।
 ക്രീ॒ണീ॒യാദേ॑വ । സൈ॒വ ത॒തഃ പ്രാ॑യശ്ചി॒ത്തിഃ ॥
 യസ്യ॑ ക്രീ॒തമ॒പ॒ഹരേ॑യുഃ ।
 ആ॒ദാ॒രാഽശ്ച॑ ഫാ॒ല്യുനാ॑നി ചാ॒ഭിഷു॑ണു॒യാത് ।
 ഗാ॒യ॒ത്രീ യ॒യ് സോ॑മമാഹ॒രത് ।
 തസ്യ॑ യോഽ॒യ്ശുഃ പ॒രാപ॑തത് । 43 (10)

T.B. 1.4.7.6

ത ആ॒ദാ॒രാ അ॑ഭ॒വന് । ഇ॒ന്ദ്രോ വൃ॑ശ്മ॒ഹന് ।
 തസ്യ॑ വ॒ക്ത്രഃ പ॒രാപ॑തത് । താ॒നി ഫാ॒ല്യുനാ॑ന്യഭ॒വന് ।
 പ॒ശ॒വോ വൈ॑ ഫാ॒ല്യുനാ॑നി । പ॒ശ॒വഃ സോ॑മോ രാജാ॑ ।
 യദാ॒ദാ॒രാഽശ്ച॑ ഫാ॒ല്യുനാ॑നി ചാ॒ഭിഷു॑ണോതി ।
 സോ॑മമേ॒വ രാജാ॑നമഭിഷു॒ണോതി ॥
 ശൃ॒തേന॑ പ്രാ॒തസ്സ॒വനേ॑ ശ്രീ॒ണീ॒യാത് ।
 ദ॒ധ്വാ മ॒ദ്ധ്യന്ദീ॑നേ । 44 (10)

T.B. 1.4.7.7

നീ॒തമി॑ശ്രേ॒ണ തൃ॑തീ॒യസ॒വനേ॑ ।
 അ॒ഗി॒ഷ്ടാമഃ॑ സോ॒മഃ സ്യാ॑ദ് രഥ॒ന്തര॑സാ॒മാ ।
 യ ഏ॒വർ॒തിജോ॑ വൃ॒താഃ സ്യുഃ॑ । ത ഏ॒നം യാ॑ജ॒യേയുഃ॑ ।

ഏകാം ഗാം ദക്ഷിണാം ദദ്യാത്തേഭ്യ ഏവ ।
 പുനഃ സോമം ക്രീണീയാത് ।
 യജേണൈവ തദ്-യജ്ഞ-മിച്ഛതി ।
 സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ॥
 സർവാഭ്യോ വാ ഏഷ ദേവതാഭ്യഃ സർവേഭ്യഃ പൃഷ്ഠേഭ്യ
 ആത്മാന-മാഗുരതേ ।
 യഃ സത്രായാഗുരതേ () । ഏതാവാനു-ഖലു വൈ പുരുഷഃ ।
 യാവദസ്യ വിത്തം । സർവവേദസേന യജേത ।
 സർവപൃഷ്ഠോഽസ്യ സോമഃ സ്യാത് ।
 സർവാഭ്യ ഏവ ദേവതാഭ്യഃ സർവേഭ്യഃ പൃഷ്ഠേഭ്യ ആത്മാനം
 നിഷ്ക്രീണീതേ ॥ 45 (15) (ഉദായതി - മൻമേൻ - മൻമ -
 തൃക്രാമത്-പരാപതൻ-മദ്ധ്യന്ദീന-ആഗുരതേ പഞ്ച ച) (A7)

1.4.8 അനുവാകം 8 - പാവമാനീമന്ത്രാഃ (സ്മാർതേ സ്താനാദൗ
 മാർജ്ജനാർത്ഥാശ്ച)

T.B. 1.4.8.1

പവമാനഃ സുവർ ജനഃ । പവിത്രേണ വിചർഷണിഃ ।
 യഃ പോതാ സ പുനാതു മാ ॥ പുനന്തു മാ ദേവജനാഃ ।
 പുനന്തു മനവോ ധിയാ । പുനന്തു വിശ്വ ആയവഃ ॥

ജാതവേദഃ പവിത്രവത് | പവിത്രേണ പുനാഹി മാ |
ശുക്രേണ ദേവ ദീദ്യത് | അഗ്നേ ക്രത്വാ ക്രതുഃശ്രനു || 46 (10)

T.B. 1.4.8.2

യത്തേ പവിത്ര-മർചിഷി | അഗ്നേ വിതതമന്തരാ |
ബ്രഹ്മ തേന പുനീമഹേ || ഉഭാഭ്യാം ദേവ സവിതഃ |
പവിത്രേണ സവേന ച | ഇദം ബ്രഹ്മ പുനീമഹേ ||
വൈശ്വദേവീ പുനതീ ദേവ്യാഗാത് |
യസ്യ ബഹീ-സ്തനുവോ വിതപൃഷ്ടാഃ |
തയാ മദന്തഃ സധമാഭ്യേഷു |

വയം സ്യാമ പതയോ രയിണാം || 47 (10)

T.B. 1.4.8.3

വൈശ്വാനരോ രശ്മിഭിർ മാ പുനാതു |
വാതഃ പ്രാണേനേഷിരോ മയോഭൂഃ |
ഭ്യാവാപൃഥിവീ പയസാ പയോഭിഃ |
ഋതാവരീ യജ്ഞിയേ മാ പുനീതാം ||
ബൃഹദ്ഭിഃ സവിതസ്ത്വഭിഃ | വർഷിഷ്ഠേർ ദേവ മന്മഭിഃ |
അഗ്നേ ദക്ഷൈഃ പുനാഹി മാ ||

യേ॒ന॒ ദേ॒വാ॒ അ॒പു॒നത॑ । യേ॒നാ॒പോ॑ ദി॒വ്യം॑ ക॒ശഃ॑ ।

തേ॒ന॒ ദി॒വ്യേ॒ന ബ്ര॑ഹ്മ॒ണാ । 48 (10)

T.B. 1.4.8.4

ഇ॒ദം ബ്ര॑ഹ്മ॒ പു॒നീ॒മഹേ॑ ॥ യഃ പാ॒വ॒മാ॒നീ॒രഭ്യേ॑തി ।

ഋ॒ഷി॒ഭിഃ॑ സം॒ഭൃ॒തഃ॑ ര॒സം । സ॒ർവഃ॑ സ॒ പൃ॒തമ്॑ശ്ഞാതി ।

സ്വ॒ദി॒തം മാ॑ത॒രിശ്ച॑നാ ॥ പാ॒വ॒മാ॒നീ॒ര്യോ॑ അ॒ഭ്യേ॑തി ।

ഋ॒ഷി॒ഭിഃ॑ സം॒ഭൃ॒തഃ॑ ര॒സം । ത॒സ്മൈ॑ സ॒രസ്വ॑തീ ദു॒ഹേ ।

ക്ഷീ॒രഃ॑ സ॒ർവീ॒ർ-മധു॑ദ॒കം ॥

പാ॒വ॒മാ॒നീഃ॑ സ്വ॒സ്ത്വേ॑നീഃ । 49 (10)

T.B. 1.4.8.5

സു॒ദു॒ഷ്ടാ॒ ഹി॒ പയ॑സ്വതീഃ । ഋ॒ഷി॒ഭിഃ॑ സം॒ഭൃ॒തോ॑ ര॒സഃ॑ ।

ബ്രാ॒ഹ്മ॒ണേ॒ഷ്യമൃ॑തഃ॒ ഹി॒തം ॥ പാ॒വ॒മാ॒നീ॒ർ ദി॑ശ॒ന്തു॒ നഃ॑ ।

ഇ॒മം ലോ॑കമ॒ഥോ॑ അ॒മും । കാ॒മാ॒ൻമ് സ॑മർദ്ധയ॒ന്തു॒ നഃ॑ ।

ദേ॒വീ॒ർ ദേ॒വൈഃ॑ സ॒മാ॒ഭൃ॒താഃ॑ ॥ പാ॒വ॒മാ॒നീഃ॑ സ്വ॒സ്ത്വേ॑നീഃ ।

സു॒ദു॒ഷ്ടാ॒ ഹി॒ ഘൃ॑തശ്ചു॒തഃ॑ ।

ഋ॒ഷി॒ഭിഃ॑ സം॒ഭൃ॒തോ॑ ര॒സഃ॑ । 50 (10)

T.B. 1.4.8.6

ബ്രാഹ്മണേഷ്യമൃത്യു¹ ഹിതം² ॥ യേന³ ദേവാഃ⁴ പവിത്രേ⁵ണ⁶ ।
 ആത്മാനം⁷ പുനതേ⁸ സദാ⁹ । തേന¹⁰ സഹസ്ര¹¹ധാരേണ¹² ।
 പാവമാന്യഃ¹³ പുനന്തു¹⁴ മാ ॥ പ്രാജാപത്യം¹⁵ പവിത്രം¹⁶ ।
 ശതോദ്യാമ്യ¹⁷ ഹിരണ്യം¹⁸ । തേന¹⁹ ബ്രഹ്മവിദോ²⁰ വയം²¹ ।
 പുതം²² ബ്രഹ്മ²³ പുനീമഹേ²⁴ ॥
 ഇന്ദ്രഃ²⁵ സുനീതീ²⁶ സഹ²⁷ മാ²⁸ പുനാതു²⁹ () ।
 സോമഃ³⁰ സ്വസ്ത്യാ³¹ വരുണഃ³² സമീച്യാ³³ ।
 യഥോ³⁴ രാജാ³⁵ പ്രമുണാഭിഃ³⁶ പുനാതു³⁷ മാ ।
 ജാതവേദാ³⁸ മോർജയന്ത്യാ³⁹ പുനാതു⁴⁰ ॥ 51 (13)
*(അനു¹ - രയീണാം² - ബ്രഹ്മണാ³ - സ്വസ്ത്യായനീഃ⁴ -
 സുദുഷാ⁵ ഹി ഏതശ്ചുത⁶ ജ്ഞിഭിഃ⁷ സംഭ്യതോ⁸ രസഃ⁹ -
 പുനാതു¹⁰ ത്രീണീ ച) (A8)*

1.4.9 അനുവാകം 9 - രാജസുയഗതചാതുർമാസ്യശേഷഃ

T.B. 1.4.9.1

പ്രജാ വൈ¹ സത്രമാസത² തപസ്തപ്യമാനാ³ അജുഹവതീഃ⁴ ।
 ദേവാ⁵ അപശ്യം⁶ ചമസം⁷ ഏതസ്യ⁸ പൂർണഃ⁹ സ്വധാം¹⁰ ।
 തമുപോദതിഷ്ഠന്ത-മജുഹവുഃ¹¹ ।

തേനാർദ്ധമാസ ഊർജമവാരുന്ധത ।
 തസ്മാദർദ്ധമാസേ ദേവാ ഇജ്യന്തേ ॥
 പിതരോഽപശ്യം ചമസം ഘൃതസ്യ പൂർണഘ സ്രധാം ।
 തമുപോദതിഷ്ഠന്ത-മജുഹവുഃ ।
 തേന മാസ്യൂർജമവാരുന്ധത ।
 തസ്മാൻ മാസി പിതൃഭ്യഃ ക്രിയതേ ।
 മനുഷ്യാ അപശ്യം ചമസം ഘൃതസ്യ പൂർണഘ
 സ്രധാം । 52 (10)

T.B. 1.4.9.2

തമുപോദതിഷ്ഠന്ത-മജുഹവുഃ । തേന ദ്രവീമൂർജമവാരുന്ധത ।
 തസ്മാദ്-ദിരഹേനാ-മനുഷ്യേഭ്യ ഉപഹ്രിയതേ ।
 പ്രാതശ്ച സായം ച ।
 പശവോഽപശ്യം ചമസം ഘൃതസ്യ പൂർണഘ സ്രധാം ।
 തമുപോദതിഷ്ഠന്ത-മജുഹവുഃ ।
 തേന-ത്രവീമൂർജമവാ-രുന്ധത ।
 തസ്മാത് ത്രിരഹനഃ പശവഃ പ്രേരതേ ।
 പ്രാതസ്തംഗവേ സായം ।

അ॒സു॒രാ അ॒പശ്യ॑ം ച॒മ॒സം ഘൃ॒തസ്യ॑ പൃ॒ർണഃ

സ്വ॒ധാം । 53 (10)

T.B. 1.4.9.3

തമു॒പോ॒ദതി॑ഷ്ഠ॒ന്ത-മ॑ജു॒ഹവുഃ॑ ।

തേ॒ന സം॑വൃ॒ച്ഛത॑ ഊ॒ർജ॒മവാ॑-രു॒ന്ധത॑ ॥

തേ ദേ॒വാ അ॒മന്യ॑ന്ത । അ॒മീ വാ ഇ॒ദമ॑ഭൂ॒വന് ।

യദ്യ॑യഃ॒സ്മ ഇ॒തി । ത ഏ॒താനി॑ ചാ॒തുർമാ॒സ്യാന്യ॑പശ്യ॒ന് ।

താനി॑ നി॒രവ॑പ॒ന് । തൈ॒രേവൈ॑ഷാ॒ം താമു॑ർജ॒മവ്യ॑ഞ്ജത ।

തതോ॑ ദേ॒വാ അ॒ഭവ॑ന് । പരാ॑ഽസു॒രാഃ ॥ 54 (10)

T.B. 1.4.9.4

യദ്-യ॑ജ॒തേ । യാ॒മേവ॑ ദേ॒വാ ഊ॒ർജ॒മവാ॑രു॒ന്ധത॑ ।

താം തേ॒നാ-വ॑രു॒ന്ധേ । യത് പി॒ത്യുഭ്യഃ॑ ക॒രോതി॑ ।

യാ॒മേവ॑ പി॒തര॑ ഊ॒ർജ॒മവാ॑-രു॒ന്ധത॑ । താം തേ॒നാ-വ॑രു॒ന്ധേ ।

യാ॒വസ॑മേ ഽ॒ന്നഃ ഹ॑ര॒ന്തി ।

യാ॒മേവ॑ മ॒നുഷ്യാ॑ ഊ॒ർജ॒മവാ॑-രു॒ന്ധത॑ ।

താം തേ॒നാ-വ॑രു॒ന്ധേ । യദ് ദക്ഷി॑ണാം ദ॒ധാതി॑ । 55 (10)

T.B. 1.4.9.5

യാമേവ പശവ ഊർജമവാ-രുന്ധത । താം തേനാ-വരുന്ധേ ।

യച്ഛാതുർമാസ്യേ-യജതേ ।

യാമേവാസുരാ ഊർജമ-വാരുന്ധത । താം തേനാ-വരുന്ധേ ।

ഭവത്യാത്മനാ । പരാഽസ്യ ഭ്രാതൃവ്യോ ഭവതി ॥

വിരാജോ വാ ഏഷാ വിക്രാന്തിഃ । യച്ഛാതുർമാസ്യാനി ।

വൈശ്വദേവേനാസ്മിൻ ലോകേ പ്രത്യതിഷ്ഠത് () ।

വരുണപ്രഘാസൈ-രന്തരിക്ഷേ ।

സാകമേധൈ-രമുഷ്മിൻ ലോകേ ।

ഏഷ ഹ ത്യാവൈതഥ് സർവം ഭവതി ।

യ ഏവം വിദ്വാഽശ്വാതുർമാസ്യേ-യജതേ ॥ 56 (14)

(മനുഷ്യാ അപശ്യഞ്ചമസം ഘൃതസ്യ

പൂർണഃ സ്വധാ - മസൂരാ അപശ്യഞ്ചമസം ഘൃതസ്യ

പൂർണഃ സ്വധാ-മസൂരാ-ഭദ്രാ-ത്യതിഷ്ഠ ചതാരി ച) (A9)

1.4.10 അനുവാകം 10 - ചാതുർമാസ്യപ്രശംസനം

T.B. 1.4.10.1

അഗ്നിർ വാവ സംവത്സരഃ । ആദിത്യഃ പരിവത്സരഃ ।

ചന്ദ്രമാ ഇദാവത്സരഃ । വായു-രനുവത്സരഃ ॥

യദ്-വൈശ്വദേവേന യജതേ ।

അഗ്നിമേവ തഥ് സംവത്സര -മാപ്നോതി ।

തസ്മാദ്-വൈശ്വദേവേന യജമാനഃ ।

സംവത്സരീണാം സ്വസ്തി-മാശാസ്തു ഇത്യാശാസീത ॥

യദ്-വരുണപ്രഘാസൈർ-യജതേ ।

ആദിത്യമേവ തത് പരിവത്സര-മാപ്നോതി । 57 (10)

T.B. 1.4.10.2

തസ്മാദ്-വരുണപ്രഘാസൈർ യജമാനഃ ।

പരിവത്സരീണാം സ്വസ്തി-മാശാസ്തു ഇത്യാശാസീത ।

യഥ് സാകമേധൈർ-യജതേ ।

ചന്ദ്രമസമേവ തദിദാവത്സര -മാപ്നോതി ।

തസ്മാഥ് സാകമേധൈർ-യജമാനഃ ।

ഇദാവത്സരീണാം സ്വസ്തി-മാശാസ്തു ഇത്യാശാസീത ॥

യത് പിതൃയജേണേന യജതേ । ദേവാനേവ തദന്വപ്സ്യതി ॥

അഥ വാ അസ്യ വായുശ്ചാ-നുവത്സരശ്ചാ

പ്രീതാവുച്ഛിഷ്യതേ ।

യച്ഛുനാസിരീയേണ യജതേ । 58 (10)

T.B. 1.4.10.3

വായു[॥]മേ[॥]വ തദനു[॥]വ[॥]മ്സര-മാ[॥]പ്ലോതി ।
 തസ്മാ[॥]-ചു[॥]നാ[॥]സി[॥]രീ[॥]യേ[॥]ണ യജ[॥]മാ[॥]നഃ ।
 അ[॥]നു[॥]വ[॥]മ്സരീ[॥]ണാ[॥]ഽ സ്വ[॥]സ്തി[॥]-മാ[॥]ശാ[॥]സു ഇ[॥]ത്യാ[॥]ശാ[॥]സീ[॥]ത ॥
 സ[॥]ം[॥]വ[॥]മ്സര[॥]ം ഽ[॥]വാ ഏ[॥]ഷ ഇ[॥]ഹ്[॥]സ്തീ[॥]ത്യാ[॥]ഹുഃ ।
 യ[॥]ശ്വാ[॥]തു[॥]ർമാ[॥]സ്യേ[॥]ർ യജ[॥]ത ഇ[॥]തി ।
 ഏ[॥]ഷ ഹ[॥] ത്വൈ[॥] സ[॥]ം[॥]വ[॥]മ്സര-മാ[॥]പ്ലോതി ।
 യ ഏ[॥]വം ഽ[॥]വി[॥]ദാ[॥]ഽ ശ്വാ[॥]തു[॥]ർമാ[॥]സ്യേ[॥]ർ-യജ[॥]തേ ॥
 വി[॥]ശേ[॥] ദേ[॥]വാഃ സ[॥]മ[॥]യജ[॥]ന്ത । തേ[॥]ഹ്നി[॥]മേ[॥]വാ[॥]യജ[॥]ന്ത ।
 ത ഏ[॥]തം ഽ[॥]ലോ[॥]ക[॥]മ[॥]ജ[॥]യന് ॥ **59 (10)**

T.B. 1.4.10.4

യ[॥]സി[॥]ന്ന[॥]ഗ്നിഃ । യ[॥]ദ്-വൈ[॥]ശാ[॥]ദേ[॥]വേ[॥]ന യജ[॥]തേ ।
 ഏ[॥]ത[॥]മേ[॥]വ ലോ[॥]കം ജ[॥]യതി । യ[॥]സി[॥]ന്ന[॥]ഗ്നിഃ ।
 അ[॥]ഗ്നേ[॥]രേ[॥]വ സാ[॥]യു[॥]ജ്യ[॥]മു[॥]പൈ[॥]തി ॥
 യ[॥]ദാ വൈ[॥]ശാ[॥]ദേ[॥]വേ[॥]ന യജ[॥]തേ ।
 അ[॥]ഥ സ[॥]ം[॥]വ[॥]മ്സര[॥]സ്യ ഗൃ[॥]ഹ[॥]പ[॥]തി-മാ[॥]പ്ലോതി ।
 യ[॥]ദാ സ[॥]ം[॥]വ[॥]മ്സര[॥]സ്യ ഗൃ[॥]ഹ[॥]പ[॥]തി-മാ[॥]പ്ലോതി ।

അഥ സഹസ്രയാജിന-മാപ്നോതി ।

യദാ സഹസ്രയാജിന-മാപ്നോതി । 60 (10)

T.B. 1.4.10.5

അഥ ഗൃഹമേധിന-മാപ്നോതി ।

യദാ ഗൃഹമേധിന-മാപ്നോതി । അമാഗ്നിർ ഭവതി ।

യദാഗ്നിർ ഭവതി । അഥ ഗൗർ ഭവതി ।

ഏഷാ വൈ വൈശ്വദേവസ്യ മാത്രാ ॥

ഏതദ്-വാ ഏതേഷാമവമം ।

അതോഽതോ വാ ഉത്തരാണി ശ്രോയാച്ഛി ഭവന്തി ।

യദ്-വിശ്വേ ദേവാഃ സമയജന്ത ।

തദ്-വൈശ്വദേവസ്യ വൈശ്വദേവത്വം ॥ 61 (10)

T.B. 1.4.10.6

അമാദിത്യോ വരുണച്ഛ രാജാനം വരുണപ്രഘാസൈ-
രയജത ।

സ ഏതം ലോകമജയത് ।

യസ്മിന്നാദിത്യഃ । യദ്-വരുണപ്രഘാസൈർ-യജതേ ।

ഏതമേവ ലോകം ജയതി । യസ്മിന്നാദിത്യഃ ।

ആദിത്യസ്യൈവ-സായുജ്യ-മുപൈതി ।

യദാദിത്യോ വരുണശ്ച രാജാനം വരുണപ്രഘോസൈരയജത ।
തദ്-വരുണ പ്രഘോസാനാം വരുണപ്രഘോസത്വം ॥

അഥ സോമോ രാജാ ഛന്ദാശ്സി
സാകമേധൈരയജത । 62 (10)

T.B. 1.4.10.7

സ ഏതം ലോകമജയത് । യസി ശ്വന്ദ്രമാ വിഭാതി ।
യഥ് സാകമേധൈർ-യജതേ । ഏതമേവ ലോകം ജയതി ।

യസി ശ്വന്ദ്രമാ വിഭാതി ।

ചന്ദ്രമസ ഏവ സായുജ്യ-മുപൈതി ।

സോമോ വൈ ചന്ദ്രമാഃ ।

ഏഷ ഹ തൈ സാക്ഷാഥ് സോമം ഭക്ഷയതി ।

യ ഏവം വിഭാൻഥ് സാകമേധൈർ-യജതേ ।

യഥ് സോമശ്ച രാജാ ഛന്ദാശ്സി ച സമൈന്ത । 63 (10)

T.B. 1.4.10.8

തഥ് സാകമേധാനാശ്ച സാകമേധത്വം ॥

അഥർതവഃ പിതരഃ പ്രജാപതിം പിതരം പിതൃയജേ-
നായജന്ത ।

ത ഏതം ലോകമജയന് | യസ്മിന്നുതവഃ |
 യത് പിതൃയജേണന യജതേ | ഏതമേവ ലോകം ജയതി |
 യസ്മിന്നുതവഃ | ഋതൂനാമേവ സായുജ്യ-മുപൈതി |
 യദുതവഃ പിതരഃ പ്രജാപതിം പിതരം
 പിതൃയജേണനായജന്ത |
 തത് പിതൃയജ്ഞസ്യ പിതൃയജ്ഞത്വം || 64 (10)

T.B. 1.4.10.9

അഥാഷ്ടധയ ഇമം ദേവം ത്ര്യംബകൈ-രയജന്ത
 പ്രഥമേമഹീതി |
 തതോ വൈ താ അപ്രഥന്ത |
 യ ഏവം വിദ്വാഃ ത്ര്യംബകൈർ-യജതേ |
 പ്രഥതേ പ്രജയാ പശുഭിഃ ||
 അഥ വായുഃ പരമേഷ്ഠിൻ ശൂനാസീരീയേണായജത |
 സ ഏതം ലോകമജയത് | യസ്മിൻ-വായുഃ |
 യച്ഛൂനാസീരീയേണ യജതേ | ഏതമേവ ലോകം ജയതി |
 യസ്മിൻ-വായുഃ | 65 (10)

T.B. 1.4.10.10

വാ॒യോ॒രേ॒വ സാ॒യു॒ജ്യ-മു॒പൈ॒തി || ബ്ര॒ഹ്മ॒വാ॒ദി॒നോ വ॒ദന്തി॑ ।
 പ്ര॒ചാ॒തുർമാ॒സ്യയാ॒ജി-മീ॒യതാ॑(3) ന പ്ര॒മീ॒യതാ॑(3) ഇ॒തി ।
 ജീ॒വ॒ന്മാ ഏ॒ഷ ഋ॒തൂന॑പ്യേ॒തി । യദി॑ വ॒സന്താ॑ പ്ര॒മീ॒യതേ॑ ।
 വ॒സന്തോ॑ ഭ॒വതി॑ । യദി॑ ഗ്രീ॒ഷ്മ ഗ്രീ॒ഷ്മഃ ।
 യദി॑ വ॒ർഷാ॒സു വ॒ർഷാഃ॑ । യദി॑ ശ॒രദി॑ ശ॒രത് ।
 യദി॑ ഹേ॒മൻ. ഹേ॒മന്തഃ॑ () ।
 ഋ॒തൂർ ഭൂ॒ത്വാ സം॑വൃ॒ത്സര॑മപ്യേ॒തി ।
 സം॑വൃ॒ത്സരഃ॑ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । പ്ര॒ജാപ॑തിർ വാ॒വൈഷഃ॑ || 66 (13)
 (പ॒രിവൃ॑ത്സ॒രമാ॑പ്നോതി - ശു॒നാസീ॑രീ॒യേണ॑ യ॒ജ്ഞേ॑ -
 ഽജ॑യൻമ് - സഹ॒സ്രയാ॑ജി॒നമാ॑പ്നോതി - വൈ॒ശ്വദേ॒വത്വം॑ -
 സാ॑കമേ॒ധൈര॑യ॒ജ്ഞേ॑ - സമേ॒ധന്ത॑ - പി॒തൃയ॑ജ്ഞതാം-
 ജ॑യതി യസ്തീ॒ൻ വാ॒യുർ. - ഹേ॒മന്ത॑ സ്തീ॒ണീ ച॑) (A10)

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 10 Anuvaakams :-

(ഉഭയേ - യുവച്ഛുരാമ - മുദസ്ഥാൻ - നി വൈ -
 യസ്യ പ്രാതസ്സവന - ഏകൈകോ - ടസുര്യം - പവമാനഃ -
 പ്രജാ വൈ സത്രമാസ - താഗ്നിർ വാവ സംഘ്മസരോ
 ദശ)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of dasanees :-

ഉഭയേ വാ - ഉദസ്ഥാമ് - സർവാഭിർ - മദ്ധ്യതോ -
 ടത്ര വാവ-ബ്രാഹ്മണേഷ-മ ഗൃഹമേധിനഃ ഷട്മ ഷഷ്ടിഃ

First and Last Word of 4th Prapaatakam :-

ഉഭയേ - വാവൈഷഃ

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

പ്രഥമാഷ്ടകേ ചതുർത്ഥഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 1, Prapaatakam 4 (TB 1.4)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	6	59
Anuvakam 2	4	41
Anuvakam 3	6	65
Anuvakam 4	11	109
Anuvakam 5	4	48
Anuvakam 6	7	73
Anuvakam 7	7	75
Anuvakam 8	6	63
Anuvakam 9	5	54
Anuvakam 10	10	103
Total →	66	690